

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԳՈՐԾՈՆԱՅԻՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳ ԵՎ ՔՆԱՅԱՏՈՒՄ

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.1	0
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.2	3
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.3	6
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.4.....	11
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.5.....	15
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.7	21
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.8	24
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.9	28
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.10.....	32
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.13.....	35
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.14.....	38
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.15.....	43
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.16.....	47
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.17.....	50
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.18.....	53
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.19.....	62
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.20.....	65
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.21.....	71
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.23.....	76
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.25.....	79
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.1.....	83

Գործունեություն 2.2.....	86
Գործունեություն 2.4.....	90
Գործունեություն 2.6.....	96
Գործունեություն 2.7	99
Գործունեություն 2.8	103
Գործունեություն 2.10.....	107
Գործունեություն 2.11	110
Գործունեություն 2.12.....	113
Գործունեություն 2.13.....	116
Գործունեություն 2.14.....	118
Գործունեություն 2.17.....	121
Գործունեություն 2.18.....	127
Գործունեություն 2.19.....	129
Գործունեություն 2.20.....	132
Գործունեություն 3.1	137
Գործունեություն 3.2	140
Գործունեություն 3.3	143
Գործունեություն 3.4	147
Գործունեություն 3.5	150
Գործունեություն 3.6	153
Գործունեություն 3.7	156
Գործունեություն 3.8	158

Գործունեություն 3.9	160
Գործունեություն 3.10.....	162
Գործունեություն 3.11.....	165
Գործունեություն 3.12.....	169
Գործունեություն 3.13.....	173
Գործունեություն 3.14.....	176
Գործունեություն 4.1	179
Գործունեություն 4.2.....	183
Գործունեություն 4.3	185
Գործունեություն 4.4	188
Գործունեություն 4.5	192
Գործունեություն 4.7	197
Գործունեություն 4.8	200
Գործունեություն 4.9	204
Գործունեություն 4.10.....	208
Գործունեություն 4.11.....	211
Գործունեություն 4.13.....	214
Գործունեություն 4.14.....	217
Գործունեություն 4.15.....	220
Գործունեություն 5.1	225
Գործունեություն 5.2	227
Գործունեություն 5.3	230

Գործունեություն 5.4	233
Գործունեություն 5.5	235
Գործունեություն 5.6	238

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.1

ՎԵՐԱՆԱՅԵԼ ՀԱՆՁՆԱԺՈՐՈՎԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիուախ

Օրենսդրորեն վերանայվել են անդամներին ներկայացվող պահանջները, ընտրության կարգը՝ ապահովելով քաղաքացիական հասարակության մասնագիտացված ինստիտուտների մասնակցությունը, ինչպես նաև պատասխանատվության և գործունեության դադարեցման կարգավորումները, որով բարձրացվել է հանձնաժողովի անդամի, որպես ինքնուրույն ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձի, անհատական հաշվետվողականությունը, գործունեության արդյունավետությունը, պատասխանատվություն կրելու գործիքակազմը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն, Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ (համաձայնությամբ)

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
 - ✓ **Կատարված է մասնակի**
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից իրականացվել է հանրային մարմինների, այդ թվում նաև հակակոռուպցիոն մարմինների անդամների նշանակման գործընթացում քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների (այսուհետ՝ ԶՀ) մասնակցության դերի վերաբերյալ, միջազգային փորձի ուսումնասիրություն՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ: Ուկրաինայի, Մոլդովայի, Վրաստանի, Բոսնիա և Հերցեգովինայի և Ալբանիայի փորձը ցույց է տալիս, որ ԶՀ-ների ներգրավվածությունը նշանակալի ազդեցություն է ունենում հանրային մարմինների թափանցիկության, հաշվետվողականության և վստահելիության վրա:

Ուսումնասիրության շրջանակներում անդրադարձ է կատարվել նաև Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի անդամների պատասխանատվության մեխանիզմների և կարգապահական պատասխանատվության կիրառման ընթացակարգերին:

Ուսումնասիրության արդյունքում Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է ««Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը (այսուհետ՝ Նախագիծ): Նախագիծը ներկայացվել է շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա լրամշակվել է և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծի լրամշակման աշխատանքները:

Նախագծով առաջարկվում է ներդնել Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) անդամների ընտրության առավել ներառական մեխանիզմ, մասնավորապես՝ Հանձնաժողովի անդամների ընտրության մրցութային խորհրդի կազմում առաջարկվում է ներգրավել քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Միաժամանակ, Նախագծով առաջարկվում է բարձրացնել Հանձնաժողովի անդամների անհատական հաշվետվողականությունը, ինչպես նաև հստակեցնել Հանձնաժողովի անդամի կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքերը և ընթացակարգը: Հանձնաժողովի անդամների անհատական հաշվետվողականության բարձրացման համատեքստում առաջարկվում է ներդնել Հանձնաժողովի որոշումների և եզրակացությունների ընդունման ընթացակարգում Հանձնաժողովի անդամների կողմից հատուկ կարծիք ներկայացնելու կառուցակարգեր:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագիծը 2024 թվականի նոյեմբերի 3-ին դրվել է հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7873>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Օրենսդրորեն վերանայվել են անդամներին ներկայացվող պահանջները, ընտրության կարգը՝ ապահովելով քաղաքացիական հասարակության մասնագիտացված ինստիտուտների մասնակցությունը, ինչպես նաև պատասխանատվ	Անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունները «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում և այլ հարակից իրավական ակտերում հավանության են արժանացել	««Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը մշակվել և ներկայացվել է շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա Նախագիծը լրամշակվել է և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Վարչապետի աշխատակազմի կողմից համապատասխան դիտարկումներով նախագիծը 2024 թվականի դեկտեմբերի 24-ին վերադարձվել է Արդարադատության նախարարություն: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծի լրամշակման աշխատանքները: Զանի որ, գործողության ուղղակի արդյունքային և քանակական ցուցանիշներով նախատեսված է, որ նախագիծը պետք է արժանանար կառավարության հավանությանը, գործողությունը կատարվել է մասնակի:	Կատարված է մասնակի

ության և գործունեության դադարեցման կարգավորումները, որով բարձրացվել է հանձնաժողովի անդամի, որպես ինքնուրույն ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձի, անհատական հաշվետվողականությունը, գործունեության արդյունավետությունը, պատասխանատվություն կրելու գործիքակազմը	Կառավարության կողմից և ներկայացվել են ՀՀ Ազգային ժողով	Օրենսդրական նախաձեռնության բովանդակային տեսանկյունից միայն քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների մասնակցությունը ԿԿՀ-ի թափուր հաստիքների համալրման գործընթացին չի լուծելու ԿԿՀ-ի անդամների համալրման հիմնական խնդիրը: Անհրաժեշտ է արձանագրել, որ ԿԿՀ-ը 2019 թվականից մինչ օրս լիարժեք համալրված չի եղել և տևական ժամանակ է շարունակում է գործել թերհամալրված կազմով: Առաջարկում ենք, նախագծի լրամշակման ժամանակ վերանայել ԿԿՀ-ի անդամի թափուր հաստիքի համալրման գործող կարգը՝ նոր մոտեցումներով:	
---	---	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.2

**ԲԱՐԵԼԱՎԵԼ ԿՈՌՈՐՊՑԻԱՅԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ
ՎԱՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԵՐԸ, ՍԱՀՄԱՆԵԼ ԴՐԱՆՑ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՀՍՏԱԿԵՑՆԵԼ ԿԿՀ
ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ՝ ՈՐՊԵՍ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՄԱՐՄԻՆ**

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել են օրենսդրական փոփոխությունների նախագծեր, որոնցով նախատեսվել են ԿԿՀ-ի կողմից հարուցվող վարույթների առանձնահատկությունները, հստակեցվել են կիրառվող եզրույթները, ինչպես նաև սահմանվել են ժամկետները:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կառգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Մշակվել է «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում և հարակից օրենքներում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Նախագծերով նախատեսվում է սահմանել Հանձնաժողովի կողմից հարուցվող վարույթների առանձնահատկությունները: Միաժամանակ, առաջարկվում է բարեփոխել Հանձնաժողովի կողմից իրականացվող հայտարարագրերի ստուգման գործընթացի արդյունավետությունը՝ սահմանելով ստուգման հասկացությունը, դրա հիմքերը, իրականացման ժամկետները:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախատեսվում է Նախագծերը 2025 թվականին ներկայացնել շահագրգիռ մարմինների կարծիքին՝ միաժամանակ դնելով հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել են օրենսդրական փոփոխությունների նախագծեր, որոնցով նախատեսվել են ԿԿՀ-ի կողմից հարուցվող վարույթների առանձնահատկությունները, հստակեցվել են կիրառվող եզրույթները, ինչպես նաև սահմանվել են ժամկետները:	Անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունները «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում, Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքում, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքում և այլ հարակից իրավական ակտերում հավանության են արժանացել	««Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում և հարակից օրենքներում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին օրենքների նախագծերը մշակվել են: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ 2024 թվականի կատարողականի թիրախով նախատեսված է եղել համապատասխան օրենսդրական փոփոխությունների նախագծերի մշակման վերաբերյալ գործողություն, գործողությունը գնահատվել է ամբողջությամբ կատարված: <i>Օրենսդրական նախագիծը 2025 թվականին միայն նախատեսվում է դնել շրջանառության մեջ, մինչդեռ մոնիտորինգի զեկույցը վերաբերում է 2024 թվականին իրականացված աշխատանքներին: Բացի այդ, կատարման կարգավիճակը համաչափ չէ 1.1 գործողության համար կիրառված գնահատման չափանիշին: Այստեղ ևս ուղղակի արդյունքային ցուցանիշով պահանջվում է, որ կառավարությունը 2024 թվականին արդեն իսկ պետք է հավանության տված լիներ նշված օրենսդրական ակտերի նախագծերին: Վերանայել կատարման գնահատականը «ամբողջովին կատարվածից», «չկատարված»:</i>	Կատարված է ամբողջությամբ

	Կառավարության կողմից և ներկայացվել են ՀՀ Ազգային ժողով:		
--	---	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.3
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Գույքագրվել են պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում բարեվարքության հարցերով կազմակերպչի գործառույթների իրականացման խոչընդոտները և կատարվել է ուսումնասիրություն բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների կարգավիճակի վերաբերյալ:

Կատարված գույքագրման և միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրության և չափանիշների հիման վրա վերանայվել է բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների կարգավիճակը:

Անհրաժեշտության դեպքում մշակվել են օրենսդրական նախագծեր, որով վերանայվել է բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների կարգավիճակը՝ ապահովելով վերջիններիս անկախությունը և անկողմնակալությունը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☒ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) կողմից 2024 թվականի առաջին կիսամյակում իրականացվել է պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում բարեվարքության հարցերով կազմակերպչի գործառույթների իրականացման խոչընդոտների գույքագրում: Մասնավորապես՝ Հանձնաժողովը 2024 թվականի հունվար ամսին մշակել և շրջանառել է առցանց հարցաթերթիկ՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման բոլոր մարմիններ՝ բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների ինստիտուտի խնդիրների վերհանման և հավաքագրման նպատակով: Հանձնաժողովը Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակի և Արդարադատության նախարարության հետ ունեցել է աշխատանքային քննարկումներ, ինչպես նաև Հանձնաժողովի նախաձեռնությամբ և ԱՄՆ

ՄԶԳ «Հայաստանի բարեվարքություն» ծրագրի աշակցությամբ 2024 թվականի ապրիլի 11-ին կազմակերպել է միջգերատեսչական աշխատաժողով-քննարկում՝ «Բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների ինստիտուտը, ինդիրները և բարեփոխման հեռանկարները» խորագրով, որի շրջանակներում Հանձնաժողովը ներկայացրել է նաև իր կողմից իրականացված հարցման արդյունքները: Ինստիտուտի ինդիրների գույքագրման և դրա արդյունքների վերաբերյալ տեղեկանքը Հանձնաժողովի կողմից ներկայացվել է Արդարադատության նախարարություն և Զաղաքացիական ծառայության գրասենյակ: Միաժամանակ, Հանձնաժողովի կողմից մշակվել և հրապարակվել է Բարեվարքության համակարգի վիճակի վերաբերյալ 2023 թվականի տարեկան հաղորդումը, որի առանձին բաժին նույնպես նվիրված է սույն կետով սահմանված ինդիրին, իսկ իրականացված աշխատանքների վերաբերյալ տեղեկությունները և ստացված վիճակագրությունը ներկայացվել է, այդ թվում նաև նշված հաղորդման ներքո:

Գործողություն 1.3-ի շրջանակներում Զաղաքացիական ծառայության գրասենյակի կողմից իրականացվել է բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների կարգավիճակի, գործառույթների և պարտավորությունների վերաբերյալ միջազգային վերաբերելի փորձի ուսումնասիրություն, ինչը ցույց է տվել, որ բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների կամ պատասխանատուների (եթիկայի պատասխանատու, խորհրդատու, հանձնակատար) ինստիտուտները մի շարք երկրներում ներդրվել են դեռևս շատ վաղուց և ունեն բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների գործառույթների արդյունավետ իրացման համար անհրաժեշտ հիմքեր: Բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների լիազորությունների շրջանակը հստակ է, իսկ գործառույթների արդյունավետ իրականացման նպատակով իրավունքների ու պարտականությունների սահմանման տեսանկյունից՝ համապարփակ: Ուսումնասիրված երկրներից շատերում հստակ ներկայացված են տվյալ պաշտոնին ներկայացվող պահանջները (կրթություն, ուսուցում, փորձ, հատուկ հմտություններ և(կամ) լիցենզիա(ներ)): Ուսումնասիրված երկրների փորձը ցույց է տալիս, որ բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների կամ պատասխանատուների գերակշիռ մասը թաղաքացիական ծառայողներ են, որոնք նշանակվում են համապատասխան պետական մարմնի կողմից՝ կրելով տվյալ երկրում իրենց կարգավիճակով պայմանավորված առանձնահատկությունները:

Բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների կարգավիճակի վերանայման և վերջիններիս գործառույթների հստակեցման նպատակով և հիմք ընդունելով նաև վերոգրյալ ուսումնասիրությունները և վեր հանված ինդիրները՝ Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին», «Զաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» և «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա Նախագծերը լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծի լրամշակման աշխատանքները:

Նախագծերով առաջարկվում է բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների համար սահմանել կարգավորումներ՝ հստակեցնելով բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների կարգավիճակը՝ ապահովելով վերջիններիս անկախությունը և անկողմնակալությունը: Միաժամանակ, Նախագծերով նախատեսվում է, որ բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչները մասնագիտական կարողությունների զարգացման նպատակով պարբերաբար վերապատրաստում անցնեն՝ Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից կազմված բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների տարեկան վերապատրաստումների ծրագրի հիման վրա, որը պետք է հաստատվի Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի որոշմամբ: Բարեվարքության հարցերով կազմակերպիչների համար վերապատրաստումները իրականացվելու են անհամատեղելիության պահանջների, այլ սահմանափակումների, վարքագծի կանոնների խախտումների և շահերի բախման դեպքերի, ինչպես նաև նվերների ընդունման սահմանափակումների վերաբերյալ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Քննարկումներն իրականացվել են երկու փուլով՝ համակատարող մարմինների հետ , ինչպես նաև միջգերատեսչական մակարդակով՝ պետական մարմինների շուրջ 40 ներկայացուցիչների հետ:

Նախագիծերը 2024 թվականի նոյեմբերի 3-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7873>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Գույքագրվել են պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում բարեվարձության հարցերով կազմակերպչի գործառույթների իրականացման խոչընդոտները և կատարվել է ուսումնասիրություն բարեվարձության հարցերով կազմակերպչի ներքին	Գույքագրված տվյալների հիման վրա անհրաժեշտության դեպքում վերանայվել է պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում բարեվարձության հարցերով կազմակերպչի կարգավիճակը: Անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունները «Հանրային	Վերոնշյալ գործողության շրջանակներում «Գործողության 1.3»-ի 2024 թվականի առաջին կիսամյակի կատարողականի թիրախի հաշվառմամբ իրականացվել է պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում բարեվարձության հարցերով կազմակերպչի գործառույթների իրականացման խոչընդոտների գույքագրում: Գույքագրված տվյալների հիման վրա պետական մարմիններում բարեվարձության հարցերով կազմակերպչի կարգավիճակը, գործառույթները համադրվել են միջազգային փորձի հետ, կատարվել են համեմատական վերլուծություններ, վերհանվել են առկա խնդիրները: Այդ խնդիրների ուսումնասիրության արդյունքները ցույց են տվել, որ բարեվարձության հարցերով կազմակերպչի գործառույթների, դրանցից բխող իրավունքների և պարտականությունների յուրացման ու կիրառման, բարեվարձության հարցերով կազմակերպչի ինստիտուտի կատարելագործման համար խիստ կարևորվում է իրավական և մեթոդաբանական գործիքակազմի ձևավորման հարցը: «Գործողության 1.3»-ի 2024 թվականի երկրորդ կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին», «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» և «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը: Նախագծերը շահագրգիռ մարմինների կարծիքների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծի լրամշակման աշխատանքները:	Կատարված է մեծամասամբ:

կարգավիճակի վերաբերյալ: Կատարված գույքագրման և միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրության և չափանիշների հիման վրա վերանայվել է բարելավարժության հարցերով կազմակերպիչների կարգավիճակը: Անհրաժեշտության դեպքում մշակվել են օրենսդրական նախագծեր, որով վերանայվել է բարելավարժության հարցերով կազմակերպիչների կարգավիճակը՝ ապահովելով վերջիններիս անկախությունը և	ծառայության մասին» օրենքում, «Զաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքում և այլ հարակից իրավական ակտերում հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության և կողմից և ներկայացված են ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	Չնայած այն հանգամանքին, որ կատարողականի թիրախով նախատեսված գործողությունները ամբողջությամբ կատարվել են, որպես ուղղակի արդյունքային քանակական ցուցանիշ է նախատեսված եղել մշակված օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթի ներկայացումը Ազգային ժողով: Վերոգրյալի հաշվառմամբ գործողությունը գնահատվում է մեծամասամբ կատարված: <i>Օրենսդրական նախագծերը չեն արժանացել կառավարության հավանությանը, ավելին դրանք վերադարձվել են լրամշակման, ինչը նշանակում է, որ բավանդակային տեսանկյունից առկա են խնդիրներ և խոչընդոտներ: Փնտհատման տեսանկյունից այստեղ նույնպես բացակայում է համաչափությունը: Համադրելով 1.2. և 1.1 գործողությունների ուղղակի արդյունքային ցուցանիշի գնահատման համաչափությանը առաջարկում են գնահատել «մասնակի կատարված»:</i>	
--	---	---	--

անկողմնակալ ությունը:			
--------------------------	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.4

ԲԱՐԵԼԱՎԵԼ ԷԹԻԿԱՅԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Գույքագրվել են հանրային ծառայողների էթիկայի հանձնաժողովների գործառույթների իրականացման խոչընդոտները:

Օրենսդրորեն նախատեսվել է պատգամավորների էթիկայի հարցերով հանձնաժողովի ձևավորումը և գործունեության կարգը:

Ուսումնասիրվել են պետական ծառայության առանձին տեսակների և համայնքային ծառայության էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորման հնարավորությունը և գործունեության երաշխիքները:

Անհրաժեշտության դեպքում օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթը հաստատվել է Կառավարության կողմից և ներկայացվել է ՀՀ Ազգային ժողովի ընդունմանը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

✓ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հանրային ծառայողների էթիկայի հանձնաժողովների գործառույթների իրականացման խոչընդոտները գույքագրելու նպատակով Արդարադատության նախարարությունը բոլոր պետական մարմիններից, որտեղ գործում են պետական ծառայության առանձին տեսակներ, հավաքագրել է համապատասխան տեղեկատվություն: Դրա հիման վրա Արդարադատության նախարարությունը ԱՄՆ ՄՁԳ «Հայաստանի բարեկարքության ծրագրի» (ՀԲԾ) հետ համատեղ իրականացրել է պետական ծառայության առանձին տեսակների և համայնքային ծառայության ոլորտում էթիկայի հանձնաժողովների համակարգի իրավական և գործնական խնդիրների վերաբերյալ ուսումնասիրություն:

Ուսումնասիրության արդյունքում վեր են հանվել էթիկայի հանձնաժողովների գործունեության առկա խնդիրները, մասնավորապես՝ ուսումնասիրվել է հանրային ծառայության առանձին տեսակներում էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորման օրենսդրական առանձնահատկությունները: Պարզ է դարձել, որ ներկայում հանրային ծառայության ոչ բոլոր տեսակներում են գործում էթիկայի հանձնաժողովներ: մի շարք դեպքերում ոլորտային օրենսդրությունը ուղղակիորեն չի նախատեսում էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորում և համապատասխան խախտումները ուսումնասիրվում են ծառայողական կամ կարգապահական քննության շրջանակներում: Որոշ դեպքերում

առկա է էթիկայի հանձնաժողովների վերաբերյալ օրենսդրական կարգավորումներ, սակայն դրանք դեռևս չեն ձևավորվել և այլն: Համայնքային ծառայությունը կարգավորող օրենսդրությունում էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորման հստակ կառուցակարգեր ևս առկա չեն:

Ընդհանուր առմամբ, ուսումնասիրության արդյունքում պարզ է դարձել, որ «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով սահմանված՝ պետական ծառայության առանձին տեսակների համար առանձին էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորման օրենսդրական կառուցակարգերի տեղայնացումը ոլորտային օրենսդրությունում իրականացվել է ոչ միասնական եղանակով, առանձին ծառայության տեսակներում էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորման գործընթացում ըստ էության չի դրսևորվել միասնական մոտեցում:

Ինչ վերաբերում է պատգամավորների էթիկայի հարցերով հանձնաժողովի ձևավորմանը, գործունեության կարգին և Ազգային ժողովի անդամների վարքագծի կանոններին, ապա հարկ է նշել, որ դրանք Ազգային ժողովի իրավասությունների ներքո են և իշխանությունների բաժանման ու հավասարակշռման սկզբունքի հաշվառմամբ եթակա են իրականացման Ազգային ժողովի կողմից:

Հարկ է նշել նաև, որ դեռևս 2023 թվականին Արդարադատության նախարարության և ԵԽ ներգրավմամբ Ազգային ժողովի կողմից մշակվել են «Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորի վարքագծի կանոնագիրքը հաստատելու մասին» Ազգային ժողովի որոշման և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի նախագծերը:

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից 2024 թվականին մշակված փաստաթղթերով, մասնավորապես՝ Բարեվարքության համակարգի վիճակի վերաբերյալ տարեկան գեկույցում, ինչպես նաև բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվության կառուցակարգերի խնդիրների վերաբերյալ տեղեկանքում (https://drive.google.com/file/d/10fY1q2rJ3HPn7_xW7Gezu9nA629WvXtY/view), ի թիվս այլնի, արձանագրվել են նաև էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորման և գործունեության համատեքստում առկա իրավական և պրակտիկ խնդիրները: Միաժամանակ, տարեկան վիճակագրության համատեքստում իրականացված հարցումների շրջանակներում որպես պարզաբանման ենթակա հարցեր սահմանվել է նաև էթիկայի հանձնաժողովների գործունեությանն առնչվող հարցեր, որոնց միջոցով ևս հավաքագրվել են վերջիններիս գործունեության հիմնական խնդիրները:

Կատարված ուսումնասիրությունների հիման վրա Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի կարգապահական կանոնագիրք» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր):

Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա Նախագծերը լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքները:

Նախագծերով նախատեսվել է պետական ծառայության առանձին տեսակներում, համայնքային ծառայությունում, ՏԻՄ ավագանիներում ստեղծել էթիկայի հանձնաժողովներ և հստակեցվել է էթիկայի հանձնաժողովների իրավասությունների շրջանակը:

Փաստաթուղթը հասանելի է հետևյալ հղումով՝

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Միջոցառման շրջանակներում քննարկումներ են տեղի ունեցել Ազգային ժողովի պատգամավորների, շահագրգիռ մարմինների և միջազգային կառույցների ներկայացուցիչների ներգրավմամբ՝ ուղղված «Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորի

վարքագծի կանոնագիրքը հաստատելու մասին» Ազգային ժողովի որոշման և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի նախագծերի քննարկմանը:

2024 թվականի հոկտեմբերի 21-ին տեղի է ունեցել Հակակոռուպցիոն աշխատանքային խմբի հերթական հանդիպում, որի ընթացքում պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ համատեղ, ի թիվս այլնի, քննարկվել են նաև պետական ծառայության առանձին տեսակներում, համայնքային ծառայությունում, ՏԻՄ ավագանիներում էթիկայի հանձնաժողովների ստեղծման և էթիկայի հանձնաժողովների իրավասությունների շրջանակին առնչվող կառուցակարգերը(<https://www.moj.am/article/4182>):

Նախագծերը 2024 թվականի հոկտեմբերի 29-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7848>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակ
Գույքագրվել են հանրային ծառայողների էթիկայի հանձնաժողովների գործառույթների իրականացման խոչընդոտները : Օրենսդրորեն նախատեսվել է պատգամավորների էթիկայի հարցերով հանձնաժողովի ձևավորումը	1. Մշակվել են անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունները «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքում: 2. Ըստ ուսումնասիրության արդյունքների՝ օրենսդրական փոփոխությունները պետական և համայնքային առանձին	«Գործողության 1.4»-ի 2024 թվականի առաջին կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում իրականացրել է պետական ծառայության առանձին տեսակների և համայնքային ծառայության ոլորտում էթիկայի հանձնաժողովների համակարգի իրավական և գործնական խնդիրների վերաբերյալ ուսումնասիրություն, որի արդյունքում վեր են հանվել էթիկայի հանձնաժողովների գործունեության առկա խնդիրները, մասնավորապես՝ ուսումնասիրվել է հանրային ծառայության առանձին տեսակներում էթիկայի հանձնաժողովների ձևավորման օրենսդրական առանձնահատկությունները: Դեռևս 2023 թվականին Արդարադատության նախարարության և ԵԽ ներգրավմամբ Ազգային ժողովի կողմից մշակվել են «Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորի վարքագծի կանոնագիրքը հաստատելու մասին» Ազգային ժողովի որոշման և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի նախագծերը: «Գործողության 1.4»-ի 2024 թվականի երկրորդ կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի կարգապահական կանոնագիրք» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը, որոնք ներկայացվել են շահագրգիռ մարմինների կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա նախագծերը լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Հաշվի առնելով, որ գործողության կատարողականի թիրախով նախատեսված էր օրենսդրական	Կատարված է մեծամասամբ:

և գործունեության կարգը: Ուսումնասիրվել են պետական ծառայության առանձին տեսակների և համայնքային ծառայության երկկայի հանձնաժողովների ձևավորման հնարավորությունը և գործունեության երաշխիքները: Անհրաժեշտության դեպքում օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթը հաստատվել է Կառավարության կողմից և ներկայացվել է ՀՀ Ազգային ժողովի ընդունմանը:	տեսակները կարգավորող օրենքներում և այլ հարակից իրավական ակտերում հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	փոփոխությունների փաթեթի հաստատում Կառավարության կողմից և ընդունման նպատակով ՀՀ Ազգային ժողովի ներկայացում՝ գործողությունը գնահատվել է մեծամասամբ կատարված: <i>Այստեղ նույնպես ինչպես նախորդ գործողություններում, կատարման կարգավիճակի գնահատականը համաչափ է: Նույն պայմաններում կատարման գնահատականը պետք է լինի «մասնակի կատարված»:</i>	
--	---	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները
Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.5

ԲԱՐԵԼԱՎԵԼ ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՄԱՆ ԹՎԱՅԻՆ ԿԱՌՈՅԱԿԱՐԳԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիուախ

Մշակել կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում թվային վիճակագրության վարման մեթոդաբանություն և ուղեցույց:

Ստուգման միջոց

Ուղեցույցի և միասնական մեթոդաբանության առկայություն

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ✓ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հանձնաժողովը սույն գործողության շրջանակներում, ինչպես նաև հիմք ընդունելով կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում վիճակագրության հավաքագրման իր գործառնությունը և «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 46-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 5-րդ և 6-րդ կետերը՝ 2024 թվականի առաջին կիսամյակում մշակել և հանրային իշխանության մարմիններին շրջանառել է բարեվարքության համակարգի վերաբերյալ

վիճակագրության հավաքագրման առցանց հարցաթերթիկ՝ հանրային ծառայողների կողմից անհամատեղելիության պահանջների, այլ սահմանափակումների, վարքագծի կանոնների խախտումների և շահերի բախման դեպքերի, ինչպես նաև նվերների ընդունման սահմանափակումների խախտման դեպքերի վերաբերյալ մարմիններում առկա վիճակագրությունը ստանալու նպատակով:

2024 թվականի երկրորդ կիսամյակում Հանձնաժողովի կողմից մշակվել և 2024 թվականի սեպտեմբերի 13-ի որոշմամբ հաստատվել է Կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում թվային վիճակագրության վարման մեթոդաբանական ուղեցույցը (<https://drive.google.com/file/d/1-Rp9jO5JfAPW4sTMN34C9T5T4h4RT7OP/view>): Ի լրումն վերոգրյալի՝ Վիճակագրության պետական խորհրդի՝ 2024 թվականի դեկտեմբերի 9-ի 63-Ա որոշմամբ հաստատվել է «Բարեվարչության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով իրականացված քննությունների մասին» տարեկան վիճակագրական ամփոփ ձևը, որով Հանձնաժողովը տարեկան կտրվածքով պաշտոնական վիճակագրություն է ներկայացնելու Վիճակագրական կոմիտե: Տարեկան վիճակագրության վարման նպատակով Հանձնաժողովը 2024 թվականի դեկտեմբերին մշակել և շրջանառել է էլեկտրոնային հարցաթերթեր: 2024 թվականի վերաբերյալ վիճակագրությունը Հանձնաժողովի կողմից կիրառարակվի 2025 թվականի առաջին կիսամյակում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Մեթոդաբանական ուղեցույցը մշակվել է Վիճակագրական կոմիտեի հետ քննարկումների արդյունքում:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակել կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում թվային վիճակագրության վարման մեթոդաբանություն և ուղեցույց:	Մշակվել են կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում թվային վիճակագրության վարման մեթոդաբանություն և ուղեցույցներ:	Հանձնաժողովի կողմից մշակվել և 2024 թվականի սեպտեմբերի 13-ի որոշմամբ հաստատվել է Կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում թվային վիճակագրության վարման մեթոդաբանական ուղեցույցը: Հաստատված մեթոդաբանությամբ 2024 թվականի տարեկան վիճակագրության հավաքագրման գործընթացն արդեն մեկնարկել է: Վիճակագրությունը վարվում է տարեկան կտրվածքով: <i>Մեկնաբանություն չկա, համաձայնել կատարման գնահատականին</i>	Կատարված է ամբողջությամբ

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.6

ԸՆԴՀԱՅՆԵԼ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԱՌԿԱ ԳՈՐԾԻՔԱԿԱԶՄԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել և հաստատվել է թվայնացման հայեցակարգը:

Հայեցակարգի հիման վրա իրականացվել է տեխնիկական աջակցության գնահատում, դոկումենտի հետ համագործակցություն և համաձայնեցված իրականացման ապահովում:

Արդիականացվել են գործող էլեկտրոնային գործիքակազմերը՝ իրականացվել է.

1. Հայտարարագրման նոր էլեկտրոնային համակարգի խնդիրների շտկում
2. Հայտարարագրման նոր էլեկտրոնային համակարգի վերլուծական մոդուլի կառուցում
3. Նվերների հայտարարագրման մոդուլի կառուցում, ինտեգրում
4. Բարեվարչության ուսումնասիրության մոդուլի կառուցում, ինտեգրում
5. Կուսակցությունների ֆինանսական վերահսկողության, ներառյալ նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածը, մոդուլի կառուցում, ինտեգրում:

Ստուգման միջոց

Հայեցակարգ

Գործարկվող էլեկտրոնային գործիքներ

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնությամբ)

Հակակոռուպցիոն կոմիտե (համաձայնությամբ)

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Որպես գործողության 1.6-ի ելակետային տվյալ նախատեսվել է բարեվարքության ուսումնասիրության գործընթացի շրջանակներում առկա գործիքակազմի ընդլայնում, մասնավորապես՝ բժշկական գաղտնիք կազմող տեղեկությունների, ինչպես նաև թեկնածուների հետ համատեղ բնակվող ընտանիքի կազմի մեջ մտնող անձանց վերաբերյալ տեղեկատվության ստացման հնարավորության նախատեսում: Մինչդեռ, որպես 2024 թվականի կատարողականի թիրախ նախատեսվել է մշակել օրենսդրական փոփոխության նախագծեր, որոնցով կնախատեսվի բարեվարքության ուսումնասիրության առանձին էլեկտրոնային հարթակ, դրա կիրառման կարգը, ինչպես նաև կկարգավորվի բարեվարքության ուսումնասիրության ընթացքում թվային այլ գործիքների կիրառման դեպքերն ու մանրամասները: Նշվածի առնչությամբ հարկ է նշել, որ 2024 թվականի մայիսի 17-ին ուժի մեջ մտած «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենքով Հանձնաժողովին է վերապահվել՝ անձի հետ համատեղ բնակության հանգամանքը ստուգելու նպատակով օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն իրականացնող մարմիններին դիմելու և տեղեկություններ ստանալու իրավասություն:

2024 թվականին մշակվել է թվայնացման հայեցակարգը ԱՄՆ ՄՁԳ կազմակերպության փորձագետի աջակցությամբ՝ «Սիներջի» ընկերության կողմից: Բացի այդ, 2024 թվականի մայիսի 17-ին ուժի մեջ է մտել ««Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՅՕ-160-Ն օրենքը, որի հիման վրա Հանձնաժողովի կողմից 2024 թվականի հուլիսի 19-ին սահմանվել է բարեվարքության վերաբերյալ հարցաթերթիկի և բարեվարքության վերաբերյալ ընթացիկ ուսումնասիրության հարցաթերթիկի ձևանմուշները և դրանցում ներառվող տվյալների մանրամասները: «Սիներջի» ընկերությունը հայտարարագրերի էլեկտրոնային համակարգի կառուցման աշխատանքների շրջանակներում մշակում է բարեվարքության հարցաթերթիկների թվային գործիքը, որը վերջնականացնելուց և Հանձնաժողովի կողմից թեստավորման փուլն անցնելուց հետո կներկայացվի Թվայնացման խորհրդում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Օրենսդրական փոփոխությունների նախագիծը սահմանված կարգով շրջանառվել է, ներկայացվել է հարևային քննարկման, 2024 թվականի հունիսին և օգոստոսին տեղի են ունեցել շահագրգիռ մարմինների մասնակցությամբ քննարկումներ:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը

Մշակվել և հաստատվել է թվայնացման հայեցակարգը: Հայեցակարգի հիման վրա իրականացվել է տեխնիկական աջակցության գնահատում, դոնորների հետ համագործակցություն և համաձայնեցված իրականացման ապահովում: Արդիականացվել են գործող էլեկտրոնային գործիքակազմերը՝ իրականացվել է. 1.1.Հայտարարագրման նոր էլեկտրոնային համակարգի խնդիրների շտկում, 1.2.Հայտարարագրման նոր էլեկտրոնային համակարգի վերլուծական մոդուլի կառուցում, 1.3. Նվերների հայտարարագրման մոդուլի կառուցում, ինտեգրում, 1.4. Բարեվարքության ուսումնասիրության մոդուլի կառուցում, ինտեգրում,	1. Մշակվել է թվայնացման հայեցակարգ: 2. Կատարելագործված և արդիականացված են գործող էլեկտրոնային գործիքակազմերը կամ ներդրված են նոր էլեկտրոնային գործիքակազմեր:	Հանձնաժողովին վերապահվել է բարեվարքության ուսումնասիրության լրացուցիչ գործիքակազմ, մշակվել է թվայնացման հայեցակարգը, Հանձնաժողովի իրավասության շրջանակներում հաստատվել են մի շարք իրավական ակտեր: <i>Մեկնաբանություն չկա, համաձայնել կատարման գնահատականին</i>	Կատարված է մասնակի
--	--	---	---------------------------

1.5. Կուսակցությունների ֆինանսական վերահսկողության, ներառյալ նախընտրական քարոզչության ժամանակահատվածը, մոդուլի կառուցում, ինտեգրում			
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ

Հարկ է նշել, որ թիվ 1; 1.1; 1.2; 1.3; 1.5 կետերում ներկայացված կատարողականի թիրախները չեն բխում 1.6 գործողությունից և ելակետային տվյալներից, ինչի առնչությամբ Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի Արդարադատության նախարարության կողմից 2024 թվականի հոկտեմբերին ներկայացված՝ «ՀՀ կառավարության 2023 թվականի հոկտեմբերի 26-ի N 1871-L որոշման մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի քննարկման շրջանակներում ներկայացրել է իր դիտարկումները:

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.7

ԵՐԱՇԽԱՎՈՐԵԼ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՓՈՐՁԱԸՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ՄՇԱԿՎՈՂ ԱԿՏԵՐԻ (EX ANTE) ԵՎ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՈԻՄ՝ ԴՐԱՆՑ ՀԻՄՔՈՒՄ ԸՆԿԱԾ ԿԱՄ ԴՐԱՆՑ ՀԵՏ ՓՈԽԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ (EX POST) ՓՈՐՁԱԸՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Ուսումնասիրվել է իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն փորձաքննության լավագույն մոդելի վերաբերյալ միջազգային փորձը՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ:

Միջազգային փորձի հաշվառմամբ ընտրվել է իրավական ակտերի նախագծերի փորձաքննության կիրառելի մոդելը:

Սահմանվել է իրավական ակտերի նախագծերի փորձաքննություն իրականացնող լիազոր մարմինը՝ գործադիրի կառուցակարգում:

Անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթը հավանության է արժանացել Կառավարության կողմից և ներկայացվել է ԱԺ-ի ընդունմանը:

Սահմանվել է փորձաքննության իրականացման մեթոդաբանությունը գործադիր/ԿԿՀ համագործակցությամբ:

Չարգացվել են իրավական ակտերի նախագծերի փորձաքննության լիազոր մարմնի կարողությունները:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Ձևավորված մարմին/ ստորաբաժանում

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Վարչապետի աշխատակազմի բաղադրարկական ծառայության գրասենյակ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

Արդարադատության նախարարությունը ԱՄՆ ՄՉԳ «Հայաստանի բարեվարչության ծրագրի» (ՀԲԾ) հետ համատեղ իրականացրել է նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն փորձաքննության լավագույն մոդելի վերաբերյալ միջազգային փորձի ուսումնասիրություն՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ:

Ուսումնասիրության շրջանակներում միջազգային փորձի հաշվառմամբ անդրադարձ է կատարվել նորմատիվ իրավական ակտերի հակակոռուպցիոն փորձաքննություն իրականացնող մարմիններին: Ըստ այդմ, տարբեր երկրների փորձից պարզ է դառնում, որ

փորձաքննությունն իրականացվում է կամ մասնագիտացված հատուկ մարմինների, կամ մասնագիտացված կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից: Որոշ երկրներում ուսումնասիրությունն իրականացվում է ոչ թե մեկ, այլ մի քանի պետական մարմինների կողմից, որոշ երկրներում էլ փորձաքննության գործընթացին կարող են ներգրավվել նաև ակադեմիական ինստիտուտներ:

Ուսումնասիրության շրջանակներում անդրադարձ է կատարվել նաև իրավական ակտերի հակակոռուպցիոն փորձաքննության եությանը և բովանդակությանը: Բացահայտվել են փորձաքննության հիմնական բովանդակային տարրերը, քննարկվել են դրանց առանձնահատկությունները:

Ուսումնասիրված միջազգային փորձի հիման վրա Արդարադատության Նախարարության կողմից մշակվել է «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը (այսուհետ՝ Նախագիծ): Նախագծով սահմանվել է իրավական ակտերի հակակոռուպցիոն փորձաքննության առանձնահատկությունները, դրա իրականացման շրջանակը և հակակոռուպցիոն փորձաքննություն իրականացնող իրավասու մարմինը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագիծը 2024 թվականին ներկայացվել է հանրային քննարկման: Նախատեսվում է Նախագիծը 2025 թվականին ներկայացնել շահագրգիռ մարմինների կարծիքին:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում			
Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Ուսումնասիրվել է իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն փորձաքննության լավագույն մոդելի վերաբերյալ միջազգային փորձը՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ: Միջազգային փորձի հաշվառմամբ ընտրվել է իրավական ակտերի	Օրենսդրական փոփոխությունները «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքում և այլ հարակից իրավական ակտերում հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և	Իրականացրել է Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն փորձաքննության լավագույն մոդելի վերաբերյալ միջազգային փորձի ուսումնասիրություն՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ: Ուսումնասիրված միջազգային փորձի հիման վրա մշակվել է «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը: Հաշվի առնելով, որ գործողության կատարողականի թիրախով նախատեսված էր օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթի հաստատում Կառավարության կողմից, ընդունման նպատակով ՀՀ Ազգային ժողովի ներկայացում և իրավասու մարմնի սահմանում՝ գործողությունը գնահատվել է մասնակի կատարված: Մեկնաբանություն չկա, համաձայնել կատարման գնահատականին	Կատարված է մասնակի

Նախագծերի փորձաքննության կիրառելի մոդելը: Սահմանվել է իրավական ակտերի նախագծերի փորձաքննություն իրականացնող լիազոր մարմինը՝ գործադիրի կառուցակարգում: Անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթը հավանության է արժանացել Կառավարության կողմից և ներկայացվել է ԱԺ-ի ընդունմանը: Սահմանվել է փորձաքննության իրականացման մեթոդաբանությունը գործադիր/ԿԿՀ համագործակցությամբ: Չարգացվել են իրավական ակտերի նախագծերի փորձաքննության լիազոր մարմնի կարողությունները:	Ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը: Իրավական ակտերի նախագծերի փորձաքննությա և լիազոր մարմինը		
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.8

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆԱՑՆԵԼ ԿՈՌՈՐԴՑԻԱՅԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԱՌՆՉԿՈՂ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է «Կոռուպցիայի կանխարգելման մասին» վերտառությամբ օրենքի նախագիծ, որով ամբողջականացվել են բարեվարքության համակարգի տարրերի՝ շահերի բախման, նվերների ընդունման սահմանափակումների, վարքագծի կանոնների, անհամատեղելիության պահանջների, այլ սահմանափակումների միասնական կիրառման և կառավարման, կոռուպցիայի կանխարգելմանն առնչվող այլ կառուցակարգերի օրենսդրական կարգավորումները:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Վարչապետի աշխատակազմի բաղաբացիական ծառայության գրասենյակ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ✓ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

«Կոռուպցիայի կանխարգելման մասին» միասնական օրենքի մշակման համատեքստում 2024 թվականին մեկնարկել են համապատասխան աշխատանքները: Մասնավորապես, նախագծի մշակման նպատակով ԵՄ-ԵԽ «Լավ կառավարման գործընկերություն III» շրջանակներում Եվրոպայի խորհրդի փորձագետների կողմից մշակվել և Արդարադատության նախարարություն է ներկայացվել տեխնիկական փաստաթուղթ, որը քննարկվել է Արդարադատության նախարարության և Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի հետ: Փաստաթղթով ներկայացվել են կոռուպցիայի կանխարգելման ոլորտում օրենսդրության միասնականեցման վերաբերյալ համապատասխան առաջարկություններ:

Միաժամանակ, Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը իր կողմից մշակված՝ օրենսդրական բացերի և պրակտիկայում վերհանված խնդիրների գույքագրմամբ կազմված տեղեկանքները (գեկույցները) և վերաբերելի փաստաթղթերը ներկայացրել է Արդարադատության նախարարություն և ԵԽ՝ փոփոխությունները դրանց համատեքստում նախագծելու նպատակով:

Վերոգրյալի համատեքստում Արդարադատության նախարարությունը ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության հետ համատեղ մեկնարկել է նախագծի մշակման աշխատանքները, որոնք գտնվում են ընթացիկ փուլում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախատեսվում է նախագիծը 2025 թվականին ներկայացնել շահագրգիռ մարմինների կարծիքին՝ միաժամանակ դնելով հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
--------------------	---	---	----------------------

Մշակվել է «Կոռուպցիայի կանխարգելման մասին» վերտառության մբ օրենքի նախագիծ, որով ամբողջականացվել են բարեվարքության համակարգի տարրերի՝ շահերի բախման, նվերների ընդունման սահմանափակումների, վարքագծի կանոնների, անհամատեղելիության պահանջների, այլ սահմանափակումների միասնական կիրառման և կառավարման, կոռուպցիայի կանխարգելմանն առնչվող այլ	«Կոռուպցիայի կանխարգելման մասին» օրենքի և հարակից այլ ակտերում փոփոխությունների նախագծերը հավանության են արժանացել ԶՀ կառավարության և կողմից և ներկայացված է ԶՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	Օրենսդրական ակտի վերաբերյալ հայեցակարգային մոտեցումները հստակեցվել են: Նախագծի մշակման աշխատանքները գտնվում են ընթացիկ փուլում: Օրենսդրական նախագծի մշակումը իրականացվել է ծածուկ, առանց հրապարակային ու քաղաքացիական հասարակության մասնակցության: Նույնիսկ միջազգային փորձագետների կողմից մշակված օրենքի նախագծի վերաբերյալ փաստաթուղթը չի հրապարակվել և հասանելի չի եղել ոլորտային մասնագետներին և կազմակերպություններին: Մշակված նախագծի բովանդակությունը պարզ չէ, թե ինչ է փոփոխվելու կամ ինչ հայեցակարգով է կառուցվելու նոր օրենքը: Կատարված աշխատանքների կատարողականի մասով «կատարված է մեծամասամբ» գնահատականը շատ ուռճացված է, քանի որ նախագծի վրա աշխատանքները ավարտված չեն, այն գտնվում է մշակման փուլում, նախագիծը նախատեսվում է քննարկման ներկայացնել միայն 2025 թվականին, ինչը ենթադրում է, որ 2024 թվականին կառավարությունը այն հավանության չի արժանացրել և չի ներկայացրել ԱԺ-ին: Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը գնահատել «չկատարված»:	Կատարված է մեծամասամբ
--	---	--	------------------------------

կառուցակարգ երի օրենսդրական կարգավորում ները:			
---	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները
իջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

1. **Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը**

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.9

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ ԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ ՆԵՐՂՆԵԼՈՒՆ ՈՒՂԴՎԱԾ ԶԱՅԼԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակել օրենսդրական նախագիծ՝ պետական և ՏԻՄ-երի համար սահմանելով կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատումների հիման վրա կոռուպցիոն ռիսկերի մեղմացմանը, այդ թվում՝ բարեվարքության մեղմացմանն ուղղված ոլորտային գործողությունների մշակման (առողջացման ծրագիր) գործառույթ՝ նախատեսելով ԿԿՀ-ի հետ համագործակցության մեխանիզմներ:

Մշակել օրենսդրական նախագիծ՝ ԿԿՀ-ին վերապահելով պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում կոռուպցիոն ռիսկերի բացահայտման, գնահատման, դրանց զսպմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը, այն է՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունների մշակման և հաստատման, արտաքին ընտրանքային գնահատման մեթոդական և մասնագիտական աջակցության, կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման արդյունքների հիման վրա պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում կոռուպցիոն ռիսկերի զսպման (առողջացման) ծրագրերի մշակմանն ու իրականացմանը աջակցության գործառույթները:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն

Պետական կառավարման համակարգի մարմիններ

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից մշակվել և 2024 թվականի ապրիլի 4-ին Արդարադատության նախարարություն է ներկայացրել «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին», «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման

մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր), որով առաջարկվում է Հանձնաժողովին վերապահել հանրային իշխանության մարմիններում, պետական և համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններում, պետության կողմից հիմնադրված հիմնադրամներում, 50 և ավելի տոկոս Հայաստանի Հանրապետության և համայնքի մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպություններում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման գործիքակազմի միասնականության ապահովման, իրավասու մարմիններ առաջարկությունների ներկայացման գործառույթները, մեթոդաբանության մշակման և հաստատման, մասնագիտական խորհրդատվության և մեթոդական աջակցության տրամադրման լիազորությունները:

Նախագծով առաջարկվում է նաև համապատասխան փոփոխություններ իրականացնել «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքում, որի ընդունումը հնարավորություն կտա ապահովել կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման գործընթացի միասնականությունը:

Նախագիծերը լրամշակվել է շահագրգիռ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների կողմից ներկայացված կարծիքների հիման վրա և ներկայացվել է Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքներ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծերը 2024 թվականի մայիսի 3-ին ներկայացվել է հանրային քննարկման իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7187>):

2. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
1. Մշակել օրենսդրական նախագիծ՝ պետական և ՏԻՄ-երի համար սահմանելով կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատումների հիման վրա կոռուպցիոն ռիսկերի մեղմացմանը, այդ թվում՝ բարեվարքության մեղմացմանն ուղղված ոլորտային գործողությունների	1. Օրենսդրական փոփոխությունները «Կոռուպցիայի կանխարգելման մասին» օրենքում և հարակից այլ ակտերում հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը: 2. Ընտրվել է պետական և տեղական	Նախագիծերը մշակվել են: Շահագրգիռ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների կողմից ներկայացված կարծիքների հիման վրա լրամշակվել և ներկայացվել են Վարչապետի աշխատակազմ: Օրենսդրական ակտի նախագծի մշակման կատարման գնահատականը ուռճացված է: Գնահատման նկարագրության մեջ նշված է, որ «Նախագծերը լրամշակվել է շահագրգիռ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների կողմից ներկայացված կարծիքների հիման վրա և ներկայացվել է Վարչապետի աշխատակազմ»: Ինչպես վկայում է e-draft կայքէջի	Կատարված է ամբողջությամբ

մշակման (առողջացման ծրագիր) գործառույթ՝ նախատեսելով ԿԿՅ-ի հետ համագործակցության մեխանիզմներ (1-ին կիսամյակ, 2024): Մշակել օրենսդրական նախագիծ՝ ԿԿՅ-ին վերապահելով պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում կոռուպցիոն ռիսկերի բացահայտման, գնահատման, դրանց զսպմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը, այն է՝ պետական և տեղական կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունների մշակման և հաստատման, արտաքին ընտրանքային գնահատման մեթոդական և մասնագիտական աջակցության, կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման արդյունքների հիման վրա պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում	ինքնակառավարման մարմիններում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման լավագույն մոդելը:	https://www.e-draft.am/projects/7187/digest հղումը, նախագծի վերաբերյալ 2024 թվականի մայիսի 17-ին տեղադրված ԹԻՅԿ նկատառումների վերաբերյալ ոչ մի արձագանք մինչ օրս չկա և պարզ չէ, թե ԿԿՅ-ն կամ արդարադատության նախարարությունը նշված նկատառումներից որոնք են ընդունել, որոնք ոչ: Այդ մասին ԹԻՅԿ-ն չի տեղեկացվել, համատեղ քննարկումներ տեղի չեն ունեցել: Բացի այդ, եթե մինչ օրս նախագիծը գտնվում է լրամշակման փուլում, նշանակում է, որ այն վերջնականացված չէ: Չետևաբար «ամբողջությամբ կատարված» կարգավիճակի գնահատականին չի համապատասխանում: Առաջարկում ենք գնահատել «մասնակի կատարված»:	
--	---	---	--

կոռուպցիոն ռիսկերի զսպման (առողջացման) ծրագրերի մշակմանն ու իրականացմանը աջակցության գործառույթները:			
---	--	--	--

3. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.10

ԸՆԴՆԱՅՆԵԼ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐՄԱՆ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐ ԱՆՁԱՆՑ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Օրենսդրական փոփոխությունների միջոցով ընդլայնվել է հայտարարագրման պարտականություն ունեցող պաշտոնատար անձանց շրջանակը՝ ներառելով՝

1) պետական և համայնքային կազմակերպությունների՝ ղեկավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց՝ ըստ այդմ սահմանելով սույն խմբի համար ֆինանսատնտեսական չափանիշներ և վերանայելով իրավիճակային հայտարարագիր ներկայացնելու կարգավորումները.

2) այլ ռիսկային պաշտոններ ստանձնող անձանց:

2. Օրենսդրական փոփոխությունների միջոցով հայտարարատու բոլոր պաշտոնատար անձանց համար սահմանվել է շահերի հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականություն:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հանրային ծառայության մասին օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ (այսուհետ՝ Նախագիծ): Նախագծով նախատեսվում է ընդլայնել հայտարարագրման պարտականություն ունեցող պաշտոնատար անձանց շրջանակը, ինչպես նաև հայտարարատու բոլոր պաշտոնատար անձանց համար սահմանել շահերի հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականություն:

Միաժամանակ, անհրաժեշտ է նշել, որ Նախագծի մշակումը բխում է նաև Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության Արևելյան Եվրոպայի և Կենտրոնական Ասիայի երկրների հակակոռուպցիոն ցանցի Ստամբուլյան հակակոռուպցիոն գործողությունների ծրագրի գնահատման հինգերորդ փուլի շրջանակներում առկա հանձնառություններից:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախատեսվում է Նախագիծը 2025 թվականին ներկայացնել շահագրգիռ մարմինների կարծիքին՝ միաժամանակ դնելով հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողական ի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Օրենսդրական փոփոխությունների միջոցով ընդլայնվել է հայտարարագրման պարտականություն ունեցող պաշտոնատար անձանց շրջանակը՝ ներառելով՝ 1) պետական և համայնքային կազմակերպությունների՝ ղեկավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց՝ ըստ այդմ սահմանելով սույն խմբի համար	Օրենսդրական փոփոխությունները «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում և հարակից այլ ակտերում հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	«Հանրային ծառայության մասին օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը մշակվել է, որով նախատեսվում է ընդլայնել հայտարարագրման պարտականություն ունեցող պաշտոնատար անձանց շրջանակը, ինչպես նաև հայտարարատու բոլոր պաշտոնատար անձանց համար սահմանել շահերի հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականություն: Այս նախագիծը նույնպես մշակվել է ծածուկ և ըստ գործողությունների նկարագրության բաժնի տեղեկատվությունից պարզ է, թե նախագծում որ ռիսկային ոլորտային պաշտոններն են ներառվել նոր նախագծում՝ եթե ներառվել են: Նախագիծը 2024 թվականին չի ներկայացվել քննարկման, չի տեղադրվել e-draft էլեկտրոնային հարթակում, հետևաբար բովանդակային տեսանկյունից դժվար է գնահատել վերջինիս համապատասխանությունը կատարողականի թիրախով սահմանված պահանջներին: Ելնելով վերոնշյալից առաջարկվում է վերանայել կատարման կարգավիճակի գնահատականը՝ այն դարձնելով «կատարված է մասնակի»:	Կատարված է ամբողջությամբ:

Ֆինանսատնտեսական չափանիշներ և վերանայելով իրավիճակային հայտարարագիրներ կայացնելու կարգավորումները. 2) այլ ռիսկային պաշտոններ ստանձնող անձանց: Օրենսդրական փոփոխություններին միջոցով հայտարարատու բոլոր պաշտոնատար անձանց համար սահմանվել է շահերի հայտարարագիրներ կայացնելու պարտականություն:			
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.13

ՏԱՐԱՆՋԱՏԵԼ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՈՆՈՒՄ ՆՇԱՆԱԿՄԱՆ ԿԱՄ ԱՌԱՋԽԱՂԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆԸ (ՇՐՋԱՆԱԿԸ, ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ)

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Վերանայվել են այն հանրային պաշտոնները, որոնցով բարեվարքության ուսումնասիրությունը վերապահված չէ ԿԿՀ-ին, համապատասխան մարմնում իրականացնելու կառուցակարգը:

Ընտրվել է պետական մարմիններում, ՏԻՄ-երում և պետական մասնակցությամբ ընկերություններում բարեվարքության ուսումնասիրության ստուգման պատշաճ և գործող կառուցակարգեր:

Մշակվել են օրենսդրական փոփոխությունների նախագծեր՝ հստակեցնելով ընթացիկ բարեվարքության ուսումնասիրության շրջանակը, ստուգող մարմինները, ինչպես նաև իրականացման մեխանիզմները:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

✓ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից իրականացվել է ուսումնասիրություն՝ հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց բարեվարքության ուսումնասիրության կառուցակարգերի հաշվառմամբ: Ուսումնասիրվել են Հայաստանի Հանրապետության միջազգային առկա հանձնառությունները, միջազգային մոնիթորինգային մարմինների կողմից ինչպես Հայաստանի Հանրապետությանը, այնպես էլ այլ երկրներին տրված հանձնարարականները: Բացի այդ, ուսումնասիրության շրջանակներում անդրադարձ է կատարվել միջազգային լավագույն փորձին: Մասնավորապես, ուսումնասիրվել է նաև Ալբանիայի, Դանիայի, Գերմանիայի, Իսլանդիայի, Նորվեգիայի, Լիտվայի, Էստոնիայի և մի շարք այլ երկրների միջազգային փորձը և նշյալ երկրներում տարբեր պետական մարմինների և պաշտոնատար անձանց բարեվարքության ուսումնասիրության առանձնահատկությունները:

Դեռևս 2023 թվականին մշակվել էր «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություն կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի, «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ

և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Քննչական կոմիտեի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Հակակոռուպցիոն կոմիտեի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Դատախազության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր), որոնք հավանության էին արժանացել Կառավարության կողմից 2023 թվականի դեկտեմբերի 14-ին և ներկայացվել էին Ազգային ժողով: Ազգային ժողովի կողմից վերոգրյալ նախագծերն ընդունվել են 2024 թվականի ապրիլի 11-ին:

Իրականացված օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում սահմանվել են բարեվարքության ընթացիկ ուսումնասիրության կառուցակարգեր դատավորների, դատախազների և քննիչների համար: Բացի այդ, սահմանվել են բարեվարքության ուսումնասիրության կառուցակարգեր Քննչական կոմիտեում ինքնավար պաշտոնների թեկնածուների, ինչպես նաև Քննչական կոմիտեում և Հակակոռուպցիոն կոմիտեում առաջխաղացման ենթակա անձանց համար: Նաև հստակեցվել են «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքով նախատեսված բարեվարքության ուսումնասիրության առկա կառուցակարգերը: Վերոգրյալ օրենսդրական փոփոխությունների հիման վրա կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից 2024 թվականի հուլիսի 19-ին ընդունվել է «Բարեվարքության վերաբերյալ հարցաթերթիկի և բարեվարքության վերաբերյալ ընթացիկ ուսումնասիրության հարցաթերթիկի ձևանմուշները և դրանցում ներառվող տվյալների մանրամասները սահմանելու մասին» N 04-Ն որոշումը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծերի մշակման շրջանակներում անցկացվել են քննարկումներ շահագրգիռ մարմինների հետ:
Նախագիծերը 2023 թվականի մայիսի 19-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/5756/>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողական ի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Վերանայվել են այն հանրային պաշտոնները, որոնցով բարեվարքության ուսումնասիրությունը վերապահված է ԿԿՀ-ին, համապատասխան մարմնում	Օրենսդրական փոփոխությունները «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում, «Կոռուպցիայի կանխարգելման	Նախագիծերը մշակվել են: Ծահագրգիռ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների կողմից ներկայացված կարծիքների հիման վրա լրամշակվել և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ազգային ժողովի կողմից վերոգրյալ նախագծերն ընդունվել են 2024 թվականի ապրիլի 11-ին: Միաժամանակ, 2024 թվականին ներդրվել են ընթացիկ բարեվարքության ուսումնասիրության կառուցակարգեր, որոնք սկսել են գործել 2024 թվականից: Ուստի գործողությունը գնահատվում է մեծամասամբ կատարված: <i>Ներկայացված օրենսդրական ակտերի նախագծերը մշակվել են դեռևս 2023 թվականին: Դրանք 2024 թվականի կատարողական թիրախին</i>	Կատարված է մեծամասամբ:

իրականացնելու կառուցակարգը: 2. Ընտրվել է պետական մարմիններում, ՏԻՄ-երում և պետական մասնակցությամբ ընկերություններում բարեվարքության ուսումնասիրության ստուգման պատշաճ և գործող կառուցակարգեր: Մշակվել են օրենսդրական փոփոխությունների նախագծեր՝ հստակեցնելով ընթացիկ բարեվարքության ուսումնասիրության շրջանակը, ստուգող մարմինները, ինչպես նաև իրականացման մեխանիզմները:	հանձնաժողովի մասին» օրենքում և հարակից այլ ակտերում հավանության է արժանացել ԶԶ կառավարության կողմից և ներկայացված է ԶԶ ԱԺ-ի ընդունմանը: Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձինք անցնում են ընթացիկ բարեվարքության ուսումնասիրություններ:	վերաբերելի չեն: Հետևաբար կատարման կարգավիճակի գնահատականը պետք է լինի «չկատարված»:	
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.14

ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ԿԿՅ ԿՈՂՄԻՑ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ ՆՇԱՆԱԿՈՒՄ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ՄԱՐՄՆԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականի կատարողականի թիուախ

Հետազոտվել է բարեվարքության ուսումնասիրության չափորոշիչների միջազգային լավագույն փորձը՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ (համապատասխանաբար պաշտոնի նշանակման, առաջխաղացման, ընթացիկ և լիազորությունների լայն շրջանակ ունեցող և ինքնուրույն որոշումների կայացման իրավասություն ունեցող հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց ստուգումների համար):

Բարեվարքության ուսումնասիրության չափորոշիչների միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրության արդյունքների հիման վրա՝ մշակվել են օրենսդրական փոփոխություններ, որոնց համաձայն՝ թափուր հաստիքների համալրման մրցութային և առաջխաղացման գործընթացներում թեկնածուների բարեվարքությունը ստուգելու համար կիրառվում են գրավոր/բանավոր առաջադրանքներ, ներդնել հանրային պաշտոնը ստանձնելու կամ առաջխաղացման համար թեկնածուների բարեվարքության գնահատման չափորոշիչներ, ԿԿՅ-ի կողմից թեկնածուի բարեվարքության բացասական եզրակացության պարագայում, նրա՝ համապատասխան պաշտոնի նշանակումը կամ առաջխաղացումն իրականացվում է պատճառաբանված որոշման հիման վրա:

Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ✓ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարությունը իրականացրել է ուսումնասիրություն բարեվարքության ուսումնասիրության չափորոշիչների միջազգային լավագույն փորձի վերաբերյալ: Ուսումնասիրությունն իրականացվել է Նաև Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած միջազգային պարտավորությունների շրջանակներում: Մասնավորապես, ուսումնասիրվել է Լիտվայի, Բուլղարիայի, Նիդերլանդների, Մոլդովայի,

Ուկրաինայի և այլ երկրների փորձը, ինչի արդյունքում պարզ է դարձել, որ բարեվարքության ուսումնասիրությունն իրականացվում է տարբեր ծավալներով և պաշտոնատար անձանց տարբեր շրջանակների համար:

Միաժամանակ, ուսումնասիրության շրջանակներում վեր են հանվել լիազորությունների լայն շրջանակ ունեցող և ինքնուրույն որոշումների կայացման իրավասություն ունեցող հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց բարեվարքության ուսումնասիրության առանձնահատկությունները: Ուսումնասիրության արդյունքում Արդարադատության նախարարության կողմից «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կոնտրոլ» հասարակական կազմակերպության աջակցությամբ մշակվել, ինչպես նաև շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի են ներկայացվել «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Նախագծերը ներկայացված առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվել և ներկայացվել են Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքները:

Նախագծերով նախատեսվում են պետական ծառայության առանձին տեսակներում և համայնքային ծառայությունում ներդնել բարեվարքության ուսումնասիրության մեխանիզմներ: Մասնավորապես, առաջարկվում է «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով սահմանված՝ պետական ծառայության առանձին տեսակներում թափուր հաստիքների համալրման համար անցկացվող հարցազրույցի փուլում գրավոր կամ բանավոր առաջադրանքների եղանակով իրականացնել նաև թեկնածուների բարեվարքության ուսումնասիրություն:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագիծերը 2024 թվականի նոյեմբերի 1-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7869>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողական ի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հետազոտվել է բարեվարքության ուսումնասիրության չափորոշիչների միջազգային լավագույն փորձը՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ (համապատասխ	Օրենսդրական փոփոխությունները «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում, «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում և	Նախագիծերը մշակվել են: Շահագրգիռ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների կողմից ներկայացված կարծիքների հիման վրա լրամշակվել և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Հաշվի առնելով, 2024 թվականի կատարողականի թիրախով նախատեսված գործողությունների կատարվածության աստիճանը՝ գործողությունը գնահատվում է մասնակի կատարված: Կատարման կարգավիճակի գնահատականի մասով մեկնաբանություններ չկան	Կատարված է մասնակի:

անաբար պաշտոնի նշանակման, առաջխաղացման, ընթացիկ և լիազորություններ ի լայն շրջանակ ունեցող և ինքնուրույն որոշումների կայացման իրավասություն ունեցող հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց ստուգումների համար): Բարեվարքության ուսումնասիրության և չափորոշիչների միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրության արդյունքների հիման վրա՝ մշակվել են օրենսդրական փոփոխություններ, որոնց համաձայն՝ թափուր	հարակից այլ ակտերում հավանության են արժանացել ԶՀ կառավարության և կողմից և ներկայացված է ԶՀ ԱԺ-ի ընդունմանը: Նշանակումներ կատարելիս ԿԿՀ եզրակացությունները հաշվի չառնելու դեպքում տրվում է պատճառաբանություն:		
---	---	--	--

հաստիքների համալրման մրցութային և առաջխաղացման գործընթացներու մ թեկնածուների բարեվարքություն ը ստուգելու համար կիրառվում են գրավոր/բանավոր առաջադրանքներ , ներդնել հանրային պաշտոնը ստանձնելու կամ առաջխաղացման համար թեկնածուների բարեվարքության գնահատման չափորոշիչներ, ԿԿՀ-ի կողմից թեկնածուի բարեվարքության բացասական եզրակացության պարագայում, նրա` համապատասխա ն պաշտոնի նշանակումը կամ առաջխաղացումն իրականացվում է			
--	--	--	--

պատճառաբանվ ած որոշման հիման վրա: Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:			
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.15

ՍԱՀՄԱՆԵԼ ԿԿՅ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅԱՆ ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅԱՆՁ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Հետազոտվել է Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից կազմված բարեվարքության վերաբերյալ եզրակացության եզրափակիչ մասը հրապարակային դարձնելու անհրաժեշտությունը, բարեվարքության ուսումնասիրության չափորոշիչների միջազգային լավագույն փորձը՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ:

1. Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից կազմված բարեվարքության վերաբերյալ եզրակացության եզրափակիչ մասը հրապարակային դարձնելու անհրաժեշտության ուսումնասիրության արդյունքների հիման վրա և անհրաժեշտության դեպքում՝ մշակվել են օրենսդրական փոփոխություններ:

2. Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☒ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից ԱՄՆ ՄԶԳ և ԵՄ աջակցությամբ իրականացվել է Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի բարեվարքության վերաբերյալ խորհրդատվական եզրակացության եզրափակիչ մասը հրապարակային դարձնելու անհրաժեշտության մասին ուսումնասիրություն: Նշվածի շրջանակներում ուսումնասիրվել է բարեվարքության ուսումնասիրության արդյունքների հրապարակման միջազգային լավագույն փորձը և միջազգային զեկույցներով արձանագրված խնդիրները: Մասնավորապես, ՏՀԶԿ-ի Հայաստանի 5-րդ փուլի գնահատման զեկույցում դատական իշխանության անկախությունը, դատախազների և քննիչների նշանակման գործընթացը գնահատելիս արձանագրում է, որ բարեվարքության ուսումնասիրության եզրակացությունները հրապարակային չեն և Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից տրված եզրակացությունները ունեն խորհրդատվական բնույթ: Չնայած նրան, որ բարեվարքության ուսումնասիրության արդյունքների հրապարակայնության պահանջ ՏՀԶԿ-ն չի սահմանում, սակայն նշում է, որ պաշտոնատար անձանց

Նշանակման գործընթացները պետք է լինեն թափանցիկ՝ ամրապնդելով հանրային վստահությունը տվյալ գործընթացների նկատմամբ: Միաժամանակ, հենց այս համատեքստում էլ անդրադարձ է կատարվում բարեվարքության ուսումնասիրության արդյունքներին՝ նշելով որ դրանց ազդեցությունը անհրաժեշտ է ամրապնդել: Նշյալ ուսումնասիրությունն Արդարադատության նախարարության կողմից 2024 թվականի հունիսին ներկայացվել է շահագրգիռ մարմինների կարծիքին դիրքորոշման ստացման նպատակով: Ուսումնասիրության արդյունքում Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել, ինչպես նաև շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի է ներկայացվել ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Ներկայումս իրականացվում է նախագծերի վերաբերյալ շահագրգիռ մարմիններից ստացված կարծիքների ամփոփման աշխատանքները: Նախագծերով նախատեսվում է բարձրացնել բարեվարքության վերաբերյալ եզրակացությունների հիման վրա նշանակում իրականացնող մարմինների հաշվետվողականությունը՝ ապահովելով նշանակումների պատճառաբանվածությունը և եզրակացությունների եզրափակիչ մասի հրապարակայնությունը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագիծերը 2024 թվականի նոյեմբերի 2-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7871>): Միաժամանակ, ուսումնասիրությունների արդյունքում առկա մոտեցումները քննարկվել են քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների և շահագրգիռ պետական մարմինների մասնակցությամբ:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողական ի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հետազոտվել է Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից կազմված բարեվարքության վերաբերյալ եզրակացության եզրափակիչ մասը հրապարակային դարձնելու անհրաժեշտությունը,	Օրենսդրական փոփոխությունները «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարությ	Նախագիծերը մշակվել են: Ներկայումս իրականացվում է նախագծերի վերաբերյալ շահագրգիռ մարմիններից ստացված կարծիքների ամփոփման աշխատանքները: Հաշվի առնելով, որ գործողության կատարողականի թիրախով նախատեսվել է մշակված նախագծերի՝ Կառավարության կողմից հավանության արժանանալը և Ազգային ժողով ներկայացնելը, գործողությունը գնահատվում է մասնակի կատարված: Կատարման կարգավիճակի գնահատականի մասով մեկնաբանություններ չկան	Կատարված է մասնակի:

բարեվարքության ուսումնասիրությ ան չափորոշիչների միջազգային լավագույն փորձը՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ: Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից կազմված բարեվարքության վերաբերյալ եզրակացության եզրափակիչ մասը հրապարակային դարձնելու անհրաժեշտությա ն ուսումնասիրությ ան արդյունքների հիման վրա և անհրաժեշտությա ն դեպքում՝ մշակվել են օրենսդրական փոփոխություննե ր: Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության	ան կողմից և ներկայացված Է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը: Բարեվարքութ յան վերաբերյալ ուսումնասիրու թյունների արդյունքները հրապարակվո ւմ են ԿԿՀ կայքում:		
---	--	--	--

կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:			
---	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.16

ԱՄՐԱՊՆԴԵԼ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել են օրենսդրական փոփոխության նախագծեր, որոնցով նախատեսվում է բարեվարքության ուսումնասիրության առանձին էլեկտրոնային հարթակ, դրա կիրառման կարգ, ինչպես նաև կարգավորվում է բարեվարքության ուսումնասիրության ընթացքում թվային այլ գործիքների կիրառման դեպքերն ու մանրամասները:

Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Արդարադատության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված աշխատանքների նկարագիրը

2024 թվականի մայիսի 17-ին ուժի մեջ են մտել «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-160-Ն օրենքը, իսկ նույն տարվա օգոստոսի 5-ին՝ «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին, «Հայաստանի Հանրապետության քննչական կոմիտեի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Դատախազության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Հակակոռուպցիոն կոմիտեի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքները, որոնցով սահմանվել են բարեվարքության վերաբերյալ հարցաթերթիկը էլեկտրոնային համակարգում ներկայացնելու կարգը:

Միաժամանակ, «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-160-Ն օրենքի հիման վրա Հանձնաժողովի կողմից 2024 թվականի հուլիսի 19-ին սահմանվել է բարեվարքության վերաբերյալ հարցաթերթիկի և բարեվարքության վերաբերյալ ընթացիկ ուսումնասիրության հարցաթերթիկի ձևանմուշները (<https://cpcarmenia.am/wp-content/uploads/2024/09/1641.pdf>) և դրանցում ներառվող տվյալների մանրամասները:

Բացի այդ, ԱՄՆ ՄՉԳ կազմակերպության փորձագետի աջակցությամբ, ինչպես նաև «Սիներջի» ընկերության կողմից մշակվել է բարեվարքության էլեկտրոնային համակարգի թվայնացման հայեցակարգը:

Ներկայումս «Սիներջի» ընկերության կողմից հայտարարագրերի էլեկտրոնային համակարգի կառուցման աշխատանքների շրջանակներում իրականացվում է բարեվարքության հարցաթերթիկների թվային գործիքի մշակման աշխատանքներ, որը վերջնականացնելուց և Հանձնաժողովի կողմից թեստավորման փուլն անցնելուց հետո կներկայացվի Թվայնացման խորհրդում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Օրենսդրական փոփոխությունների նախագիծը սահմանված կարգով շրջանառվել է, դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7263>), տեղի են ունեցել շահագրգիռների մարմինների մասնակցությամբ քննարկումներ:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել են օրենսդրական փոփոխության նախագծեր, որոնցով նախատեսվում է բարեվարքության ուսումնասիրության առանձին էլեկտրոնային հարթակ, դրա կիրառման կարգ, ինչպես նաև կարգավորվում է բարեվարքության ուսումնասիրության ընթացքում թվային այլ գործիքների կիրառման դեպքերն ու մանրամասները: Նախագծերը հավանության արժանացել են ՀՀ	Օրենսդրական փոփոխությունները «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում և հարակից այլ ակտերում հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը: Ստեղծվել է բարեվարքության ուսումնասիրության առանձին	2024 թվականի մայիսի 17-ին ուժի մեջ են մտել ««Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» թիվ ՀՕ-160-Ն օրենքը, իսկ նույն տարվա օգոստոսի 5-ին՝ «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին, «Հայաստանի Հանրապետության քննչական կոմիտեի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Դատախազության մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Հակակոռուպցիոն կոմիտեի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքները, որոնցով սահմանվել են բարեվարքության վերաբերյալ հարցաթերթիկը էլեկտրոնային համակարգում ներկայացնելու կարգը: 2024 թվականի հուլիսի 19-ին սահմանվել է բարեվարքության վերաբերյալ հարցաթերթիկի և բարեվարքության վերաբերյալ ընթացիկ ուսումնասիրության հարցաթերթիկի ձևանմուշները: Կատարման կարգավիճակի գնահատականը ուռճացված է, քանի որ ըստ ուղղակի արդյունքային ցուցանիշի «Ներկայումս «Սիներջի» ընկերության կողմից հայտարարագրերի էլեկտրոնային համակարգի կառուցման աշխատանքների շրջանակներում իրականացվում է բարեվարքության հարցաթերթիկների թվային գործիքի մշակման	Կատարված է ամբողջությամբ:

կառավարության կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:	Էլեկտրոնային հարթակ:	աշխատանքներ, որը վերջնականացնելուց և Հանձնաժողովի կողմից թեստավորման փուլն անցնելուց հետո կներկայացվի Թվայնացման խորհրդում»: Այսինքն թվային հարթակը դեռևս պատրաստ չէ և չի գործում: Առաջարկվում է գնահատել «Կատարված է մեծամասամբ»:	
--	-------------------------	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ .

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.17

ՄԵԾԱՑՆԵԼ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ՎԵՐԱՅՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել են օրենսդրական փոփոխությունների նախագծեր, որոնցով նախատեսվում են ԿԿՀ-ի և ԿԸՀ-ի, ԿԿՀ-ի և Հակակոռուպցիոն կոմիտեի միջև համագործակցության եղանակները և կարգը, ԿԿՀ-ի կողմից կուսակցությունների ընթացիկ ֆինանսական վերահսկողության գործիքները և կարգը, ինչպես նաև կարգավորվում են ԿԿՀ գործառույթի պատշաճ իրականացման համար այլ հարցերը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Կուսակցությունների ֆինանսական գործունեության նկատմամբ վերահսկողության մեխանիզմների արդյունավետության բարձրացման նպատակով Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից Ընտրական համակարգերի միջազգային հաստատության աջակցությամբ մշակվել է «Կուսակցությունների մասին» սահմանադրական օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը:

Զուգահեռաբար Ազգային ժողովի կողմից 2024 թվականի դեկտեմբերի 5-ին ընդունվել է «Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը:

Ազգային ժողովի կողմից իրականացված օրենսդրական փոփոխություններով, ի թիվս այլնի, բարելավվել է նաև կուսակցություններին կատարվող նվիրատվությունների, կուսակցությունների պետական ֆինանսավորման, կուսակցությունների կողմից ներկայացվող հաշվետվությունների վերաբերյալ առկա կարգավորումները: Միաժամանակ, հստակեցվել է նախընտրական գործընթացում կուսակցությունների նախընտրական հիմնադրմաների ձևավորման, ֆինանսական տեղեկատվության ներկայացման հետ կապված առկա կառուցակարգերը: Այս համատեքստում կարգավորվել է նաև նախընտրական գործընթացի շրջանակներում կուսակցությունների ֆինանսական գործունեության նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող մարմնի գործառույթները: Նախատեսվել է, որ նախընտրական գործընթացում

կուսակցությունների ֆինանսական գործունեության վերահսկողությունը Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի փոխարեն իրականացվելու է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի կողմից: Հստակեցվել են նաև այս երկու մարմինների լիազորությունների շրջանակը՝ լուծելով գործնականում առկա խնդիրները:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախատեսվում է Նախագծերը 2025 թվականին ներկայացնել շահագրգիռ մարմինների կարծիքին՝ միաժամանակ դնելով հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել են օրենսդրական փոփոխությունների նախագծեր, որոնցով նախատեսվում են ԿԿՀ-ի և ԿԸՀ-ի, ԿԿՀ-ի և Հակակոռուպցիոն կոմիտեի միջև համագործակցության եղանակները և կարգը, ԿԿՀ-ի կողմից կուսակցությունների ընթացիկ ֆինանսական վերահսկողության գործիքները և կարգը, ինչպես նաև կարգավորվում են ԿԿՀ գործառույթի պատշաճ իրականացման համար այլ հարցերը:	«Կուսակցությունների մասին» օրենքում, «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում, Ընտրական օրենսգրքում, Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքում, ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքում, ՀՀ քրեական օրենսգրքում և	Մշակվել է ««Կուսակցությունների մասին» սահմանադրական օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը: Ազգային ժողովի կողմից 2024 թվականի դեկտեմբերի 5-ին ընդունվել է «Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը, որոնցով բարելավվել է կուսակցություններին կատարվող նվիրատվությունների, կուսակցությունների պետական ֆինանսավորման, կուսակցությունների կողմից ներկայացվող հաշվետվությունները: Կատարման կարգավիճակի գնահատականի վերաբերյալ նկատառումներ չկան: Մինչդեռ, բովանդակային իմաստով, օրենսդրական փոփոխություններով զգալի նվազել է նվիրատվությունների թափանցիկությունը. կուսակցությունների նախընտրական հիմնադրամների նվիրատվությունների աղբյուրը սահմանափակվել է բացառապես կուսակցությունով, ինչը հնարավորություն չի տալիս ամբողջական պատկերացում կազմել նախընտրական հիմնադրամի նվիրատուների մասին: Վերջինս հնարավոր է պարզել միայն կուսակցության տարեկան հաշվետվությունից, որը կարող է զգալի ուշ լինել ընտրական	Կատարված է ամբողջությամբ:

	հարակից այլ ակտերում հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	գործընթացից: Չուզահեռաբար բարձրացվել են նվիրատվությունների առավելագույն շեմերը, ինչը հակասում է հավասար մասնակցության սկզբունքին և պարունակում է հանրային շահին խոշոր կապիտալի միջամտության ռիսկեր:	
--	---	--	--

4 . Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ .

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.18

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԿԱՆՈՆԱԳՐԵՐԸ՝ ՀԻՄՔ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՎ ԿԿՀ ՀԱՍՏԱՏԱԾ ՏԻՊԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ, ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԿԻՐԱՐԿՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել են օրենսդրական փոփոխություններ՝ ապահովելով պետական և տեղական ինքնակառավարման համակարգում, պետական մասնակցությամբ կազմակերպություններում վարքագծի միասնական կանոնների կիրառումը և դրանց խախտման հիմքով պատասխանատվության միասնական միջոցների կիրառումը:

Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:

2-րդ կիսամյակ

Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների, համայնքային ծառայողների ոլորտային վարքագծի կանոնագրերի մշակման հաստատման և փուլ առ փուլ կիրարկման միջոցով ապահովվել է դրանց համապատասխանությունը հանրային ծառայողների վարքագծի տիպային կանոններին: Մասնավորապես, սահմանվել է՝

1. հանրային ծառայողների վարքագծի ոլորտային կանոնագրերի կիրարկման վերաբերյալ ուղեցույց,
2. հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների վարքագծի սկզբունքների և կանոնների մեկնաբանություններ,
3. պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանց (քացառությամբ պատգամավորի, դատավորի, Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի, դատախազի, քննիչի), համայնքների ղեկավարների, նրանց տեղակալների, Երևան համայնքի վարչական շրջանների ղեկավարների, նրանց տեղակալների պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագիրքը պատգամավորների վարքագծի կանոնագիրք,
4. դատավորների և դատախազների գործող վարքագծի (Էթիկայի) կանոնները միասնականացնել հանրային ծառայողների վարքագծի տիպային կանոններին՝ հաշվի առնելով ոլորտային առանձնահատկությունները,
5. սահմանել համայնքի ավագանու վարչական շրջանի ղեկավարների և համայնքային հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի սկզբունքներից բխող վարքագծի կանոնները,
6. համայնքի ավագանու, վարչական շրջանի ղեկավարի, համայնքային հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագրերի մշակման օրենսդրական կանոնակարգումները հաստատող պատասխանատու լիազոր մարմիններին,
7. հանրային (պետական և համայնքային) ծառայողների ոլորտային առանձնահատկություններով պայմանավորված վարքագծի կանոնագրերը, համայնքային ծառայողների վարքագծի կանոնագրերի հաստատման և դրանց պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող մարմիններին և վերջիններիս գործառույթների շրջանակը:

Ատուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Տարածքային կառավարման նախարարություն

Արդարադատության նախարարություն

Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ✓ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հանրային ծառայողների վարքագծի տիպային կանոնների մեկնաբանությունների ուղեցույցը Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից ԵՄ համագործակցությամբ մշակվել է 2023 թվականին, 2024 թվականին դրա հիման վրա իրականացվել են հանրային ծառայողների վերապատրաստումներ: Մեկնաբանությունների ուղեցույցը հասանելի է Հանձնաժողովի կայքում հետևյալ հղումով՝ https://cpcarmenia.am/wp-content/uploads/2024/12/Int-Manual-to-Model-COC-of-Public-Servants_03.12.2024_final.pdf: Ուղեցույցում վարքագծի կանոնները մեկնաբանվում են վարքագծի համապատասխան սկզբունքների ներքո՝ ներառելով կոնկրետ օրինակներ ներպետական և միջազգային պրակտիկայից:

Հանրային ծառայողների վարքագծի ոլորտային կանոնագրքերի մշակման և կիրարկման գործընթացը մշակող մարմինների համար պարզեցնելու նպատակով՝ Հանձնաժողովը 2023 թվականին մշակել է Հանրային ծառայողների վարքագծի ոլորտային կանոնագրքերի Նախագծերի մշակման և կիրարկման ուղեցույցը, որը հասանելի է հետևյալ հղումով՝ https://drive.google.com/file/d/1QGu8jHrfWsWH6iDFbl6WenOpDL3_cIO0/view: Ուղեցույցի հիման վրա 2023-2024թթ. մի շարք մարմինների կողմից մշակվել են ոլորտային կանոնագրքեր, որոնց վերաբերյալ Հանձնաժողովը դիրքորոշում է ներկայացրել ընդունող մարմիններին:

2024 թվականի ապրիլի 1-ից ուժի մեջ է մտել նաև Հանձնաժողովի կողմից մշակված՝ Պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանց (բացառությամբ պատգամավորի, դատավորի, Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի, դատախազի, քննիչի), համայնքների ղեկավարների, նրանց տեղակալների, Երևան համայնքի վարչական շրջանների ղեկավարների, նրանց տեղակալների պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագիրքը, որն ընդունվել է Հանձնաժողովի՝ 2024 թվականի փետրվարի 6-ի N 02-Ն որոշմամբ: Կանոնագիրքը հասանելի է հետևյալ հղումով՝ <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?DocID=189669>:

Համայնքի ավագանու անդամների համար վարքագծի կանոններ սահմանելու նպատակով Արդարադատության Նախարարության կողմից «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կոնտրոն» հասարակական կազմակերպության աջակցությամբ մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի կարգապահական կանոնագիրք» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի և հարակից օրենքների Նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա Նախագծերը լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքներ:

Նախագծերով նախատեսվում է, որ համայնքի ավագանիները ընդունում են իրենց համայնքում համայնքի ավագանու անդամի վարքագծի կանոնները՝ հիմքում ունենալով «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի վարքագծի սկզբունքները և ղեկավարվելով Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից մշակված հանրային ծառայողների վարքագծի ոլորտային կանոնագրքերի մշակման և կիրարկման վերաբերյալ ուղեցույցով:

Նախագծերով սահմանվում է, որ վարչական շրջանի ղեկավարի, համայնքային հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագիրքն է հանդիսանում Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից սահմանված՝ պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանց (բացառությամբ պատգամավորի, դատավորի, Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի, դատախազի, քննիչի), համայնքների ղեկավարների, նրանց տեղակալների, Երևան համայնքի վարչական շրջանների ղեկավարների, նրանց տեղակալների պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագիրքը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Սույն գործողության վերաբերյալ քննարկում է իրականացվել Արդարադատության նախարարության նախաձեռնությամբ՝ Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի և դոնոր կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ 2023-2026թթ. Հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ նախատեսված գործողությունների իրականացման ընթացքի շուրջ կազմակերպված քննարկումների շրջանակներում:

Պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ համատեղ 2024 թվականի հոկտեմբերի 21-ին տեղի ունեցած Հակակոռուպցիոն աշխատանքային խմբի հերթական հանդիպման ընթացքում, ի թիվս այլնի, քննարկվել են նաև ՏԻՄ ավագանիներում վարքագծի կանոնների սահմանման կառուցակարգերը (<https://www.moj.am/article/4182>):

Նախագծերը 2024 թվականի հոկտեմբերի 29-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7848>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը

Մշակվել են օրենսդրական փոփոխություններ՝ ապահովելով պետական և տեղական ինքնակառավարման համակարգում, պետական մասնակցությամբ կազմակերպություններում վարքագծի միասնական կանոնների կիրառումը և դրանց խախտման հիմքով պատասխանատվության միասնական միջոցների կիրառումը: Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել	Օրենսդրական փոփոխությունները «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում, «Կոռուպցիայի կանխարգելման և հանձնաժողովի մասին» «Ազգային ժողովի պատգամավորի գործունեության երաշխիքների մասին» օրենքում և հարակից այլ ակտերում հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել	Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագրքի, տիպային կանոնների մեկնաբանությունների և ոլորտային կանոնագրքերի մշակման և կիրառման ուղեցույցները մշակվել են: Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի կարգապահական կանոնագիրք» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը: Նախագծերը ներկայացվել է շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքներ: <i>Կատարման կարգավահճակի գնահատականի վերաբերյալ նկատառումներ չկան</i>	Կատարված է մասնակի:
--	---	--	----------------------------

են ԱԺ-ի ընդունմանը: 2 . Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների, համայնքային ծառայողների ոլորտային վարքագծի կանոնագրքեր ի մշակման հաստատման և փուլ առ փուլ կիրարկման միջոցով ապահովվել է դրանց համապատաս խանությունը հանրային ծառայողների վարքագծի տիպային կանոններին: Մասնավորապ ես, սահմանվել է՝ 1.1. հանրային ծառայողների վարքագծի ոլորտային			
--	--	--	--

կանոնագրքերի կիրարկման վերաբերյալ ուղեցույց, 1.2. հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների վարքագծի սկզբունքների և կանոնների մեկնաբանություններ, 1.3. պետական պաշտոն զբաղեցնող անձանց (բացառությամբ պատգամավորի, դատավորի, Բարձրագույն դատական խորհրդի անդամի, դատախազի, քննիչի), համայնքների ղեկավարների, նրանց տեղակալների, երևան			
--	--	--	--

համայնքի վարչական շրջանների դեկավարների, նրանց տեղակալների պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագիրքը պատգամավոր ների վարքագծի կանոնագիր, 1.4. դատավորների և դատախազներ ի գործող վարքագծի (Եթիկայի) կանոնները միասնականա ցնել հանրային ծառայողների վարքագծի տիպային կանոններին՝ հաշվի առնելով ոլորտային առանձնահատ կությունները,			
---	--	--	--

1.5. սահմանել համայնքի ավագանու վարչական շրջանի ղեկավարների և համայնքային հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի սկզբունքների ց թիսով վարքագծի կանոնները, 1.6. համայնքի ավագանու, վարչական շրջանի ղեկավարի, համայնքային հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող անձանց վարքագծի կանոնագրքերի մշակման օրենսդրական կանոնակարգումները հաստատող			
--	--	--	--

պատասխանատու լիազորմարմիններին, 1.7. հանրային (պետական և համայնքային) ծառայողների ոլորտային առանձնահատկություններով պայմանավորված վարքագծի կանոնագրքերը, համայնքային ծառայողների վարքագծի կանոնագրքերի հաստատման և դրանց պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող մարմիններին և վերջիններիս գործառույթների շրջանակը:			
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.19

ԵՐԱՇԽԱՎՈՐԵԼ ՇԱՅԵՐԻ ԲԱԽՄԱՆ ՆՈՐ ՍԱՅՄԱՆՄԱՆ ԻՐԱՑՈՒՄԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է օրենսդրական փոփոխությունների նախագիծ՝ շահերի բախման նոր սահմանումից բխող՝ դատավորների, ԱԺ պատգամավորների, համայնքի ավագանու անդամների, ինչպես նաև հանրային ծառայության առանձին ոլորտների առանձնահատկություններով պայմանավորված կարգավորումները կանոնակարգելով համապատասխան ոլորտային օրենքներով:

Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

ՀՀ Բարձրագույն դատական խորհուրդ (համաձայնությամբ)

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

✓ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել են «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Նախագծերը 2024 թվականի մայիսին ներկայացվել են շահագրգիռ մարմինների կարծիքին և դրվել են հանրային քննարկման: Նախագծերով առաջարկվում է «Հանրային ծառայության մասին» օրենքով նախատեսված առանձին ծառայությունների տեսակների գործունեությունը կարգավորող իրավական ակտերում վերանայել կամ լրացնել շահերի բախման վերաբերյալ առկա կառուցակարգերը՝ դրանք համապատասխանեցնելով «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 33-րդ հոդվածի դրույթներին: Բացի այդ, առաջարկվում է որպես պարտականություն սահմանել Օրենքի 33-րդ հոդվածով սահմանված վարքագծային դրսևորումներին հետևելը, իսկ նշյալ պահանջին չհետևելը սահմանել որպես կարգապահական պատասխանատվության հիմք:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծերը 2024 թվականի մայիսի 3-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7186>), միաժամանակ ներկայացվել է շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել է օրենսդրական փոփոխությունների նախագիծ՝ շահերի բախման նոր սահմանումից բխող՝ դատավորների, ԱԺ պատգամավորների, համայնքի ավագանու անդամների, ինչպես նաև հանրային ծառայության առանձին ոլորտների առանձնահատկություններով պայմանավորված	Օրենսդրական փոփոխությունների և այլ անհրաժեշտ իրավական ակտերի փաթեթը հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել են «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը: Նախագծերը դրվել են հանրային քննարկման և ներկայացվել շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Կատարման կարգավիճակի գնահատականը ուռճացված է: Նախագծի վերաբերյալ ԹԻՂԿ-ն 17.05.2024 թվականին e-draft էլեկտրոնային հարթակում տեղադրել է իր նկատառումներն ու առաջարկությունները նախագծի փաթեթի վերաբերյալ, որի մասով մինչ օրս չի ստացվել արձագանք: Գործողության նկարագրողական մասից պարզ չէ նախագիծը ինչ կարգավիճակ ունի: Այն	Կատարված է մեծամասամբ

կարգավորումները կանոնակարգելով համապատասխան ոլորտային օրենքներով: Նախագծերը հավանության են արժանացել 33 կառավարության կողմից և ներկայացվել են ԱԺ-ի ընդունմանը:		<i>կառավարության կողմից դեռևս հավանության չի արժանացել, գտնվում է լրամշակման փուլում, թե թողնված է անհետևանք: Առաջարկում ենք վերանայել կատարման գնահատականը՝ դարձնելով «մասնակի կատարված»:</i>	
---	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.20

ՉԱՐԳԱՑՆԵԼ ՆՎԵՐՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ՍԱՅՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱՑՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Նդունվել են հանրային ծառայողների և հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց ստացած և պետության սեփականությունը հանդիսացող նվերների տնօրինման կառուցակարգերի կիրարկման համար անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական ակտերը: Իրականացվել են «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված նվերների հաշվառման ռեեստրի ստեղծման և դրա հետ փոխկապակցված մյուս գործողությունները:

Ստուգման միջոց

րավական ակտի առկայությունՄամուլի հաղորդագրություններ
ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն
Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ✓ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հարկ է նշել, որ դեռևս 2022 թվականին «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» դեկտեմբերի 7-ի ՀՕ-540-Ն օրենքի ընդունմամբ վերանայվել են հանրային ծառայողների կողմից պաշտոնական պարտականությունների իրականացման հետ կապված նվերներ ընդունելու արգելքին առնչվող իրավակարգավորումները:

Միաժամանակ, 2024 թվականի ապրիլի 11-ին Ազգային ժողովի կողմից երկրորդ ընթերցմամբ և ամբողջությամբ ընդունվել են «Պետական գույքի կառավարման մասին» օրենքում լրացում և փոփոխություն կատարելու մասին», «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին, «Պետական արարողակարգի մասին» օրենքում կատարելու մասին» օրենքների, «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» և «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքում լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի նախագծերը:

Սույն գործողության 2024 թվականի 1-ին կիսամյակի կատարողականի թիրախով նախատեսված և 2024 թվականի ապրիլի 11-ին իրականացված օրենսդրական փոփոխություններից բխող՝ հանրային ծառայողների և հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց ստացած և պետության սեփականությունը հանդիսացող նվերների տնօրինման կառուցակարգերի կիրարկման համար անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական ակտերն ընդունվել են:

Մասնավորապես, Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել և Կառավարության կողմից 2024 թվականի հունիսի 20-ին ընդունվել են «Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների՝ պետական սեփականություն դարձած նվերների տնօրինման

կարգը, գույքի տնօրինման եղանակների ընտրության մեթոդաբանությունը, առանձին տեսակի գույքի տնօրինման առանձնահատկությունները, տնօրինման եղանակի վերաբերյալ «Պետական արարողակարգի մասին» օրենքով սահմանված եզրակացության տրամադրման կարգը, շուտ փչացող և պահպանման էական ծախսեր պահանջող գույքերի ցանկը, շուտ փչացող գույքի ոչնչացման դեպքերը, կարգը և տնօրինման եղանակները սահմանելու մասին» թիվ 956-Ն և «Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն 2021 թվականի ապրիլի 15-ի N 587-Ն որոշման մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» Կառավարության որոշումները, որոնցով ամբողջացվել են հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից նվերներ ընդունելու սահմանափակումների, օրենքով սահմանված դեպքերում պետության սեփականությունը դարձող նվերների հետագա ճակատագիրը որոշելու վերաբերյալ կարգավորումները, ինչպես նաև ապահովվել են համապատասխան օրենսդրական կարգավորումների՝ գործնականում ամբողջական և պատշաճ իրացման համար անհրաժեշտ կառուցակարգերը:

Հանձնաժողովի կողմից 2023 թվականի դեկտեմբերի 22-ին ընդունվել է «Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից պաշտոնական պարտականությունների իրականացման կապակցությամբ ստացված նվերների հաշվառման, հանձնման և գնահատման, նվերների հաշվառման ռեեստրի վարման և ներկայացված տվյալներում փոփոխությունների կատարման, նվերների ընդունման սահմանափակումների խախտման դեպքերի վերաբերյալ տեղեկությունների տրամադրման կարգերը, ինչպես նաև ռեեստրում լրացման և հրապարակման ենթակա տվյալների ցանկերը սահմանելու մասին» թիվ 01-Ն որոշումը, որով սահմանվել են նվերների հաշվառման, հանձնման և գնահատման, Ռեեստրի վարման կարգերը, Ռեեստրում լրացման և հրապարակման ենթակա տվյալների ցանկը, ներկայացված տվյալներում փոփոխությունների կատարման կարգերը: Որոշումը հրապարակված է նաև իրավական տեղեկատվական համակարգում (arlis.am):

2024 թվականի հունիսին Հանձնաժողովը մշակել է նաև հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց կողմից ստացվող նվերների թույլատրելիության վերաբերյալ խորհրդատվական կարծիքի տրամադրման մեթոդական ուղեցույցը, որով հստակեցվում են նվերների թույլատրելիության վերաբերյալ դիմելու, խորհրդատվություն ստանալու ընթացակարգերը: Ուղեցույցը հրապարակվել է Հանձնաժողովի կայքէջում:

Միաժամանակ, Արդարադատության նախարարության կողմից մշակված՝ ««Պետական գույքի կառավարման մասին» օրենքում փոփոխություններ և հարակից օրենքներում լրացումներ կատարելու մասին» օրենսդրական փաթեթի ընդունմամբ պայմանավորված Հանձնաժողովը փոփոխություններ է կատարել «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի 2023 թվականի դեկտեմբերի 22-ի N 01-Ն որոշման մեջ՝ ապահովելով դրա համապատասխանությունը օրենսդրական փոփոխություններին: Փոփոխություններով հստակեցվել են արարողակարգային նվերների հաշվառման և հանձնման հետ կապված հարաբերությունները:

Որպես սույն գործողության 2024 թվականի 2-րդ կիսամյակի կատարողականի թիրախ՝ նախատեսվել է իրականացնել նվերների հաշվառման ռեեստրի ստեղծման և դրա հետ փոխկապակցված գործողությունները: Նվերների հաշվառման ռեեստրի կառուցման հետ կապված գործողությունները, այդ թվում՝ տեխնիկական բնութագրի մշակումը և հարթակի կառուցման համար մրցույթի անցկացումն իրականացվել է 2024 թվականի առաջին կիսամյակում՝ ԱՄՆ ՄՁԳ կողմից: Ռեեստրի կառուցումն իրականացնող ընկերության ընտրության նպատակով հայտարարվել է թվով երկու մրցույթ՝ պայմանավորված առաջին մրցույթի ժամանակ հայտերի բացակայությամբ: Ռեեստրի կառուցման նպատակով ընտրված կազմակերպության հետ պայմանագիրը կնքվել է 2024 թ. նոյեմբերի 4-ին: Տեխնիկական առաջադրանքով սահմանված առաջին երկու բաղադրիչները պատրաստ են, նախատեսվում է 3-րդ բաղադրիչի ներքո իրականացնել ամբողջական կառուցումը՝ ինտեգրելով այն Հանձնաժողովի հայտարարագրման էլեկտրոնային համակարգին որպես առանձին մոդուլ: Նախատեսվում է աշխատանքներն ավարտել 2025 թ. առաջին կիսամյակում:

Մինչև Ռեեստրի գործարկումը նվերների հաշվառման գործընթացը կազմակերպվում է Հանձնաժողովի կողմից մշակված էլեկտրոնային ձևաթղթերի լրացման միջոցով: 2024 թվականի ընթացքում հաշվառվել է 30 նվեր, որոնց ձևաթղթերը հրապարակված են Հանձնաժողովի կայքէջում:

2. Անցկացված հանրային կամ այլ քննարկումներ

Վերոգրյալ իրավական ակտերի մշակման շրջանակներում իրականացվել են մի շարք քննարկումներ շահագրգիռ մարմինների, հասարակական կազմակերպությունների, ԱԺ գլխադասային հանձնաժողովի և խմբակցությունների և միջազգային գործընկեր կազմակերպությունների հետ համատեղ, այդ թվում՝ Բաց Կառավարման Գործընկերության «Հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների պաշտոնական պարտականությունների իրականացման հետ կապված նվերների ռեեստր» հանձնառության շրջանակում անցկացվել են չորս ֆոկուս խմբային քննարկումներ: Կազմակերպվել է նաև Կառավարություն-ԶՀԿ ձևաչափով մեկ քննարկում Արդարադատության նախարարության, Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի, Իրավաբանների հայկական ասոցիացիայի և ԶՀԿ-ների հակակոռուպցիոն կոալիցիայի կողմից համատեղ՝ նույն հանձնառության շրջանակում: Չանգվածային լրատվության միջոցներով ներկայացվել է առկա և իրականացվող փոփոխությունների շրջանակը:

Իրավական ակտերի նախագծերը սահմանված կարգով հանրային քննարկման են ներկայացվել իրավական ակտերի նախագծերի e-draft .am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7121>, <https://www.e-draft.am/ru/projects/6456>), ինչպես նաև ներկայացվել են կարծիքի՝ շահագրգիռ գերատեսչություններ:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը

Ընդունվել են հանրային և ծառայողների հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց ստացած և պետության սեփականությունը հանդիսացող նվերների տնօրինման կառուցակարգերի կիրարկման համար անհրաժեշտ ենթաօրենսդրական ակտերը: Իրականացվել են «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 4-րդ մասով նախատեսված նվերների հաշվառման ռեեստրի ստեղծման և դրա հետ փոխկապակցված մյուս գործողությունները:	Օրենսդրական փոփոխություններ չի փաթեթը՝ «Պետական գույքի կառավարման մասին» օրենքում, «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում և այլ հարակից օրենքներում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին, հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը: Կառավարության որոշումներով սահմանվել են պետական սեփականություն ղարձած նվերների տնօրինման կարգը, շուտ	«Գործողության 1.20»-ի 2024 թվականի առաջին կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում ընդունվել են համապատասխան ենթաօրենսդրական իրավական ակտերը, Միաժամանակ, ռեեստրի գործարկման ժամկետի երկարաձգումը պայմանավորված է եղել կազմակերպության ընտրության համար անցկացված մրցույթի ժամկետների փոփոխմամբ, քանի որ առաջին փուլով հայտեր չեն ներկայացվել: Ամբողջ գործընթացն իրականացվել է ԱՄՆ ՄՁԳ կողմից՝ կազմակերպության ընթացակարգերի և դրանց ժամկետների համաձայն: Այդուհանդերձ, երկրորդ կիսամյակի կատարողականի թիրախով սահմանված՝ ռեեստրի ստեղծմանն ուղղված աշխատանքները Հանձնաժողովի կողմից ամբողջ ծավալով իրականացվել են: <i>Նվերների ռեեստրի աշխատանքների իրականացման խոստումը 2025 թվականի մասով, ռիսկային է, քանի որ ԱՄՆ ՄՁԳ բարեվարքության ծրագրի գործունեությունը դադարեցված է:</i>	Կատարված ամբողջությամբ: Է
---	---	---	----------------------------------

	փչացող և պահպանման էական ծախսեր պահանջող գույքերի ցանկը, շուտ փչացող գույքի ոչնչացման դեպքերը, կարգը և տնօրինման եղանակները, առանձին տեսակի գույքի տնօրինման առանձնահատկությունները, տնօրինման եղանակների ընտրության մեթոդաբանությունը, տնօրինման եղանակի վերաբերյալ եզրակացության տրամադրման կարգը: Ձևավորվել և գործարկվել է նվերների ռեեստրը:		
--	---	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.21

ՉԱՐԳԱՑՆԵԼ ԱՆՀԱՄԱՏԵՂԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅԱՆՋՆԵՐԻ ԲԱՑԱՀԱՅՏՄԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Միջազգային փորձի հիման վրա ներդնել՝

հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց, (հատկապես քաղաքական պաշտոնյաների) և հանրային ծառայողների ղեկավար (բարձրագույն ու գլխավոր) խմբի ծառայողների կողմից ոչ առևտրային կազմակերպություններում կարգադրիչ կամ կառավարման գործառնություններով օժտված պաշտոնների զբաղեցումը, ինչպես նաև գիտական, կրթական և ստեղծագործական գործունեություն իրականացնող առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններում լրիվ հաստիքով վարձատրություն ստանալը սահմանափակման մեխանիզմները:

Հստակեցնել գիտական, կրթական գործունեության և ստեղծագործական աշխատանքի շրջանակները՝ ըստ գիտական, կրթական կազմակերպությունների և ստեղծագործական աշխատանքի ոլորտների՝ սահմանելով նշված գործունեությանը համապատասխանող կազմակերպությունների ու գործունեության տեսակների ցանկերը:

Միջազգային փորձի հիման վրա դիտարկել առողջապահության, սպորտի և լրագրության, ինչպես նաև հումանիտար այլ ոլորտներում հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և ծառայողների կողմից այլ վճարովի աշխատանք կատարելու կամ համատեղությամբ աշխատելու դրույթները և դրանց նկատմամբ վերահսկողության իրականացման կառուցակարգեր սահմանելը:

Ուսումնասիրվել է հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից գույքի հավատարմագրային կառավարման հանձնելու վերաբերյալ միջազգային փորձը՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ (հնարավոր տարբերակներ՝ ներկա կառուցակարգերի բարելավում կամ նոր կառուցակարգերի ներդրման դիտարկում)

Ուսումնասիրության արդյունքում ներկա կառուցակարգի պահպանման դեպքում օրենսդրությամբ սահմանել հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից գույքի հավատարմագրային կառավարման հանձնելու պայմանագրերի գրանցման և հաշվառման ռեեստր և վարման կարգ:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☒ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Գործողություն 1.21-ի՝ 2024 թվականի 1-ին կիսամյակի կատարողականի թիրախ նախատեսվել է միջազգային փորձի հիման վրա ներդնել հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց, (հատկապես քաղաքական պաշտոնյաների) և հանրային ծառայողների ղեկավար (բարձրագույն ու գլխավոր) խմբի ծառայողների կողմից ոչ առևտրային կազմակերպություններում կարգադրիչ կամ կառավարման գործառնություններով օժտված պաշտոնների զբաղեցումը, ինչպես նաև գիտական, կրթական և ստեղծագործական գործունեություն իրականացնող առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններում լրիվ հաստիքով վարձատրություն ստանալու սահմանափակման մեխանիզմները: **Թիրախի առաջին մասի հետ կապված հարկ է նշել, որ հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց կողմից ոչ առևտրային կազմակերպություններում կարգադրիչ կամ կառավարման գործառնություններով օժտված պաշտոնների զբաղեցումը գործող օրենսդրությամբ արդեն իսկ կարգավորված է:**

Նույն գործողության «կատարողականի թիրախներ» սյունակի 2024 թվականի 1-ին կիսամյակի 2-րդ ենթակետով նախատեսվել է հստակեցնել գիտական, կրթական գործունեության և ստեղծագործական աշխատանքի շրջանակները՝ ըստ գիտական, կրթական կազմակերպությունների և ստեղծագործական աշխատանքի ոլորտների՝ սահմանելով նշված գործունեությանը համապատասխանող կազմակերպությունների ու գործունեության տեսակների ցանկերը: Կոռուպցիայ կանխարգելման հանձնաժողովի դիրքորոշմամբ՝ թեև այլ վճարովի աշխատանքի վերաբերյալ կարգավորումները և թույլատրելի աշխատանքի շրջանակը ենթակա է ընդլայնման, այդուհանդերձ, գիտական, կրթական կամ ստեղծագործական աշխատանքի պարագայում ոլորտային կազմակերպությունների անգամ մոտավոր ցանկի սահմանումը խիստ ռիսկային է և չի բխում նաև Ռազմավարության ու դրա գործողությունների նախանշված նպատակներից: Միաժամանակ, նման ցանկի սահմանման գործընթացն ինքնին կարող է պարունակել կոռուպցիոն բնույթի ռիսկեր, ավելին՝ այն կարող է հանգեցնել նաև հանրային և հանրային ծառայության պաշտոն զբաղեցնող անձանց՝ օրենքի իմաստով թույլատրելի համարվող աշխատանքի իրականացման իրավունքի չհիմնավորված սահմանափակումների: Նշվածի հաշվառմամբ՝ առաջարկվել է թիրախը վերաշարադրել: Այս համատեքստում անհրաժեշտ է հաշվի առնել, որ **Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակի կողմից արդեն իսկ մշակվել է օրենսդրական փոփոխությունների հայեցակարգ, որով նախատեսվում է հանրային ծառայության ոչ ղեկավար պաշտոններ զբաղեցնող անձանց դեպքում, շահերի կառավարման լրացուցիչ գործիքակազմի ներդրմամբ, թույլատրել իրականացնել նաև այլ վճարովի աշխատանք:**

Ակնկալվող մյուս գործողության առնչությամբ՝ հարկ է նշել, որ Հանձնաժողովի կողմից իրականացվում է միջազգային փորձի ուսումնասիրություն հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից գույքի հավատարմագրային կառավարման հանձնելու վերաբերյալ՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ՝ գործող կառուցակարգերի բարելավման առաջարկությունների մշակման նպատակով:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Հանրային քննարկում չի կազմակերպվել:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Միջազգային փորձի հիման վրա ներդնել՝ հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց, (հատկապես քաղաքական պաշտոնյաների) և հանրային ծառայողների ղեկավար (բարձրագույն ու գլխավոր) խմբի ծառայողների կողմից ոչ առևտրային կազմակերպություններում կարգադրիչ կամ կառավարման գործառնություններով օժտված պաշտոնների զբաղեցումը, ինչպես նաև գիտական, կրթական և ստեղծագործական գործունեություն իրականացնող առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններում լրիվ հաստիքով վարձատրություն ստանալը սահմանափակման մեխանիզմները: Հստակեցնել գիտական, կրթական գործունեության և ստեղծագործական	Օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթը «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում և այլ հարակից իրավական ակտերում հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության և կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	Հարկ է նշել, որ հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց կողմից ոչ առևտրային կազմակերպություններում կարգադրիչ կամ կառավարման գործառնություններով օժտված պաշտոնների զբաղեցումը գործող օրենսդրությամբ արդեն իսկ կարգավորված է: Հանձնաժողովի կողմից իրականացվում է միջազգային փորձի ուսումնասիրություն հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից գույքի հավատարմագրային կառավարման հանձնելու վերաբերյալ: Միաժամանակ, թույլատրելի այլ վճարովի աշխատանք կատարելու վերաբերյալ դրույթները կարգավորվում են ԶԾԳ կողմից մշակվող օրենսդրական նախագծով: ԿԿՀ-ին հարկ է հիշեցնել, որ պետական և համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններում հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձի կամ հանրային ծառայողի կողմից կարգադրիչ կամ կառավարման պաշտոնների զբաղեցումը սահմանափակող նորմ գոյություն չունի: Եթե լինեք, ապա պետական բուհ-երի և մյուս ոչ առևտրային կազմակերպությունների կառավարման խորհուրդները զբաղեցված չեն լինի քաղաքական պաշտոն զբաղեցնող պաշտոնյաներով: Ինչ վերաբերում է քաղծառայության գրասենյակի կողմից ներկայացված օրենքի նախագծին, ապա ԹԻՀԿ-ն այդ նախագիծը ոչ պաշտոնապես քննարկել է Արդարադատության նախարարության և ԶԾԳ-ի ներկայացուցիչների հետ և այն համարվել է հակակոռուպցիոն քաղաքականության ռազմավարության մոտեցումներին հակասող: Կատարողական թիրախի կատարման կարգավիճակի գնահատականը ուժեղացված է: Այն առաջարկվում է գնահատել «Չկատարված»:	Կատարված է մասնակի

աշխատանքի շրջանակները՝ ըստ գիտական, կրթական կազմակերպությունների և ստեղծագործական աշխատանքի ոլորտների՝ սահմանելով նշված գործունեությանը համապատասխանող կազմակերպությունների ու գործունեության տեսակների ցանկերը: Միջազգային փորձի հիման վրա դիտարկել առողջապահության, սպորտի և լրագրության, ինչպես նաև հումանիտար այլ ոլորտներում հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և ծառայողների կողմից այլ վճարովի աշխատանք կատարելու կամ համատեղությամբ աշխատելու դրույթները և դրանց նկատմամբ վերահսկողության իրականացման կառուցակարգեր սահմանելը: Ուսումնասիրվել է հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից գույքի հավատարմագրային կառավարման հանձնելու վերաբերյալ միջազգային փորձը՝ ներպետական կարիքների հաշվառմամբ			
--	--	--	--

(հնարավոր տարբերակներ՝ ներկա կառուցակարգերի բարելավում կամ նոր կառուցակարգերի ներդրման դիտարկում) Ուսումնասիրության արդյունքում ներկա կառուցակարգի պահպանման դեպքում օրենսդրությամբ սահմանել հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց և հանրային ծառայողների կողմից գույքի հավատարմագրային կառավարման հանձնելու պայմանագրերի գրանցման և հաշվառման ռեեստր և վարման կարգ:			
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Կատարողականի թիրախը և գործողությունները (դրանց ձևակերպումները) վերանայման/վերաշարադրման կարիք ունեն, որի վերաբերյալ Չանձնաժողովը ներկայացրել է իր մտահոգությունները և վերաձևակերպման առաջարկները: Դրանք՝ ելակետային տվյալների արձանագրման իմաստով, համահունչ չեն նաև գործող իրավակարգավորումների սահմանումներին: Այսպիսով՝ գործողության ելակետային տվյալների և սահմանված թիրախի միջև առկա են անհամապատասխանություններ, ինչը խոչընդոտում է գործողությունների ամբողջական կատարմանը:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.23

ՆԵՐՂՆԵԼ ԼՈՐԲԻՍՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ (ՈՉ ԻՐԱՎԱԶԱԺ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ) ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Հիմք ընդունելով ՀՀ միջազգային պարտավորությունները՝ ուսումնասիրվել է լոբբիստական գործունեության

կարգավորումների միջազգային լավագույն փորձը:

Լավագույն միջազգային փորձի լույսի ներքո՝ մշակվել են լոբբիստական գործունեության թափանցիկության վերաբերյալ կարգավորումներ:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ✓ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարությունը Միջազգային իրավական համագործակցության գերմանական հիմնադրամի (IRZ) հետ համագործակցության արդյունքում քննարկումներ է ունեցել Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության խորհրդարանի համապատասխան պաշտոնատար անձի հետ՝ քննարկվելով լոբբիստական գործունեության միջազգային և մասնավորապես գերմանական փորձը: Միաժամանակ, ԵՄ թվինինգի (EU Twinning) հետ համագործակցության շրջանակներում Արդարադատության նախարարություն է ներկայացվել Լատվիայի լոբբիստական գործունեության կարգավորման ուղղված իրավական ակտերը:

Արդարադատության նախարարության կողմից ուսումնասիրվել է լոբբիստական գործունեության կարգավորումների միջազգային լավագույն փորձը: Ուսումնասիրության արդյունքում պարզ է դարձել, որ լոբբիստական գործունեության կառուցակարգերը տարբեր ծավալներով և եղանակներով ներդրված են մի շարք երկրներում: Լոբբիստական գործունեության կարգավորումն ուղղված է հանրային իշխանության գործունեության թափանցիկության բարձրացմանը, պետական կառույցների նկատմամբ հանրության վստահության ամրապնդմանը և պետական մարմինների կողմից որոշումների կայացման գործընթացին մասնակցության՝ օրենսդրորեն կարգավորված կառուցակարգերի սահմանմանը:

Այսպես, մի շարք երկրների փորձի ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ երրորդ անձանց հետ հարաբերությունների շրջանակը կարգավորվում է ինչպես օրենսդիր, այնպես էլ գործադիր մարմիններում՝ շեշտը դնելով մասնավոր և հանրային շահերի միջև հավասարակշռության պահպանմանը: Այս նպատակով ընդունվում են ինչպես առանձին՝ լոբբիստական գործունեության կարգավորման ուղղված օրենքներ, այնպես էլ գործող օրենքների շրջանակներում դրվում են առանձին դրույթներ երրորդ անձանց հետ շփումների կարգավորման ուղղությամբ: Այդպիսի կարգավորումներ ներդրվում են նաև տվյալ պաշտոնատար անձանց համար սահմանվող վարքագծի կանոններում:

Լոբբիստական գործունեության թափանցիկությանն ուղղված կառուցակարգերը Հայաստանի Հանրապետությունում ներդնելու նպատակով Արդարադատության նախարարությունը Ընտրական համակարգերի միջազգային հաստատության (IFES) հետ համագործակցությամբ իրականացրել է մի շարք աշխատանքներ: Մասնավորապես, Լոբբիստական գործունեության միջազգային առկա փորձի և այն Հայաստանի Հանրապետության համատեքստում կիրառելիության գնահատման նպատակով ներգրավվել է միջազգային փորձագետ, որը նշված ուսումնասիրության հաշվառմամբ և հիմք ընդունելով առկա միջազգային փորձը մշակել է «Լոբբիստական գործունեության մասին» օրենքի նախագիծը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Գործողության իրականացման շրջանակներում Միջազգային իրավական համագործակցության գերմանական հիմնադրամի (IRZ) հետ համագործակցության արդյունքում անցկացվել են քննարկումներ Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության խորհրդարանի համապատասխան պաշտոնատար անձի, ինչպես նաև ԵՄ թվինինգի (EU Twinning) ծրագրի շրջանակներում ներգրավված փորձագետների հետ:

Նախատեսվում է Լոբբիստական գործունեության մասին» օրենքի նախագիծը 2025 թվականին ներկայացնել շահագրգիռ մարմինների կարծիքին՝ միաժամանակ դնելով հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հիմք ընդունելով ՀՀ միջազգային պարտավորությունները՝ ուսումնասիրվել է լոբբիստական	Օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթը հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության և կողմից և	Արդարադատության նախարարության կողմից ուսումնասիրվել է լոբբիստական գործունեության կարգավորումների միջազգային լավագույն փորձը: Արդարադատության նախարարությունը Միջազգային իրավական համագործակցության գերմանական հիմնադրամի (IRZ) հետ համագործակցության արդյունքում քննարկումներ է ունեցել Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության խորհրդարանի համապատասխան պաշտոնատար անձի հետ՝ քննարկվելով լոբբիստական գործունեության միջազգային և մասնավորապես գերմանական փորձը:	Կատարված է ամբողջությամբ:

գործունեության և կարգավորումն երի միջազգային լավագույն փորձը: Լավագույն միջազգային փորձի լույսի ներքո՝ մշակվել են լոբբիստական գործունեության և թափանցիկությ ան վերաբերյալ կարգավորումն եր:	ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	Իրականացված ուսումնասիրության արդյունքում մշակվել է «Լոբբիստական գործունեության մասին» օրենքի նախագիծը: <i>Կատարման կարգավիճակի գնահատականը ուժեղացված է: Եթե միջազգային փորձագետը մշակել է օրենքի նախագիծ, դա դեռ չի նշանակում որ այն վերջնական է և ընդունելի է Հայաստանյան իրականության համար: Առավել ևս, որ նախագիծը դեռ նոր է նախատեսվում դնել քննարկման: Ելնելով վերոնշյալից, առաջարկվում է կատարման կարգավիճակը գնահատել «մասնակի կատարված»:</i>	
--	---	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 1.25

ՆԵՐՂՆԵԼ ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՏԱՐՐԵՐԻ ԽԱԽՏՄԱՆ ՀԻՄՔՈՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՄԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Գույքագրվել են բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվության գործող կառուցակարգերի առկա խնդիրները:

Գույքագրման հիման վրա մշակվել են իրավական ակտերի նախագծեր, որոնցով ներդրվել են հանրային ծառայության և հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց համար բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվություն սահմանող համապարփակ կառուցակարգեր, ներառյալ միասնական և հստակ պատասխանատվության սանկցիաները բոլոր սուբյեկտների համար:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Վարչապետի աշխատակազմի բաղադրարկական ծառայության գրասենյակ (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Գործողության շրջանակներում Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից մշակվել է վերլուծական փաստաթուղթ (<https://shorturl.at/BPj9D>)՝ անհամատեղելիության պահանջների, այլ սահմանափակումների, վարքագծի կանոնների, շահերի բախման կարգավորումների խախտման հիմքով պատասխանատվության կիրառման դաշտում առկա խնդիրների վերաբերյալ, որոնց գույքագրումը կարևոր է դրանց լուծման՝ այդ թվում օրենսդրական անհրաժեշտ փոփոխությունների նախանշման համար: Բացի գործող օրենսդրական կարգավորումների թերություններից՝ փաստաթուղթն անդրադառնում է պատասխանատվության միջոցների կիրառման՝ Հանձնաժողովում, ինչպես նաև հանրային իշխանության առանձին մարմիններում ձևավորված պրակտիկային:

Հարկ է նշել, որ ԱՄՆ ՄԶԳ ծրագրի փորձագետի կողմից դեռևս 2022 թվականին Հանձնաժողովի կարիքների հիման վրա իրականացվել է բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվության միջոցների համակարգի խնդիրների վերհանում և վերոգրյալի համատեքստում օրենսդրական-իրավական վերլուծություն: Վերլուծությունն ուղղված է հիմնականում Հանձնաժողովի՝ վարքագծի կանոնների սահմանման, այդ կանոնների խախտման արդյունքում իրականացվող վարույթների, հանրային ծառայության առանձին տեսակներով վարքագծի կանոնների խախտման վարույթի առանձնահատկությունների ուսումնասիրությանը, օրենսդրական բացերի և հակասությունների

բացահայտմանը և խնդիրների լուծման առաջարկությունների ներկայացմանը, այդուհանդերձ, դրանում անդրադարձ է կատարվում բարեվարքության համակարգի այլ տարրերին ևս: Նշված վերլուծությունը հիմք է ծառայել Հանձնաժողովի կողմից պատասխանատվության կիրառման կառուցակարգերի վերաբերյալ տեղեկանքի մշակման համար: Բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվության խնդիրների գույքագրման շրջանակներում 2022 թվականին օրենսդրական կարգավորումների վերլուծություն է իրականացվել նաև ԵԽ փորձագետի կողմից: Համապատասխան վերլուծությունը 2022 թվականին իրականացվող՝ «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի նախագծի շրջանակներում ներկայացվել է Արդարադատության նախարարություն: Քաղաքացիական ծառայության գրասենյակը 1.25-րդ գործողության իրականացման նպատակով, կարևորելով Հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ նախանշված թիրախներին հասնելուն ուղղված համատեղ ջանքերը, ուսումնասիրել է ներպետական օրենսդրական կարգավորումները, միջազգային փորձը և իրավակիրառ պրակտիկան:

Ուսումնասիրության արդյունքում Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակի կողմից ներկայացվել է դիրքորոշում Արդարադատության նախարարություն, ըստ որի՝ բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման դեմ ուղղված պատժամիջոցները միասնական չեն կարող լինել: Մասնավորապես՝ հանրային ծառայության պաշտոն և հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց համար (բոլոր սուբյեկտների) բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվություն սահմանող միասնական պատասխանատվության սանկցիաներ նախատեսելը խնդրահարույց է և չի բխում առաջին հերթին համաչափության սահմանադրական սկզբունքի պահանջից: Ասվածն ամրապնդվում է նաև այն հանգամանքով, որ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ կարգապահական տույժ նշանակելիս հաշվի են առնվում խախտման բնույթը, բովանդակությունը, այն հանգամանքները, որի պարագայում կատարվել է խախտումը, խախտման հետևանքները, նախկինում ծառայողի նկատմամբ կարգապահական տույժեր կիրառված լինելու և (կամ) խախտումներ կատարած լինելու հանգամանքները:

Հարկ է նշել նաև, որ քաղաքացիական ծառայության տեղեկատվական հարթակ ներբեռնված տվյալների համաձայն՝ վարքագծի սկզբունքներից բխող վարքագծի կանոնները առերևույթ խախտելու դեպքով նշանակվել և էթիկայի հանձնաժողովի կողմից անցկացվել է 7 (յոթ), անհամատեղելիության պահանջի խախտման դեպքով՝ 1 (մեկ), այլ սահմանափակումները առերևույթ խախտելու դեպքով 2 (երկու) և նվերներ ընդունելու արգելքի խախտման դեպքով 1 (մեկ) ծառայողական քննություն: Այսինքն՝ իրավակիրառ պրակտիկայում բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով նշանակված մի քանի ծառայողական քննությունները նույնպես հնարավորություն չեն տալիս վեր հանել կամ գնահատել պատասխանատվության գործող կառուցակարգերում առկա խնդիրները:

Կատարողականի թիրախի 2-րդ մասով նախատեսվել է գույքագրման հիման վրա մշակել իրավական ակտերի նախագծեր, որոնցով ներդրվել են հանրային ծառայության և հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց համար բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվություն սահմանող համապարփակ կառուցակարգեր: Վերոգրյալի հաշվառմամբ Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության զինված ուժերի կարգապահական կանոնագիրք» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր), որով կարգավորվում է նաև հանրային ծառայության և հանրային պաշտոն զբաղեցնող անձանց համար բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով իրականացվող քննություններին վերաբերող կառուցակարգերը: Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքները:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծերը 2024 թվականի հոկտեմբերի 29-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7848>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներ	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Գույքագրվել են բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվության գործող կառուցակարգերի առկա խնդիրները: Գույքագրման հիման վրա մշակվել են իրավական ակտերի նախագծեր, որոնցով ներդրվել են հանրային ծառայության և հանրային	Օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթը «Հանրային ծառայության մասին» օրենքում և այլ հարակից իրավական ակտերում հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության և կողմից և ներկայացված է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:	2024 թվականի առաջին կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում գույքագրվել են բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվության գործող կառուցակարգերի առկա խնդիրները: ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության ծրագրի փորձագետի կողմից Հանձնաժողովի կարիքների հիման վրա իրականացվել է բարեվարքության համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանատվության միջոցների համակարգի խնդիրների վերհանում և վերոգրյալի համատեքստում օրենսդրական-իրավական վերլուծություն: Կիսամյակի կատարողականի թիրախի Միաժամանակ, շրջանակում նշված Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության գինված ուժերի կարգապահական կանոնագիրք» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի և հարակից օրենքների նախագծերը: Կատարողական թիրախի կատարման կարգավիճակի գնահատականը ուռնացված է: Կառավարությունը վերադարձրել է նախագծերը լրամշակման և մինչ օրս պարզ չէ դրանց ճակատագիրը՝ առավել ևս որ առկա է սկզբունքային տարբերություններ ԶԾԳ-ի և ԿԿՀ-ի միջև, որը ներկայացված նախագծերում լուծում չի ստացել: Առաջարկվում է կատարման կարգավիճակը գնահատել «կատարված է մասնակի»:	Կատարված է ամբողջությամբ

պաշտոն զբաղեցնող անձանց համար բարեվարքությ ան համակարգի տարրերի խախտման հիմքով պատասխանա տվություն սահմանող համապարփա կ կառուցակարգ Եր, ներառյալ միասնական և հստակ պատասխանա տվության սանկցիաները բոլոր սուբյեկտների համար:			
---	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.1

ՎԵՐԱՆԱՅԵԼ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Կատարել Հակակոռուպցիոն կոմիտեի անկախության երաշխիքների, մասնավորապես՝ Կոմիտեի նախագահի և վերջինիս տեղակալների նշանակման կարգի փոփոխության վերաբերյալ ուսումնասիրություն, որի արդյունքում կդիտարկվեն նշյալ պաշտոնյաների նշանակման/ազատման կառուցակարգերի և անկախության երաշխիքների ամրապնդման հնարավորությունները, այդ թվում՝ Ազգային ժողովի:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Հակակոռուպցիոն կոմիտե (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և թնկության արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով դեռևս 2021 թվականին ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն կոմիտեն:

Ներկայում, թեև ստեղծվել են Հակակոռուպցիոն կոմիտեի բնականոն գործունեության ապահովման նախապայմանները, այնուհանդերձ Հակակոռուպցիոն կոմիտեն վերապահված գործառնությունների իրականացման արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով անհրաժեշտ է երաշխավորել վերջինիս ինստիտուցիոնալ հզորացումը, որն իրենից ներկայացնում է շարունակական աշխատանք՝ Կոմիտեի կարողությունների զարգացման, վերջինիս անկախության, գործունեության թափանցիկության և հաշվետվողականության երաշխիքների ամրապնդման ուղղությամբ: Միաժամանակ, Հակակոռուպցիոն կոմիտեի անկախության երաշխավորման տեսանկյունից կարևորվում է նաև վերջինիս ձևավորման կարգի վերանայումը՝ Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի և վերջինիս տեղակալների նշանակման առնչությամբ հնարավոր ռիսկերի մեղմացման անհրաժեշտությունը:

Հակակոռուպցիոն կոմիտեի անկախության երաշխիքներն ապահովելու, մասնավորապես՝ Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի և վերջինիս տեղակալների նշանակման ընթացակարգում փոփոխություն կատարելու նպատակով Արդարադատության նախարարության կողմից իրականացվել է միջազգային փորձի ուսումնասիրություն: Հակակոռուպցիոն իրավապահ մարմինների նշանակման, անկախության և գործունեության միջազգային փորձի ուսումնասիրության արդյունքում վեր են հանվել տարբեր երկրների մոտեցումները՝ հիմնված թափանցիկության, ժողովրդավարական վերահսկողության և անկախության երաշխիքների վրա: Երկրների մեծամասնությունում

հակակոռուպցիոն իրավապահ մարմինների ղեկավարների նշանակումներն ու պաշտոնանկությունները հաստատվում են խորհրդարանի կամ գործադիր մարմնի կողմից՝ ապահովելով հաշվետվողականություն և ժողովրդավարական վերահսկողություն: Օրինակ՝ Մոլդովայում, Լատվիայում և Լիտվայում խորհրդարանի դերը հակակոռուպցիոն իրավապահ մարմինների ղեկավարների նշանակման գործընթացում առանցքային է և սահմանում է հրապարակային վերահսկողության գործառույթ: Որոշ երկրներում ընդունված է բաց մրցութային ընթացակարգ, որտեղ թեկնածուները գնահատվում են բազմաբնույթ մասնագիտական և հանրային կազմակերպությունների կողմից: Այս ընթացակարգերը նպաստում են թափանցիկությանը, բարձրացնում են նշանակման գործընթացի արժանահավատությունը և ապահովում են որակավորված մասնագետների ներգրավվածությունը:

Միջազգային փորձի վերլուծության արդյունքում պարզ է դառնում, որ հակակոռուպցիոն մարմինների աշխատանքը կախված է ոչ միայն դրանց կառուցվածքային անկախությունից, այլև գործնականում կիրառվող քաղաքական կամքից: Արտաքին ազդեցությունից զերծ լինելու համար կարևոր է կանխել հակակոռուպցիոն մարմինների աշխատանքում ոչ իրավաչափ միջամտությունները և ապահովել ապաքաղաքականացման միջոցներ:

Չարկ է նշել, որ ՏՀԶԿ հակակոռուպցիոն ցանցի Ստամբուլյան գործողությունների ծրագրի 5-րդ փուլի գնահատումը, որը, ի թիվս այլնի, ներառում է նաև քննչական մարմինների՝ ներառյալ հակակոռուպցիոն գործեր քննող մարմինների գործունեությունը և այն կարգավորող իրավական շրջանակը, կարևորում է հակակոռուպցիոն իրավապահ մարմինների թափանցիկության և հաշվետվողականության սկզբունքը: ՏՀԶԿ-ն ընդգծել է նաև հրապարակային հասանելի չափանիշների ներդրման անհրաժեշտությունը, որը չի սահմանափակում նշանակման գործընթացը և երաշխավորում է արդար և անաչառ ընտրություն:

Վերոգրյալ գործողության շրջանակներում հավաքագրվել է նաև շահագրգիռ մարմինների կարծիքները Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի ընտրության առկա կառուցակարգերի և Հակակոռուպցիոն ռազմավարությամբ նախատեսվող միջոցառման վերաբերյալ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Հանրային քննարկումներ չեն իրականացվել:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Կատարել Հակակոռուպցիոն կոմիտեի անկախության երաշխիքների, մասնավորապես՝ Կոմիտեի նախագահի և	Իրավական ակտի առկայություն	Արդարադատության նախարարության կողմից կատարվել է Կոմիտեի անկախության երաշխիքների, մասնավորապես՝ Կոմիտեի նախագահի և վերջինիս տեղակալների նշանակման կարգի փոփոխության վերաբերյալ միջազգային փորձի ուսումնասիրություն: Գործողություն 2.1-ի ստուգման միջոց է սահմանվել իրավական ակտի առկայությունը: Գնահատման արդյունքներով, ուսումնասիրվել է միջազգային փորձը՝ Կոմիտեի նախագահի և վերջինիս տեղակալների նշանակման կարգի փոփոխության վերաբերյալ: Սակայն առաջարկներ և փոփոխություններ չեն	Կատարված է ամբողջությամբ:

վերջինիս տեղակալների նշանակման կարգի փոփոխության վերաբերյալ ուսումնասիրություն, որի արդյունքում կդիտարկվեն նշյալ պաշտոնյաների նշանակման/ազատման կառուցակարգերի և անկախության երաշխիքների ամրապնդման հնարավորությունները, այդ թվում՝ Ազգային ժողովի:		<i>իրականացվել: Հաշվետվությունում առկա է իրավական ակտի նախագծի հղում՝ մշակված միջազգային փորձի ուսումնասիրության արդյունքում վերհանված խնդիրների հիման վրա: Նշված գործողության շրջանակներում ԱՆ-ն քննարկումներ է իրականացրել քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ: ԹԻՀԿ-ն իրականացրել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի գործունեության գնահատում, որտեղ առկա են Կոմիտեի ղեկավար կազմի նշանակմանը վերաբերելի խնդիրների համապարփակ ներկայացում՝ անկախության երաշխիքների տեսանկյունից, վեր հանված խնդիրների լուծմանն ուղղված ինչպես նաև օրենսդրական առաջարկներ: Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված է մասնակի»:</i>	
--	--	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.2

ԵՐԱՇԽԱԿՈՐԵԼ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ՀՁՈՐԱՑՈՒՄԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Կազմակերպվել և անցկացվել են Հակակոռուպցիոն կոմիտեի հաստիքների համալրման մրցույթները:

Կազմակերպվել և անցկացվել են Հակակոռուպցիոն կոմիտեի հաստիքների համալրման մրցույթները:

Ստուգման միջոց

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Կատարող մարմին

Հակակոռուպցիոն կոմիտե (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հակակոռուպցիոն կոմիտեն ամբողջությամբ ձևավորվել է 2021 թվականի հոկտեմբերի 23-ին: Ստեղծման օրվանից առ այսօր Հակակոռուպցիոն կոմիտեի թափուր հաստիքների համալրման նպատակով անցկացվել են բազմաթիվ մրցույթներ:

Մասնավորապես՝ **2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ** Հակակոռուպցիոն կոմիտեում օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող 120 պաշտոններից համալրված է 77-ը, ինքնավար 80 պաշտոններից՝ 71-ը:

2024 թվականի ընթացքում Հակակոռուպցիոն կոմիտեի ծառայողների թափուր հաստիքներում նշանակվել են 26 թեկնածու՝ օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող և 24 թեկնածու՝ ինքնավար պաշտոններում:

Օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող թափուր պաշտոնների համար 2024 թվականի ընթացքում հայտարարվել են հետևյալ մրցույթները՝

1) 2024 թվականի հունվարի 4-ին հայտարարվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող ավագ օպերլիազորի՝ 20 և օպերլիազորի՝ 36 պաշտոնների համալրման համար մրցույթ: Մրցույթի արդյունքներով հաղթող ճանաչված 12 թեկնածուները նշանակվել են համապատասխան պաշտոնների (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/244>):

2) 2024 թվականի մարտի 11-ին հայտարարվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող ստորաբաժանման պաշտոնի անձնագրով սահմանված տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կամ տնտեսագիտության կամ պաշտոնի անձնագրով սահմանված գործառնություններով պայմանավորված այլ բնագավառների հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ և հմտություններ պահանջող՝ ավագ օպերիվագոր-տնտեսագետի՝ 1, օպերիվագոր-տնտեսագետի՝ 1, ավագ օպերիվագոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի՝ 1 և օպերիվագոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի՝ 1 պաշտոնների համալրման համար մրցույթ: Մրցույթի արդյունքներով հաղթող ճանաչվածներ չեն եղել (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/258>):

3) 2024 թվականի մայիսի 23-ին հայտարարվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող ավագ օպերիվագորի՝ 10 և օպերիվագորի՝ 35 պաշտոնների համալրման համար մրցույթ: Մրցույթի արդյունքներով հաղթող ճանաչված 8 թեկնածուները նշանակվել են համապատասխան պաշտոնների (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/267>):

4) 2024 թվականի մայիսի 23-ին հայտարարվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող ստորաբաժանման պաշտոնի անձնագրով սահմանված տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կամ տնտեսագիտության կամ պաշտոնի անձնագրով սահմանված գործառնություններով պայմանավորված այլ բնագավառների հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ և հմտություններ պահանջող՝ ավագ օպերիվագոր-տնտեսագետի՝ 1, օպերիվագոր-տնտեսագետի՝ 1, ավագ օպերիվագոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի՝ 1 և օպերիվագոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի՝ 1 պաշտոնների համալրման համար մրցույթ: Մրցույթի արդյունքներով հաղթող ճանաչվածներ չեն եղել (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/266>):

5) 2024 թվականի սեպտեմբերի 2-ին հայտարարվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող բաժնի պետի՝ 1, ավագ օպերիվագորի՝ 1 և օպերիվագորի՝ 37 պաշտոնների համալրման համար մրցույթ (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/286>):

6) 2024 թվականի սեպտեմբերի 2-ին հայտարարվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող ստորաբաժանման պաշտոնի անձնագրով սահմանված տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կամ տնտեսագիտության կամ պաշտոնի անձնագրով սահմանված գործառնություններով պայմանավորված այլ բնագավառների հատուկ մասնագիտական գիտելիքներ և հմտություններ պահանջող՝ ավագ օպերիվագոր-տնտեսագետի՝ 1, օպերիվագոր-տնտեսագետի՝ 1, ավագ օպերիվագոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի՝ 1 և օպերիվագոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի՝ 1 պաշտոնների համալրման համար մրցույթ, (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/285>):

Ինքնավար թափուր պաշտոնների համար 2024 թվականի ընթացքում հայտարարվել են հետևյալ մրցույթները՝

1) 2024 թվականի հունվարի 4-ին հայտարարվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի ինքնավար 19 թափուր պաշտոնների (հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչի՝ 8, հատկապես կարևոր գործերով քննիչի՝ 2, ավագ քննիչի՝ 5, քննիչի՝ 4) համալրման համար մրցույթ: Մրցույթի արդյունքներով հաղթող ճանաչված 10 թեկնածուները նշանակվել են համապատասխան պաշտոնների (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/243>):

2) 2024 թվականի ապրիլի 11-ին հայտարարված Հակակոռուպցիոն կոմիտեի ինքնավար 1 թափուր պաշտոնի /ՅԳ քննիչի/ համար մրցույթը համարվել է չկայացած՝ դիմողների բացակայության պատճառով (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/260>):

3) 2024 թվականի մայիսի 23-ին հայտարարվել է Հակակոռուպցիոն կոմիտեի ինքնավար 11 թափուր պաշտոնների (հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչի՝ 3, հատկապես կարևոր գործերով քննիչի՝ 1, ավագ քննիչի՝ 5, քննիչի՝ 2) համալրման համար մրցույթ: Մրցույթի

արդյունքներով հաղթող ճանաչված 2 թեկնածուները նշանակվել են համապատասխան պաշտոնների (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/265>):

4) 2024 թվականի սեպտեմբերի 2-ին Հակակոռուպցիոն կոմիտեի ինքնավար 9 թափուր պաշտոնների (հատկապես կարևոր գործերով ավագ քննիչի՝ 4, հատկապես կարևոր գործերով քննիչի՝ 1, ավագ քննիչի՝ 4) համալրման համար հայտարարվել է մրցույթ, որն ընթացքի (բարեվարքության ուսումնասիրության փուլում) մեջ է (հղում՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/287>):

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Կազմակերպվել և անցկացվել են Հակակոռուպցիոն կոմիտեի հաստիքների համալրման մրցույթները:	Մամուլի հաղորդագրություններ, ՉԼՄ հրապարակումներ, Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ	2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակակոռուպցիոն կոմիտեում օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող 120 պաշտոններից համալրված է 77-ը, ինքնավար 80 պաշտոններից՝ 71-ը: 2024 թվականի ընթացքում Հակակոռուպցիոն կոմիտեի ծառայողների թափուր հաստիքներում նշանակվել են 26 թեկնածու՝ օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող և 24 թեկնածու՝ ինքնավար պաշտոններում: Գործողություն 2.2-ի Գնահատման արդյունքներում ներկայացված քանակական տվյալները չեն համապատասխանում Հակակոռուպցիոն կոմիտեի տարեկան հաղորդման մեջ ներկայացված տվյալներին: Այսպես, Հակակոռուպցիոն կոմիտեի 2024 թ. -ի տարեկան հաղորդման համաձայն, 2024 թվականի ընթացքում Կոմիտեի քննչական և օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող ստորաբաժանումների պաշտոնները համալրելու նպատակով հայտարարված 10 մրցույթներից անցկացվել է 9-ը, որի ընթացքում ուսումնասիրվել և մրցութային համապատասխան փուլերով ստուգվել են 146 թեկնածուներ: Մրցույթներին մասնակցած թեկնածուներից հաղթող են ճանաչվել 32-ը (12-ը ինքնավար պաշտոնների համար դիմած, իսկ 20-ը՝ օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող պաշտոնների համար դիմած), որոնք էլ նշանակվել են համապատասխան պաշտոնների: 2024 թվականի ընթացքում անցկացված մրցույթներում հաղթող ճանաչվածներից 11-ը վերապատրաստում են անցել ՀՀ ոստիկանության ակադեմիայում, իսկ 7-ը՝ մասնագիտական պատրաստում են անցել ՀՀ արդարադատության ակադեմիայում (Տես՝ Հաղորդում ՀՀ հակակոռուպցիոն	Կատարված է ամբողջությամբ

		կոմիտեի 2024թ. գործունեության մասին, https://www.anticorruption.am/hy/pages/show/report): Բացի այդ, բազմաթիվ մրցույթների արդյունքում ապահովվել է ընդամենը կոմիտեի հաստիքների համալրման 64 տոկոսանոց շեմը, որը ցածր է վերջնարդյունքում սահմանված 80 տոկոսանոց շեմից: Այսինքն՝ սահմանված վերջնարդյունքը՝ համալրման 80 տոկոսանոց շեմը դեռևս հաղթահարված չէ: Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված է մասնակի»:	
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.4

ԱՆՑԿԱՑՆԵԼ ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ԹԵՄԱՆԵՐՈՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԿՈՄԻՏԵԻ ՔՆՆԻՉՆԵՐԻ, ՀՀ ԳԼԽԱՎՈՐ ԴԱՏԱԽԱՉՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԿՈՄԻՏԵՈՒՄ ՄԻՆԶԴԱՏԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ՕՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ, ԱՊՕՐԻՆԻ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԵՅՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ԲՈՆԱԳԱՆՁՄԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ԴԱՏԱԽԱՉՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Հաստատվել են կոռուպցիայի դեմ պայքարին՝ այդ թվում կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության առնչությամբ թեմաներն ու մոդուլները, վերապատրաստման ծրագիրն ու մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև վերապատրաստում/պատրաստում անցնող խմբերը:

Իրականացվել է կոռուպցիայի դեմ պայքարին՝ այդ թվում կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության առնչությամբ թեմաներով վերապատրաստումներ և պատրաստումներ հաստատված խմբերից 30%-ի հետ:

Ստուգման միջոց

Վերապատրաստումների զեկույցներ

Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և աշխատակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ

Մամուլի հոդոդրագրություններ

Կատարող մարմին

Հակակոռուպցիոն կոմիտե (համաձայնությամբ)

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

ՀՀ արդարադատության ակադեմիա

Համակատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության ակադեմիայի Կառավարման խորհրդի կողմից 2023 թվականի նոյեմբերի 16-ին թիվ ԿԽ-013/23/2 որոշմամբ հաստատվել է դատախազների 2024 թվականի տարեկան վերապատրաստման ուսուցման ծրագիրը (հղումը՝ <https://aoj.am/full-time-education/training-programs/2024/prosecutor>), իսկ Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի՝ 19.12.2023 թվականի դեկտեմբերի 19-ին թիվ 60-Լ հրամանով՝ Հակակոռուպցիոն կոմիտեի քննիչների 2024թ. տարեկան վերապատրաստման ուսուցման ծրագիրը (հղումը՝ <https://aoj.am/full-time-education/training-programs/2024/prosecutor>).

[education/training-programs/2024/investigator](#)), որում ներառվել են կոռուպցիայի դեմ պայքարի՝ այդ թվում կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության վերաբերյալ թեմաներ:

Մասնավորապես, նախատեսված են Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ հիմնահարցեր, «Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության առանձնահատկությունները», «Կոռուպցիոն հանցանքների որակման հիմնահարցեր» վերտառությամբ դասընթացներ ՀՀ գլխավոր դատախազության հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության դատախազների համար, «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման արդի հիմնահարցեր», «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի նկատմամբ հայցի (սախնական) ապահովման միջոցների կիրառումը և ապացույցների (սախնական) ապահովումը», «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման պահանջի քննությունը դատարանում», «ՀՀ վերաքննիչ, վճռաբեկ և ՄԻԵԴ-ի պրակտիկան ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործընթացի վերաբերյալ», «Միջազգային պայմանագրերի ասմիջական կիրառման առանձնահատկությունները և միջազգային համագործակցությունն ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործընթացում» վերտառությամբ դասընթացներ Գլխավոր դատախազության ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման վարչության դատախազների համար և «Կոռուպցիոն հանցագործություններ և անդրազգային կազմակերպված հանցավորություն և կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի քրեադատավարական գործիքակազմը» վերտառությամբ հեռավար դասընթաց բոլոր դատախազների համար: «Կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդի հարցեր», «Փողերի լվացման ոլորտի արդի հարցեր» վերտառությամբ դասընթացներ են նախատեսվել Հակակոռուպցիոն կոմիտեի քննիչների վերապատրաստման ծրագրում և «ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցեր» վերտառությամբ դասընթացի շրջանակում մոդուլներ են նախատեսվել կոռուպցիոն հանցանքների բացահայտման, որակման և քննության առանձնահատկությունների վերաբերյալ:

Վերապատրաստման ծրագրերը և մեթոդաբանությունը համապատասխանեցվել է միջազգային չափանիշներին և պահանջներին՝ միաժամանակ հիմնվելով շահառուների կողմից ներկայացված կարիքների վրա: Ուսուցման նյութերը թարմացվել են, միջազգային և ներպետական գործընկերների հետ մշակվել են նոր դասընթացներ նշված թեմաներով: Վերապատրաստման ենթակա դատախազների և քննիչների խմբերը կազմավորվել են, իսկ վերջիններս իրազեկվել են վերապատրաստման ժամանակացույցի վերաբերյալ:

Բացի այդ, «Հակակոռուպցիոն կոմիտեի մասին» օրենքի 17-րդ հոդվածի 13-րդ մասի համաձայն՝ ինքնավար պաշտոնների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձինք «Արդարադատության ակադեմիայի մասին» օրենքով սահմանված կարգով մասնագիտական պատրաստում են անցնում Արդարադատության ակադեմիայում, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի: Պետք է նշել, որ մասնագիտական պատրաստման թեմաներում ևս ներառված են կոռուպցիայի դեմ պայքարի՝ այդ թվում կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության վերաբերյալ թեմաներ: Մասնավորապես՝

2024 թվականի ընթացքում մրցույթների արդյունքում հաղթող ճանաչված և օպերատիվ-հետախուզական գործառնություններ իրականացնող պաշտոնների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձանցից 11-ը համապատասխան վերապատրաստման դասընթաց են անցել ՆԳՆ կրթահամալիրում, իսկ ինքնավար պաշտոնների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձանցից 7-ը մասնագիտական պատրաստում են անցել Արդարադատության ակադեմիայում:

2024 թվականին սահմանված կարգով պարտադիր վերապատրաստում են անցել 19 ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձինք՝ Արդարադատության ակադեմիայում (ապահովված է գրեթե 30 տոկոսի մասնակցությունը), իսկ օպերատիվ-հետախուզական ստորաբաժանման 35 ծառայողներ՝ ՆԳՆ կրթահամալիրում:

Հարկ է նշել, որ 2024 թվականի 1-ին կիսամյակում Հակակոռուպցիոն կոմիտեի 8 քննիչ Հունգարիայում մասնակցել է Բուդապեշտի միջազգային իրավապահ ակադեմիայի (ILEA) կողմից կազմակերպված հակակոռուպցիոն շարքի դասընթացներին, որոնք վերաբերել են ֆինանսական քննություններին: 2024 թվականի ապրիլի 16-ին և 17-ին ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատան Թմրամիջոցների դեմ պայքարի և իրավապահ համագործակցության (ԹՊԻՀ) գրասենյակի կողմից Հակակոռուպցիոն կոմիտեի քննիչների համար կազմակերպվել է միջազգային իրավական փոխօգնության հարցումների վերաբերյալ վերապատրաստում:

2024 թվականի մայիսի 31-ից հունիսի 1-ը Եվրոպայի խորհրդի կողմից Հակակոռուպցիոն կոմիտեի քննիչների և օպերատիվ-հետախուզական ստորաբաժանման ծառայողների համար կազմակերպվել է վերապատրաստում, որը վերաբերել է փողերի լվացման և ֆինանսական բնույթի հանցագործությունների բացահայտմանն ու քննությանը: Առաջիկայում ևս նախատեսվում են մի շարք վերապատրաստումներ, որոնք կազմակերպվելու են ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանության, IRZ-ի և ԵԱՀԿ-ի կողմից:

2024 թվականի երկրորդ կիսամյակում Հակակոռուպցիոն կոմիտեի 3 քննիչ (18.07.2024թ.-19.07.2024թ.) մասնակցել է ԵԱՀԿ-ի կողմից կազմակերպված «Առգրավված և բռնագանձված վիրտուալ ակտիվների տնօրինում» թեմայով վերապատրաստմանը: 26.09.2024թ.-27.09.2024թ. 3 քննիչ մասնակցել է ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատան ԹՊԻՀ-ի կողմից կազմակերպված «Փողերի լվացման գործերով քննություն, քրեական հետապնդում և դատական գործընթաց» թեմայով վերապատրաստմանը: 21.11.2024թ.-22.11.2024թ. 3 քննիչ մասնակցել է ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանատան ԹՊԻՀ-ի կողմից կազմակերպված «Գնման գործընթացում կատարվող խարդախություններ, իրավաբանական անձանց քրեական հետապնդում, հաջողված դեպքերի ուսումնասիրություն, կոռուպցիոն բնույթի հանցագործությունների քննության տեխնիկա» թեմայով վերապատրաստմանը:

2024 թվականի նոյեմբերի 27-ին 20 օպերիվագոր մասնակցել է IRZ-ի կողմից կազմակերպված «Փողերի լվացում, օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներ, կրիպտոարժույթ» թեմայով վերապատրաստմանը:

2024 թվականի նոյեմբերի 25-ին և 26-ին 1 քննիչ Մոլդովայի մայրաքաղաք Քիշինևում մասնակցել է Եվրոպայի խորհրդի կողմից կազմակերպված «Ֆինանսական հանցագործությունը բացահայտելու, կանխելու և խափանելու համար հանրային մասնավոր գործընկերության նախաձեռնությունների ստեղծում, օգտագործում և օգուտի քաղում» թեմայով վերապատրաստմանը:

2024 թվականի ընթացքում Արդարադատության ակադեմիայում Արդարադատության ակադեմիայում վերապատրաստման դասընթացներ են անցել՝

2024 թվականի մայիս ամսին 62 դատախազ ՀՀ-ում հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պետության կողմից ձեռնարկված միջոցառումների վերաբերյալ հիմնահարցեր վերտառությամբ դասընթացին:

2024 թվականի հոկտեմբեր ամսին 15 դատախազ «Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության առանձնահատկությունները» և «Կոռուպցիոն հանցանքների որակման հիմնահարցերը» վերտառությամբ դասընթացներին:

2024 թվականի սեպտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին 15 դատախազ «Կոռուպցիոն հանցագործություններ և անդրազգային կազմակերպված հանցավորություն, կոռուպցիոն հանցագործությունների և կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի քրեադատավարական գործիքակազմը» վերտառությամբ դասընթացին:

2024 թվականի սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին 41 դատախազ Հանրային շահերի դեմ ուղղված հանցագործությունների որակման և քննության առանձնահատկությունները վերտառությամբ դասընթացին:

Բացի այդ, 2024 թվականի մայիսի 13-ից 17-ը Բուդապեշտում ԱՄՆ դեսպանության Թմրամիջոցների դեմ պայքարի և իրավապահ համագործակցության գրասենյակի (ԹՊԻՀ) իրավերով Միջազգային Իրավապահ Ակադեմիայի (ILEA) կողմից կազմակերպվող Հակակոռուպցիոն շարքի դասընթացին մասնակցել են Գլխավոր դատախազության համապատասխան ստորաբաժանումների 4 դատախազներ:

2024 թվականի նոյեմբերի 28-ից Գլխավոր դատախազության համապատասխան ստորաբաժանումների 4 դատախազներ մասնակցում են HELP առցանց հարթակում «Կոռուպցիայի կանխարգելման ներածություն» խորագրով դասընթացին (դասընթացը տևելու է մինչև 2025 թվականի հունվարի 28-ը):

Բացի այդ, Հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության թվով 3 դատախազներ 2024 թվականի փետրվարի 4-ից մինչև 11-ն ընկած ժամանակահատվածում Բուդապեշտ քաղաքում մասնակցել են միջազգային իրավապահ մարմինների կողմից կազմակերպված կոռուպցիոն հանցագործությունների դեմ համատեղ պայքարի շրջանակներում միջազգային համագործակցության խթանման հիմնախնդիրների դասընթացին:

Հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության թվով 5 դատախազներ 2024 թվականի փետրվարի 14-ին մասնակցել են «Ահաբեկչության, ծայրահեղականության և ապօրինի միգրացիայի դեմ պայքարի արդի հարցեր», «Կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտի օրենսդրության պահպանման նկատմամբ դատախազական հսկողություն», «Ներդրողների և ձեռնարկատերերի իրավունքների պաշտպանությունը» թեմաներով դասախոսությամբ:

Գլխավոր դատախազության ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործերով վարչության կազմում ընդգրկված դատախազները ևս պարբերաբար վերապատրաստվել են ինչպես ներպետական, այնպես էլ միջազգային փորձագետների կողմից: Մասնավորապես՝ «Ակտիվների կառավարման բալկանյան միջգերատեսչական ցանց»-ի (BAMIN) քարտուղարության կողմից կազմակերպված «Ակտիվների կառավարման բալկանյան միջգերատեսչական ցանց»-ի կազմակերպած ժողովին մասնակցել է 2 դատախազ, Եվրոպայի խորհրդի ՄԱՆԻՎԱԼ հանձնախմբի քարտուղարության կողմից իրականացվող երկօրյա ուսուցմանը՝ 1 դատախազ, Արդարադատության ակադեմիայի կողմից կազմակերպված հատուկ մասնագիտական դասընթացներին՝ 6 դատախազ, ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանության Թմրամիջոցների դեմ պայքարի և իրավապահ համագործակցության (ԹՊԻՀ/INL) գրասենյակի կողմից կազմակերպված «Իրական շահառուի ապացուցման շեմը և ապացուցման բեռի առանձնահատկությունները» վերտառությամբ վերապատրաստման ծրագրին՝ 9 դատախազ:

Միևնույն ժամանակ, հարկ է նշել, որ Գլխավոր դատախազության դատախազները մասնակցել են նաև մի շարք վեբինարների, մասնավորապես՝ Գլխավոր դատախազության ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործերով վարչության դատախազները 2024 թվականի հունիսի 27-ին մասնակցել են Դատախազների միջազգային ասոցիացիայի կողմից կազմակերպված «Ուժեղացնել միջազգային քննչական և դատախազական համագործակցությունը միջազգային կոռուպցիոն հանցագործությունների ոլորտում. համաշխարհային ցանցի օգտագործում արդյունավետ համագործակցության համար» վեբինարին, իսկ Հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության դատախազները՝ Դատախազների միջազգային ասոցիացիայի կողմից 2024 թվականի մարտի 14-ին և ապրիլի 30-ին հակակոռուպցիոն թեմաներով անցկացված վեբինարներին և 2024 թվականի հուլիսի 4-ին Հոն Կոնգ «IAACA» (Երիտասարդների ներգրավվածության կարևորությունը. խնամելով և հզորացնելով մեր ապագան: Դեկավարներ Հակակոռուպցիոն աշխատանքում. պատմություններ ոլորտից) վեբինար-կոնֆերանսին:

- 2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն**
- 3. Կատարված աշխատանքների գնահատում**

Կատարողա կանի թիրախ	Ստուգ ման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարմ ան կարգավ իճակը
Հաստատվել են կոռուպցիայի դեմ պայքարին՝ այդ թվում կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության առնչությամբ թեմաներն ու մոդուլները, վերապատրաստման ծրագիրն ու մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև վերապատրաստում/պատրաստում անցնող խմբերը: Իրականացվել է կոռուպցիայի դեմ պայքարին՝ այդ թվում կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության առնչությամբ թեմաներով վերապատրաստումներ և	Վերապատրաստումների գեկույցներ Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և աշխատակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ Մամուլի հոդորդագրություններ	2024 թվականի ընթացքում մրցույթների արդյունքում հաղթող ճանաչված և օպերատիվ-հետախուզական գործառույթներ իրականացնող պաշտոնների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձանցից 11-ը համապատասխան վերապատրաստման դասընթաց են անցել ՆԳՆ կրթահամալիրում, իսկ ինքնավար պաշտոնների թեկնածուների ցուցակում ընդգրկված անձանցից 7-ը մասնագիտական պատրաստում են անցել Արդարադատության ակադեմիայում: 2024 թվականին սահմանված կարգով պարտադիր վերապատրաստում են անցել 19 ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձինք՝ Արդարադատության ակադեմիայում, իսկ օպերատիվ-հետախուզական ստորաբաժանման 35 ծառայողներ՝ ՆԳՆ կրթահամալիրում: Այսպիսով, ապահովված է գրեթե 30 տոկոս քննիչների մասնակցությունը վերապատրաստման դասընթացներին: 2024 թվականին սահմանված կարգով վերապատրաստում են անցել 133 դատախազ: Ապահովվել է մասնակցություն նաև միջազգային վերապատրաստումներին: Հակակոռուպցիոն կոմիտեի աշխատակիցների, դատախազների վերապատրաստումների վերաբերյալ վերջնարդյունքների կատարման մակարդակները ներկայացված են բացարձակ թվերով և վերապատրաստման դասընթացների անվանումների թվարկումներով, որոնք կրկնում են գործոնային մակարդակում համապատասխան գործողության ուղղակի արդյունքները: Բացի այդ, նշված գործողություններից պարզ չէ թե սահմանված վերջնարդյունքի կատարման մակարդակը ինչպիսին է: Օրինակ որպեսզի պատկերացում կազմենք «Կոռուպցիայի հակազդման իրավապահ մարմիններում ներդրված են վերապատրաստման/պատրաստման ծրագրերը: 2025 թվականի ավարտին դատախազների առնվազն 60%-ը վերապատրաստվել է» վերջնարդյունքներին հասնելու միտումը, ապա անհրաժեշտ է ունենալ հակակոռուպցիոն կոմիտեի, դատախազների վերապատրաստման մակարդակները՝ տոկոսային հարաբերակցությամբ: Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված է մասնակի»:	Կատարված է ամբողջությամբ

պատրաստումներ հաստատված խմբերից 30%-ի հետ:			
---	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.6

ՄՇԱԿԵԼ ԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱՑԱՀԱՅՏՄԱՆ ԵՎ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՄԵԹՈԴԻԿԱ ԵՎ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑՆԵՐ 2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել են կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության համապարփակ մեթոդիկա և ուղեցույցներ, որը կներառի մինչդատական քրեական վարույթի փուլից մինչև դատական քննության փուլը:

Մեթոդիկան և ուղեցույցը ներկայացվել են համապատասխան մարմիններին՝ դրանք վերապատրաստման նյութերի մեջ ներառելու համար:

Ստուգման միջոց

Ուղեցույցի և միասնական մեթոդիկայի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

Հակակոռուպցիոն կոմիտե (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Արդարադատության ակադեմիա (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Դեռևս 2023 թվականին մշակվել և «Հայաստանի Հանրապետությունում փողերի լվացման, ահաբեկչության ֆինանսավորման և զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորման դեմ տարվող պայքարի հարցերով» միջգերատեսչական հանձնաժողովի 2024 թվականի մարտի 2-ի նիստում ընդունվել է Փողերի լվացման գործերի քննության ուղեցույցը: Բացի այդ, ներկայումս վերանայման փուլում է գտնվում Գլխավոր դատախազի՝ 2022 թվականի մարտի 22-ի թիվ 35 հրամանով հաստատված «Կոռուպցիոն հանցագործությունների, այդ թվում՝ ապօրինի հարստացման, քննության առանձնահատկությունների վերաբերյալ մեթոդական ուղեցույցը»՝ միտված ի թիվս այլնի նաև քրեական և քրեական դատավարության նոր օրենսգրքերին համապատասխանությունն ապահովելուն:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել են կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության համապարփակ մեթոդիկա և ուղեցույցներ, որը կներառի մինչդատական քրեական վարույթի փուլից մինչև դատական քննության փուլը: Մեթոդիկան և ուղեցույցը ներկայացվել են համապատասխան մարմիններին՝ դրանք վերապատրաստման նյութերի մեջ	Ուղեցույցի և միասնական մեթոդիկայի առկայություն	Ներկայումս վերանայման փուլում է գտնվում Գլխավոր դատախազի՝ 2022 թվականի մարտի 22-ի թիվ 35 հրամանով հաստատված «Կոռուպցիոն հանցագործությունների, այդ թվում՝ ապօրինի հարստացման, քննության առանձնահատկությունների վերաբերյալ մեթոդական ուղեցույցը», որի ընդունման ձգձգումը պայմանավորված է համապատասխան փորձագետ ներգրավելու հետ կապված դժվարություններով: 2024 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման և քննության համապարփակ մեթոդիկա և ուղեցույցները, որոնք կներառեն մինչդատական քրեական վարույթի փուլից մինչև դատական քննության փուլը՝ չեն մշակվել: Բացի այդ, բացակայում է վերջնարդյունքներին հասնելու խոչընդոտները, անելիքներն և ապահովմանը միտված առաջարկությունները: Որպես ստուգման միջոց ամրագրված ուղեցույցի առկայությունը ապահովված չէ, ուստի առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված չէ»:	Կատարված է մասնակի

Ներառելու համար:			
---------------------	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Ուղեցույցի ընդունման ձգձգումը պայմանավորված է համապատասխան փորձագետ ներգրավելու հետ կապված դժվարություններով:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.7

ՀԱԿԱԿՈՈՒԴՅՈՒՆ ՀԱԿԱԶԴՄԱՆ ԻՐԱՎԱՊԱՅ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻՆ ՆԵՐԳՐԱՎԵԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ/ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵՎ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԱՅԼ ՈԼՈՐՏՆԵՐՈՒՄ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐԻ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Գնահատվել է հակակոռուպցիոն հակազդման իրավապահ մարմինների՝ տնտեսագիտական/ֆինանսական և անհրաժեշտ այլ ոլորտներում գիտելիքներ ունեցող փորձագետների ներգրավման կարիքները:

Ըստ կարիքի՝ փորձագետներին իրավապահ մարմիններին աշխատանքներին ներգրավվելու աշխատանքներ են իրականացվել:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

Հակակոռուպցիոն կոմիտե (համաձայնությամբ)

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Ժամանակակից գիտատեխնիկական առաջընթացը և դրան համապատասխան փոփոխությունները հանգեցրել են նաև հանցագործությունների կատարման եղանակների փոփոխության, հատկապես՝ կոռուպցիոն հանցագործությունների դեպքում հաճախ անհրաժեշտություն է առաջանում ներգրավել համապատասխան որակավորում ունեցող մասնագետների, որոնք կօժանդակեն, համապատասխան վերլուծություններ կիրականացնեն նեղ մասնագիտական ոլորտներում, ինչն էլ կօգնի բացահայտել և կանխել նոր հանցագործությունները: Նման պահանջները կապված են հիմնականում տնտեսագիտական/ֆինանսական, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և անհրաժեշտ այլ ոլորտներում մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների հետ:

Անհերքելի է այն փաստը, որ կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտման նպատակով իրականացվող գործունեությունը մեծ մասամբ կապված է տեղեկատվական տիրույթում առկա, այդ թվում՝ ֆինանսական գործունեության վերաբերյալ տեղեկությունների վերլուծության հետ: Տվյալ ոլորտում լավագույն կերպով աշխատանքներն իրականացնելու համար անհրաժեշտ է կոնկրետ տվյալ

մասնագիտացումն ունեցող մասնագետների ներգավում: Բացի այդ, հարկ է նշել, որ քրեական վարույթին զուգահեռ պետք է իրականացվի նաև ֆինանսական քննություն, ինչը լավագույնս կարող են իրականացնել բացառապես տվյալ ոլորտում մասնագիտացված անձինք:

2022 թվականի հունվարի 01-ից 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում Հակակոռուպցիոն կոմիտեում քննվել է 4188 քրեական վարույթ, որոնցից 184-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 255-րդ հոդվածով (խարդախություն) նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով, 839-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 256-րդ հոդվածով (վստահված գույքը հափշտակելը) նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով, 78-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 296-րդ հոդվածով (փողերի լվացում) նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով, 765-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 435-րդ հոդվածով (կաշառք ստանալը) նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով, 223-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 436-րդ հոդվածով (կաշառք տալը) նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով, 100-ը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 444-րդ հոդվածով (ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականություն ունեցող անձի կողմից հայտարարագրում կեղծ տվյալներ ներկայացնելը, հայտարարագրման ենթակա տվյալները թաքցնելը կամ հայտարարագիր չներկայացնելը) նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով: Նշված ժամանակահատվածում Հակակոռուպցիոն կոմիտեում քննվող քրեական վարույթների շրջանակներում հանրային քրեական հետապնդումներ են հարուցվել 1589 անձի նկատմամբ:

Վերը թվարկված քրեական վարույթներով իրականացվող նախաքննության ընթացքում մոտավորապես 70-80 տոկոս դեպքերում վարույթն իրականացնող մարմնի կողմից ձեռք են բերվել մեղադրյալներին առնչվող բանկային գաղտնիք կազմող մեծածավալ տեղեկություններ, ինչպես նաև այդ անձանց և այլ իրավաբանական անձանց ֆինանսական, տնտեսական գործունեության վերաբերյալ հաշվապահական փաստաթղթեր, որոնց ուսումնասիրման և դրանց շրջանակներում համապատասխան մասնագիտական վերլուծություններ կատարելու համար առաջացել է ֆինանսատնտեսագիտական ոլորտում համապատասխան որակավորում և գիտելիքներ ունեցող փորձագետների ներգրավման անհրաժեշտություն:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 59-րդ հոդվածի համաձայն՝ «1. Փորձագետը վարույթի առարկայով չշահագրգռված այն անձն է, որը հատուկ գիտելիքների կամ հմտությունների օգտագործմամբ օժանդակում է վարույթին՝

(...)

1) ապացուցողական կամ վարույթային այլ գործողության կատարմանը մասնակցելով:

(...)

3. Փորձագետը պետք է տիրապետի գիտության, տեխնիկայի, արվեստի, արհեստի կամ այլ բնագավառի բավարար հատուկ գիտելիքների:»:

Այս համատեքստում հարկ է նշել, որ ներկայումս Հակակոռուպցիոն կոմիտեում ներգրավված է 4 փորձագետ, որից 2-ը փորձագետ-տնտեսագետ են: Վերջիններիս հետ կնքվել են բաղաբացիաիրավական պայմանագրեր, այսինքն՝ հաստիքային աշխատակիցներ չեն հանդիսանում (հայտարարությունները և նշանակված անձանց վերաբերյալ տեղեկատվության հղումները՝ <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/253>, <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/256>, <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/268>, <https://www.anticorruption.am/hy/announcement/view/270>):

Վերոնշյալի առնչությամբ հարկ ենք համարում նշել նաև, որ Հակակոռուպցիոն կոմիտեի կողմից մշակված «Հակակոռուպցիոն կոմիտեի մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-361-Ն օրենքի շրջանակներում (հղում՝ <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=186223>) «Հակակոռուպցիոն կոմիտեի մասին» օրենքի 16-րդ հոդվածը լրացվել է 12. 1-ին մասով, որի հիման վրա Հակակոռուպցիոն կոմիտեում նախատեսվել են ավագ օպերիւհագոր-տնտեսագետի, օպերիւհագոր-տնտեսագետի, ավագ

օպերլիազոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի, օպերլիազոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի հաստիքները: Հարկ է նկատել, որ նշված հաստիքները համալրվելու դեպքում ծառայողներն, ըստ էության, իրականացնելու են նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, ինչպես նաև տնտեսագիտության ոլորտներին բնորոշ գործառնություններ: Այս փոփոխությամբ պայմանավորված Հակակոռուպցիոն կոմիտեի հաստիքացուցակում, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերում ևս կատարվել են համապատասխան լրացումներ: Բացի այդ, նշված հաստիքները համալրելու համար 2024 թվականի ընթացքում հայտարարվել է երկու մրցույթ:

2024 թվականի 2-րդ կիսամյակում իրականացված կարիքների գնահատման հիման վրա Գլխավոր դատախազության ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործերով վարչության կազմում ներգրավվել է մեկ տնտեսագետ: Արդյունքում վարչության կազմում ընդգրկված են թվով 10 տնտեսագետներ, ովքեր իրականացնում են եկամուտ-ծախս հարաբերակցության վերլուծություն: Բացի այդ, հարկ է նշել, որ Գլխավոր դատախազի երկու խորհրդականների պաշտոնի անձնագրով նախատեսված է ֆինանսների և (կամ) տնտեսագիտության և (կամ) հաշվապահության ոլորտում բարձրագույն կրթության և (կամ) առևտրորի որակավորման պահանջ, որոնք համապատասխան մասնագիտական աջակցություն են ցույց տալիս Գլխավոր դատախազության Հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչությանը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Գնահատվել է հակակոռուպցիոն հակազդման իրավապահ մարմինների՝ տնտեսագիտական/ֆինանսական և անհրաժեշտ այլ ոլորտներում գիտելիքներ ունեցող փորձագետների	Իրավական ակտի առկայություն, Մամուլի հաղորդագրություններ, ՉԼՄ հրապարակումներ	Հակակոռուպցիոն կոմիտեում ներգրավված է 4 փորձագետ, որից 2-ը փորձագետ–տնտեսագետ են: Վերջիններիս հետ կնքվել են քաղաքացիաիրավական պայմանագրեր: Հակակոռուպցիոն կոմիտեում նախատեսվել են ավագ օպերլիազոր-տնտեսագետի, օպերլիազոր-տնտեսագետի, ավագ օպերլիազոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի, օպերլիազոր-կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների մասնագետի հաստիքները: Հարկ է նկատել, որ նշված հաստիքները համալրվելու դեպքում ծառայողներն, ըստ էության, իրականացնելու են նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, ինչպես նաև տնտեսագիտության ոլորտներում բնորոշ գործառնություններ: Այս փոփոխությամբ պայմանավորված Հակակոռուպցիոն կոմիտեի հաստիքացուցակում, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերում ևս կատարվել են համապատասխան լրացումներ: Բացի այդ, նշված հաստիքները համալրելու համար 2024 թվականի ընթացքում հայտարարվել է երկու մրցույթ:	Կատարված է մեծամասամբ :

Ըստ կարիքի՝ փորձագետների և իրավապահ մարմիններին աշխատանքներ ին ներգրավվելու աշխատանքներ են իրականացվել:	Կատարված կարիքների գնահատման հիման վրա դեռևս առկա է անհրաժեշտություն ներգրավել տնտեսագետ/ֆինանսիստ փորձագետներ Գլխավոր դատախազության Հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության համար: Կատարված գործողությունների նկարագրությունը չի պարունակում հստակ տեղեկություններ առ այն, թե արդյոք նշված փորձագետների ներգրավումը տեղի է ունեցել 2024 թվականի ընթացքում: Բացի այդ, «Այս փոփոխությամբ պայմանավորված Հակակոռուպցիոն կոմիտեի հաստիքացուցակում, ինչպես նաև ներքին իրավական ակտերում ևս կատարվել են համապատասխան լրացումներ» պնդումը ապացուցող հղումները բացակայում են: Հաշվի առնելով նաև, որ համալրված հաստիքացուցակի պայմաններում մրցույթները դեռ չեն անցկացվել. Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված է մասնակի»:	
--	--	--

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.8

ԱՆՑԿԱՑՆԵԼ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՏԻՈՆ ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԻ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Հակակոռուպցիոն մասնագիտացված դատարանի, Վերաքննիչ դատարանում կոռուպցիոն բնույթի գործեր քննող դատավորների, իսկ Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանի ստեղծումից հետո այդ դատարանի, Վճռաբեկ դատարանի հակակոռուպցիոն պալատի դատավորների վերապատրաստման համար նախատեսված ծրագրերը, ինչպես նաև դատավորների թեկնածուների ուսուցման ծրագրերը վերանայվել են՝ կոռուպցիոն բնույթի գործերի քննության առանձնահատկությունների, այդ թվում՝ միջազգային առկա ստանդարտների հաշվառմամբ:

Ծրագրի հաստատումից հետո հակակոռուպցիոն դատարանների դատավորների առնվազն 30%-ը վերապատրաստվել է:

Ստուգման միջոց

Ուսուցման, վերապատրաստման ծրագրեր

Վերապատրաստումների զեկույցներ

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Արդարադատության ակադեմիա (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Ընդհանուր ժողովի Ուսումնական հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Բարձրագույն դատական խորհուրդ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

2023 թվականի հոկտեմբերի 3-ի Արդարադատության ակադեմիայի Կառավարման խորհրդի թիվ ԿԽ-012/23/3 որոշմամբ հաստատվել է Դատավորների և դատավորների թեկնածուների տարեկան վերապատրաստման ծրագիրը (հղումը՝ <https://aoj.am/full-time-education/training-programs/2024/judge>)՝ հատուկ առանձին դասընթացներ և մոդուլներ սահմանելով հակակոռուպցիոն մասնագիտացմամբ բոլոր ատյանի դատավորների համար: Ծրագիրը կազմվել է միջազգային չափանիշներին և պահանջներին համապատասխան, միաժամանակ հաշվի առնելով շահառուների կողմից ներկայացված կարիքները: Մասնավորապես, կոռուպցիոն հանցագործությունների գործեր քննող բոլոր դատավորների համար նախատեսված են հետևյալ թեմաներով դասընթացները. «Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության առանձնահատկությունները»,

«Կոռուպցիոն հանցանքների որակման հիմնահարցեր», «Հանցավոր ճանապարհով ստացված գույքի օրինականացման (փողերի լվացում) հանցագործության որակումը և քննության մեթոդիկան», «Կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ ՄԻԵԴ պրակտիկան և կոռուպցիայի կանխարգելման արդի հարցերը», «Ընտրական հանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները», «Տնտեսական հանցագործությունների քննության առանձնահատկությունները», իսկ «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման արդի հարցեր», «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի նկատմամբ հայցի (նախնական) ապահովման միջոցների կիրառումը և ապացույցների (նախնական) ապահովումը», «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման պահանջի քննությունը դատարանում», «ՄԻԵԴ-ի պրակտիկան ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործընթացի վերաբերյալ», «Միջազգային պայմանագրերի անմիջական կիրառման առանձնահատկությունները և միջազգային համագործակցությունը ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործընթացում» վերտառությամբ դասընթացները՝ հակակոռուպցիոն քաղաքացիական գործեր քննող դատավորների համար: Միջազգային և ներպետական գործընկերների հետ մշակվել են վերոնշյալ թեմաներին վերաբերելի մի շարք նոր դասընթացներ, օրինակ՝ «Կոռուպցիոն հանցագործություններ և անդրազգային կազմակերպված հանցավորություն. կոռուպցիոն հանցագործությունների և կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի քրեադատավարական գործիքակազմը» վերտառությամբ հեռավար դասընթացը: Դասընթացներին նախատեսվել է Հակակոռուպցիոն դատարանի, Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանի և Վճռաբեկ դատարանի հակակոռուպցիոն պալատի բոլոր դատավորների մասնակցությունը:

2024 թվականի ընթացքում Արդարադատության ակադեմիայում վերապատրաստվել են Հակակոռուպցիոն դատարանի 15 դատավոր /94%, 1 դատավոր չի վերապատրաստվել, քանի որ ընթացիկ տարում Արդարադատության ակադեմիայում անցել է մինչ նշանակվելը մասնագիտական պատրաստում/, Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանի 12 դատավոր /100%/ և Վճռաբեկ դատարանի Հակակոռուպցիոն պալատի 10 դատավոր /100%:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3.Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հակակոռուպցիոն մասնագիտացված դատարանի, Վերաքննիչ դատարանում կոռուպցիոն	Ուսուցման, վերապատրաստման ծրագրեր Վերապատրաստումների զեկույցներ Գիտելիքների գնահատման	2024 թվականի ընթացքում Արդարադատության ակադեմիայում վերապատրաստվել են Հակակոռուպցիոն դատարանի 15 դատավոր /94/ 1 դատավոր չի վերապատրաստվել, քանի որ ընթացիկ տարում Արդարադատության ակադեմիայում անցել է մինչ նշանակվելը մասնագիտական պատրաստում Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանի 12 դատավոր /100%/ և Վճռաբեկ դատարանի Հակակոռուպցիոն պալատի 10 դատավոր/100%/: Հակակոռուպցիոն դատարանի դատավորների վերապատրաստումների վերաբերյալ վերջնարդյունքների կատարման մակարդակները ներկայացված են բացարձակ	Կատարված է ամբողջությամբ

բնույթի գործեր քննող դատավորների , իսկ Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանի ստեղծումից հետո այդ դատարանի, Վճռաբեկ դատարանի հակակոռուպցիոն պալատի դատավորների վերապատրաստման համար նախատեսված ծրագրերը, ինչպես նաև դատավորների թեկնածուների ուսուցման ծրագրերը վերանայվել են՝ կոռուպցիոն բնույթի գործերի քննության առանձնահատկությունների, այդ թվում՝	հաշվետվություններ և աշխատակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ Մամուլի հաղորդագրություններ ՉԼՄ հրապարակումներ	թվերով և վերապատրաստման դասընթացների անվանումների թվարկումներով, որոնք կրկնում են գործունային մակարդակում համապատասխան գործողության ուղղակի արդյունքները: Բացի այդ, նշված գործողություններից պարզ է թե սահմանված վերջնարդյունքի կատարման մակարդակը ինչպիսին է: Օրինակ որպեսզի պատկերացում կազմենք «Հակակոռուպցիոն դատարանների դատավորների առնվազն 50 %-ը վերապատրաստվել է, իսկ մյուս դատարանների դատավորների առնվազն 80 %-ը վերապատրաստվել է կոռուպցիայի կանխարգելման և դրա դեմ պայքարի վերաբերյալ թեմաներով» վերջնարդյունքներին հասնելու միտումը, ապա անհրաժեշտ է ունենալ հակակոռուպցիոն դատավորների վերապատրաստման մակարդակները՝ տոկոսային հարաբերակցությամբ: Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված է մասնակի»:	
--	--	--	--

միջազգային առկա ստանդարտնե րի հաշվառմամբ: Ծրագրի հաստատումի ց հետո հակակոռուպց իոն դատարաններ ի դատավորների առնվազն 30 %-ը վերապատրաս տվել է:			
---	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2 .10

ՀԱԿԱԿՈՌՈՒԹՅՈՒՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՎԱԾ ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻՆ ՆԵՐԳՐԱՎԵԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԱՅԼ ՈԼՈՐՏՆԵՐՈՒՄ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ՓՈՐՁԱԳԵՏՆԵՐԻ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Գնահատվել է հակակոռուպցիոն դատարաններում՝ տնտեսագիտական և անհրաժեշտ այլ ոլորտներում գիտելիքներ ունեցող փորձագետների ներգրավման կարիքները:

Ըստ կարիքի՝ փորձագետներին դատարանների աշխատանքներին ներգրավվելու քայլեր են իրականացվել:

Հակակոռուպցիոն դատարաններում տնտեսագիտական/ֆինանսական և անհրաժեշտ այլ ոլորտներում գիտելիքներ ունեցող փորձագետները ներգրավվել են:

Ստուգման միջոց

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

Բարձրագույն դատական խորհուրդ (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ✓ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Սույն գործողության կատարման շրջանակներում Դատական դեպարտամենտը գնահատել է Հակակոռուպցիոն դատարանի, Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանի և Վճռաբեկ դատարանի հակակոռուպցիոն պալատի կարիքները տնտեսագիտական և այլ անհրաժեշտ գիտելիքներ ունեցող փորձագետների ներգրավման վերաբերյալ վերջիններիս կողմից տրամադրված տեղեկատվության և Դատական դեպարտամենտի իրավական ակտերի մշակման և փորձաքննության վարչության կողմից իրականացված վերլուծության հիման վրա: Արդյունքում՝ Հակակոռուպցիոն դատարանին տրամադրվել է ընդհանուր թվով 2, իսկ Վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանին՝ 1 տնտեսագիտական գիտելիքներ ունեցող փորձագետի հաստիքներ: Նշված հաստիքները որակյալ մասնագետներով համալրելու ուղղությամբ ձեռնարկվել են անհրաժեշտ քայլեր՝ հաստիքները համալրելու անհրաժեշտության մասին տեղեկացման միջոցով, սակայն համալրումը դեռևս չի իրականացվել:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Գնահատվել է հակակոռուպցիոն դատարաններում՝ տնտեսագիտական և անհրաժեշտ այլ ոլորտներում գիտելիքներ ունեցող փորձագետների ներգրավման կարիքները: Ըստ կարիքի՝ փորձագետներին դատարանների աշխատանքներին ներգրավվելու քայլեր են իրականացվել: Հակակոռուպցիոն դատարաններում տնտեսագիտական /ֆինանսական և անհրաժեշտ այլ ոլորտներում գիտելիքներ ունեցող փորձագետները ներգրավվել են:	Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ Մամուլի հաղորդագրություններ ՉԼՄ հրապարակումներ	Տնտեսագիտական գիտելիքներ ունեցող փորձագետների ներգրավման գործողության շրջանակներում՝ Հակակոռուպցիոն դատարանին տրամադրվել է թվով 2 հաստիք, իսկ ՀՀ վերաքննիչ հակակոռուպցիոն դատարանին՝ 1 հաստիք: Նշված հաստիքները որակյալ մասնագետներով համալրելու ուղղությամբ ձեռնարկվել են անհրաժեշտ քայլեր՝ հաստիքները համալրելու անհրաժեշտության մասին տեղեկացման միջոցով, սակայն համալրումը դեռևս չի իրականացվել: Կատարված գործողությունների նկարագրությունը չի պարունակում հստակ վերջնարդյունքներին հասնելու խոչընդոտները, անելիքներն և ապահովմանը միտված առաջարկությունները: Հաշվի առնելով նաև, որ համալրված հաստիքացուցակի պայմաններում մրցույթները դեռևս չեն անցկացվել. Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված է մասնակի»:	Կատարված է մեծամասամբ

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.11

ՍԱՀՄԱՆԵԼ ԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԿԱՐԳ ԵՎ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԱՌԿԱ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է կոռուպցիոն հանցագործությունների վիճակագրության վարման միասնական կարգ՝ ներառելով մինչդատական և դատական քննության փուլերը:

Ստուգման միջոց

Ներդրված էլեկտրոնային գործիքներ

Կատարող մարմին

ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտե (համաձայնությամբ)

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

Բարձրագույն դատական խորհուրդ (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարության օժանդակությամբ մշակվել և ներկայումս ավարտական փուլին է հասցվել դատախազի աշխատանքի վիճակագրական տվյալների վերաբերյալ էլեկտրոնային վիճակագրության համակարգը, որը, ի թիվս այլնի, ներառելու է յուրաքանչյուր կոռուպցիոն հանցանքի վերաբերյալ վիճակագրական տվյալներ:

Բացի այդ, արդիականացվել են Գլխավոր դատախազության Հակակոռուպցիոն կոմիտեում մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության վարչության վիճակագրության վարման մեխանիզմները: Ներկայումս հաշվառվում են ոչ միայն քրեական վարույթները, դրանց ընթացքն ու արդյունքները, այլ նաև՝ վիճակագրական փաստաթղթերում ներառվում են տեղեկություններ մեղադրյալների անձնական տվյալների, զբաղեցրած պաշտոնների, քրեական հետապնդման իրավական գնահատականների, ընտրված խափանման միջոցների վերաբերյալ: Բացի այդ, վիճակագրություն է վարվում չնախաձեռնված քրեական վարույթների, դրանց դեմ ներկայացված բողոքների վերաբերյալ: Առանձին հաշվառվում են դատաքննության փուլում գտվող վարույթները, բողոքարկված դատական ակտերը:

Դատական դեպարտամենտի կողմից կոռուպցիոն հանցագործություններով դատական վիճակագրությունը վարվում է (ըստ դատարանի և ըստ դատավորների) Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածով և ՀՀ կառավարության 2018 թվականի դեկտեմբերի 27-ի թիվ 1542-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան՝ կիսամյակային և տարեկան պարբերականությամբ, որը հրապարակվում է Դատական իշխանության պաշտոնական՝ www.court.am կայքէջում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել է կոռուպցիոն հանցագործությունների վիճակագրության վարման միասնական կարգ՝ ներառելով մինչդատական և դատական քննության փուլերը:	Ներդրված էլեկտրոնային գործիքներ	Հարկ է նկատի ունենալ, որ ձեռնարկված քայլերը բավարար չեն միջոցառման կատարումն ապահովելու համար: Որպես կատարողական թիրախ մատնանշվում է վիճակագրության վարման միասնական կարգի առկայություն, որը հնարավոր է ապահովել միայն իրականացվող աշխատանքները Գլխավոր դատախազության և Արդարադատության նախարարության կողմից համապատասխանաբար մինչդատական և դատական վարույթների մասով փոխհամաձայնեցված համակարգելու միջոցով: Գնահատման արդյունքներում նշված չեն Հակակոռուպցիոն կոմիտեի կողմից հրապարակվող կոռուպցիոն հանցագործությունների վիճակագրության խնդիրները: Մասնավորապես, կիսամյակային և տարեկան հաղորդումների ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ դրանք համապարփակ չեն և չեն պարունակում Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության կողմից սահմանված կոռուպցիոն հանցանքների վիճակագրությունը: Հաշվետվություններում առկա չեն կոռուպցիոն հանցագործությունների քանակական տվյալները՝ ըստ առանձին տեսակների, ինչպես նաև քրեական վարույթների կարճման վերաբերյալ տեղեկությունները, կարճման հիմքերը և քանակական տվյալները, քրեական հետապնդումները դադարեցնելու վերաբերյալ տվյալները, Կոմիտեի ծառայողների վերաբերյալ առկա կարգապահական վարույթների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, բյուջեի կատարողականի հաշվետվությունները, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց և/կան քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձանց վերաբերյալ տեղեկությունները և այլն: Նմանատիպ բացթողումներ առկա են նաև դատախազության կողմից հրապարակվող հաղորդումներում:	Կատարված է մասնակի

		Վիճակագրության վարման միասնական կարգի կատարելագործման նպատակով առաջարկում ենք հիմք ընդունել միջազգային կազմակերպությունների կողմից կոռուպցիոն հանցագործությունների վիճակագրությանը վերաբերելի պահանջները: Հաշվի առնելով, որ որպես կատարողական թիրախ մատնանշվում է վիճակագրության վարման միասնական կարգի առկայությունը. Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված չէ»:	
--	--	--	--

1. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

2024 թվականի նոյեմբերի Հակակոռուպցիոն կոմիտեի կողմից Արդարադատության նախարարություն առաջարկ է ներկայացվել առ այն, որ Արդարադատության նախարարության կողմից մշակված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2023 թվականի հոկտեմբերի 26-ի N 1871-L որոշման մեջ լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծով վերանայվի նաև ՀՀ կառավարության 2023 թվականի հոկտեմբերի 26-ի ընդունված՝ «Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը և դրանից բխող 2023-2026 թվականների գործողությունների ծրագիրը հաստատելու մասին» 1871-L որոշման (այսուհետ՝ Որոշում) հավելված 2-ի 2.11-րդ գործողության կատարման ժամկետի հետաձգման հարցը:

Նշվածի առնչությամբ հարկ ենք համարում արձանագրել, որ ներկայումս շարունակվում են էլեկտրոնային նախաքննության ներդրման աշխատանքները, սակայն ծրագիրը դեռևս վերջնականորեն չի գործարկվել: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Որոշմամբ կարևոր խնդիր է դիտարկվում կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության, բացահայտման, դատապարտման վերաբերյալ տվյալների հավաքագրումն ու վերլուծության համակարգի ստեղծումը՝ կարևոր է, որ առկա գործիքները կատարելագործվեն, վերջնականորեն գործարկվեն, որպեսզի հնարավոր լինի արդյունավետ և փոխլրացնող վիճակագրական համակարգ ներդնել, որը կբարձրացնի հակակոռուպցիոն կառույցների հաշվետվողականությունը և հանրային վստահությունը՝ կոռուպցիայի դեմ պայքարի արդյունավետության նկատմամբ:

Ըստ այդմ, առաջարկվել է կոռուպցիոն հանցագործությունների վիճակագրության վարման միասնական կարգի ստեղծումը նախատեսել 2025 թվականի առաջին կիսամյակում, իսկ կոռուպցիոն հանցագործությունների վիճակագրության վարման համար օրենսդրական հիմքերի և ծրագրային/ տեխնիկական լուծումների ապահովումը՝ 2025 թվականի երկրորդ կիսամյակում:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.12

ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԴԵՄ ՊԱՅՋԱՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԹԵՄԱՆԵՐԸ ՆԵՐԱՌԵԼ ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՀԱՎԱԿՆՈՐԴՆԵՐԻ, ԴԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐՈՒՄ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Դատավորների վերապատրաստման համար նախատեսված ծրագրերը, ինչպես նաև դատավորների թեկնածուների ուսուցման ծրագրերը վերանայվել են՝ ներառելով կոռուպցիայի կանխարգելման և դրա դեմ պայքարի թեմաներ:

Ծրագրերը հաստատվել են և հաստատումից հետո դատավորների թեկնածուների առնվազն 30%-ը վերապատրաստվել է:

Ստուգման միջոց

Ուսուցման, վերապատրաստման ծրագրեր

Մամուլի հաղորդագրություններ

Կատարող մարմին

Արդարադատության ակադեմիա

Բարձրագույն դատական խորհուրդ (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Ընդհանուր ժողովի Ուսումնական հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☒ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Դատավորների, դատավորների թեկնածուների և դատավորների թեկնածուների հավակնորդների 2024 թվականի ուսումնական ծրագրերում (հղումը՝ <https://aoj.am/full-time-education/training-programs/2024/judge>), նախատեսված է «Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ հիմնահարցեր վերտառությամբ դասընթացը: Արդարադատության ակադեմիան, համագործակցելով Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի հետ, նշյալ դասընթացի վարման համար հրավիրում է Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի ներկայացուցիչներին: Դասընթացի շրջանակում ուսումնասիրվում է հայտարարագրման ինստիտուտի էությունը, տվյալների լրացման, հավաքագրման և ստուգման նշանակությունը, շահերի հայտարարագիրը, նպատակը, բարեվարքության ուսումնասիրության գործընթացը, շահերի բախումը, անհամատեղելիության հիմնահարցերը, նվերների

ընդունման արգելքը և այլն: Դասընթացը ընդգրկվել է դատավորների և թեկնածուների տարեկան վերապատրաստման ուսուցման ծրագրի ընդհանուր և հարակից մասնագիտական դասընթացների մոդուլում և նախատեսվել է բոլոր դատավորների և թեկնածուների համար՝ անկախ մասնագիտացումից, ինչպես նաև ներառվել է բոլոր մասնագիտացումներով դատավորների թեկնածուների հավակնորդների մասնագիտական պատրաստման ուսուցման ծրագրերում: 2024 թվականի ընթացքում Արդարադատության ակադեմիայում վերոնշյալ թեմայով վերապատրաստվել է 247 դատավոր, 30 դատավորի թեկնածու և մասնագիտական պատրաստման շրջանակում 10 դատավորի թեկնածուի հավակնորդ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Դատավորների վերապատրաստման համար նախատեսված ծրագրերը, ինչպես նաև դատավորների թեկնածուների ուսուցման ծրագրերը վերանայվել են՝ ներառելով կոռուպցիայի կանխարգելման և դրա դեմ պայքարի թեմաներ: Ծրագրերը հաստատվել են և հաստատումի	Ուսուցման, վերապատրաստման ծրագրեր Մամուլի հաղորդագրություններ	Դատավորների, դատավորների թեկնածուների և դատավորների թեկնածուների հավակնորդների 2024 թվականի ուսումնական ծրագրերում նախատեսվել է «Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ հիմնահարցեր վերտառությամբ դասընթացը: Դասընթացը ընդգրկվել է դատավորների և թեկնածուների տարեկան վերապատրաստման ուսուցման ծրագրի ընդհանուր և հարակից մասնագիտական դասընթացների մոդուլում և նախատեսվել է բոլոր դատավորների և թեկնածուների համար՝ անկախ մասնագիտացումից, ինչպես նաև ներառվել է բոլոր մասնագիտացումներով դատավորների թեկնածուների հավակնորդների մասնագիտական պատրաստման ուսուցման ծրագրերում: 2024 թվականի ընթացքում Արդարադատության ակադեմիայում վերոնշյալ թեմայով վերապատրաստվել է 247 դատավոր, 30 դատավորի թեկնածու և մասնագիտական պատրաստման շրջանակում 10 դատավորի թեկնածուի հավակնորդ: «Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայության ոլորտում կոռուպցիայի դեմ պետության կողմից ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ հիմնահարցեր» վերտառությամբ դասընթացը ներառված է դատավորների, դատավորների թեկնածուների և դատավորների թեկնածուների հավակնորդների 2024 թվականի ուսումնական ծրագրերում (հղումը՝ https://aoj.am/full-time-education/training-programs/2024/judge): Բացի այդ, որպեսզի պատկերացում կազմենք «Հակակոռուպցիոն դատարանների դատավորների առնվազն 30 %-ը վերապատրաստվել է կոռուպցիայի կանխարգելման և դրա դեմ պայքարի վերաբերյալ թեմաներով»	Կատարված է ամբողջությամբ

g հետո դատավորների թեկնածուների առնվազն 30%-ը վերապատրաս տվել է:		<i>վերջնարդյունքներին հասնելու միտումը, ապա անհրաժեշտ է ունենալ հակակոռուպցիոն դատավորների վերապատրաստման մակարդակները՝ տոկոսային հարաբերակցությամբ: Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված է մասնակի»:</i>	
--	--	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.13

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԵՎ ԱՐԴԻՎԿԱՆԱՑՆԵԼ ԱՊՕՐԻՆԻ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ԲՈՆԱԳԱՆՁՄԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Միջազգային փորձի հաշվառմամբ վերանայվել է այս ինստիտուտի կատարելագործման և արդիականացման առնչությամբ՝ այդ թվում կառավարող մարմնի, բռնազանձված գույքի կառավարման մոդելի, քննչական և դատախազական մարմինների միջև տեղեկատվության ակտիվ և անվտանգ փոխանակման հարթակի, կառավարման հանձնված ակտիվների շտեմարանի ստեղծման:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Գլխավոր դատախազության կողմից ուսումնասիրվել է ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնազանձման ինստիտուտի վերաբերյալ Ես կողմից ներգրավված միջազգային փորձագետների խորհրդատվական կարծիքը, որը հաշվի կառնվի «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնազանձման մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելիս:

Մինչև ժամանակ, հարկ է նշել, որ 2024 թվականի ապրիլի 26-ին Գլխավոր դատախազությունը Եվրոպայի խորհրդի հետ համատեղ անցկացրել է «Միջազգային համագործակցության արդյունավետության ամրապնդումը՝ անդրազգային կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարում» թեմայով երկօրյա բարձրաստիճան խորհրդաժողովը, որը մեծամասամբ նվիրված էր ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնազանձման խնդիրներին (<https://www.prosecutor.am/article/4541>):

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
--------------------	----------------	---	----------------------

Միջազգային փորձի հաշվառմամբ վերանայվել է այս ինստիտուտի կատարելագործման և արդիականացման առնչությամբ՝ այդ թվում կառավարող մարմնի, բռնագանձված գույքի կառավարման մոդելի, քննչական և դատախազական մարմինների միջև տեղեկատվության ակտիվ և անվտանգ փոխանակման հարթակի, կառավարման հանձնված ակտիվների շտեմարանի ստեղծման:	Իրավական ակտի առկայություն Մամուլի հաղորդագրություններ	Հաշվի առնելով, որ գործողության կատարողականի թիրախով նախատեսված միջոցառումների արդյունքում պետք է մշակվի իրավական ակտերի նախագծեր, գործողությունը գնահատվում է մասնակի կատարված: <i>Թեև 2024 թվականի համար նախատեսված գործողությունն ինքն իրենով շատ վերացական է և դժվար չափելի, սակայն հարկ է նշել, որ նույնիսկ այս պայմաններում կատարված գործողությունների նկարագրությունից պարզ է թե արդյունքում ինչ գործողություններ են արվել 2024 թվականի համար նախատեսված թիրախներին հասնելու համար, ինչպես նաև չի հստակեցվում թե կոնկրետ ինչպես է վերանայվել նշված թիրախային ուղղությունները:</i> <i>Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը նշել «Կատարված է»</i>	Կատարված է մասնակի
---	---	---	---------------------------

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.14

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՀԱՆՑԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ ԱՐԳԵԼԱԴՐՎԱԾ ԵՎ (ԿԱՄ) ԲՈՆԱԳՐԱՎՎԱԾ, ԱՊՕՐԻՆԻ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԵՑՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ԲՈՆԱԳԱՆՁՄԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ ԲՈՆԱԳԱՆՁՎԱԾ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Միջազգային լավագույն փորձի հիման վրա մշակվել, ներդրվել է կոռուպցիոն հանցագործությունների արդյունքում ստացված, ինչպես նաև ապօրինի ծագում ունեցող բռնագանձված գույքի պատշաճ կառավարման մեխանիզմներ նախատեսող իրավական ակտերի լավագույն փորձը (օրինակ՝ գույքի օգտագործումը հանրային նպատակներով):

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ),

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

ՀՀ պետական գույքի կառավարման կոմիտե

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Կատարվել է ապօրինի ծագում ունեցող բռնագանձված գույքի պատշաճ կառավարման մեխանիզմներ նախատեսող միջազգային իրավական ակտերի ուսումնասիրություն, որը հիմք կհանդիսանա համապատասխան իրավական ակտերի մշակման համար:

Միևնույն ժամանակ, հարկ է նշել, որ ՀՀ կառավարության 2024 թվականի դեկտեմբերի 5-ի 1922-Ն որոշմամբ սահմանվել են քրեական վարույթներով պետությանը, համայնքին, պետական կամ համայնքային մասնակցությամբ կազմակերպություններին և պետական կամ համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններին պատճառված վնասի վերականգնման նպատակով դրամական միջոցների վճարման միասնական կարգավորումներ:

Բացի այդ, հիշյալ որոշմամբ կարգավորվել է նաև քրեական վարույթներով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պատճառված վնասի վերականգնման կարգը, ինչպես նաև վերականգնված դրամական միջոցների և արգելադրված դրամական միջոցների վերաբերյալ տվյալների հրապարակման կարգը:

Մասնավորապես,

1. Քրեական վարույթներով պետությանը, համայնքին, պետական կամ համայնքային մասնակցությամբ կազմակերպություններին կամ պետական կամ համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններին պատճառված վնասի վերականգնման նպատակով դրամական միջոցները վճարվելու են ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից կառավարվող՝ գանձապետական հաշվին՝ վերականգնված միջոցների միասնական հաշվին:

2. ՀՀ գլխավոր դատախազությունը եռամսյա պարբերականությամբ ֆինանսների նախարարություն տեղեկատվություն է ներկայացնելու այն քրեական վարույթների վերաբերյալ, որոնցով կատարվել է վնասի վերականգնում և առկա է օրինական ուժի մեջ մտած եզրափակիչ դատավարական որոշում, ինչը հնարավորություն կտա ֆինանսների նախարարությանը արդեն որպես եկամուտ տնօրինել նշված գումարները:

3. Անձի ռեաբիլիտացիայի դեպքում Գլխավոր դատախազությունը համապատասխան տեղեկատվությունը փոխանցելու է ֆինանսների նախարարություն, որպեսզի վնասի վերականգնման նպատակով վճարված գումարները հետ վերադարձվեն վճարում կատարած անձին:

4. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պատճառված վնասի վերականգնման նպատակով գումարները վճարվելու են Դատախազության դեպոզիտ հաշվին և փոխանցվելու են տուժողին եզրափակիչ դատավարական ակտից հետո:

5. Համայնքին, պետական կամ համայնքային մասնակցությամբ կազմակերպություններին կամ պետական կամ համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններին պատճառված վնասի վերականգնման նպատակով դրամական միջոցները եզրափակիչ դատավարական ակտն օրինական ուժի մեջ մտնելուց հետո կրկին դատախազության գրության հիման վրա ֆինանսների նախարարության կողմից կհաշվանցվեն համապատասխան համայնքի, պետական կամ համայնքային մասնակցությամբ կազմակերպությունների կամ պետական կամ համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպությունների հաշվին:

6. Առաջարկվող կարգավորումներից բացառություններ են սահմանված հարկային որոշ հանցագործությունների համար, որոնց դեպքում նախատեսվում է դրանք վճարել հարկ վճարողի միասնական հաշվին՝ տնտեսվարողների համար հնարավոր անբարենպաստ հետևանքները (տուգանքներ և այլն) բացառելու նպատակով:

Նախատեսվում է համանման մոդել ներդնել նաև ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման վարույթով պետությանն անցած գույքի մասով:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
--------------------	----------------	---	----------------------

Միջազգային լավագույն փորձի հիման վրա մշակվել, ներդրվել է կոռուպցիոն հանցագործությունների արդյունքում ստացված, ինչպես նաև ապօրինի ծագում ունեցող բռնագանձված գույքի պատշաճ կառավարման մեխանիզմներ նախատեսող իրավական ակտերի լավագույն փորձը (օրինակ՝ գույքի օգտագործումը հանրային նպատակներով):	Իրավական ակտի առկայություն	Չաշվի առնելով, որ գործողության կատարողականի թիրախով նախատեսված միջոցառումների արդյունքում պետք է մշակվի իրավական ակտերի նախագծեր, գործողությունը գնահատվում է մասնակի կատարված: Կատարված գործողության նկարագրությունից կրկին պարզ չէ թե ինչ նախագիծ է մշակվել, հատկապես պարզ չէ թե հանրային նպատակներով գույքի կառավարման ուղղությամբ ինչ քննարկումներ են իրականացվել կամ ինչ հայեցակարգ է որդեգրվել պետության կողմից: Ամեն դեպքում, նկատի ունենալով, որ վկայակոչված որոշումը մասնակի վերաբերելի է նշված ոլորտին գործողությունը «կատարված է մասնակի» գնահատականին վերապահումներով համաձայնել:	Կատարված է մասնակի
--	----------------------------	--	--------------------

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.17

ԱՊԱՅՈՎԵԼ ԱՉԴԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Գույքագրվել են ազդարարման համակարգի հետ կապված գործնական խնդիրները
Վերանայվել է ազդարարման համակարգի ներկա մոդելը՝ հաշվի առնելով նաև ազդարարման տեսակների գործնական կիրառելիությունը ապահովելու անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև ՄԻՊ կողմից ազդարարների իրավունքների պաշտպանության կազմակերպական կառուցակարգերը:

Վերանայվել են հանրությանն ազդարարման առկա մեխանիզմները՝ ապահովելով հանրությանն ազդարարելու հնարավորությունը առանց ներքին և/կամ արտաքին ազդարարման տեսակները սպառելու այն դեպքերում, երբ կոռուպցիոն հակաօրինական արարքն անմիջական կամ ակնհայտ վտանգ է ներկայացնում հանրության համար, կամ երբ առկա է հաշվեհարդարի (վնասակար գործողությունների) վտանգ կամ խախտումը վերացնելու ցածր հավանականություն ազդարարման այլ տեսակներով ազդարարելու դեպքում:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

✓ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

«Ազդարարման համակարգի մասին» օրենքի (այսուհետ նաև՝ Օրենք) ուսումնասիրության արդյունքում պարզ է դառնում, որ օրենքը չի սահմանել արտաքին ազդարարման այն առանձնահատուկ հատկանիշները, որոնք թույլ կտան ազդարարումը տարանջատել կոռուպցիոն հանցագործության մասին հաղորդումից կամ այլ դիմումներից, ինչը հանգեցրել է մի իրավիճակի, երբ իրավասու տարբեր մարմինների ազդարարման պատասխանատուներն արտաքին ազդարարման և կոռուպցիոն բնույթի դեպքերի վերաբերյալ հաղորդումների հարաբերակցության հարցը որոշելիս գործնականում հանդիպում են որոշակի խնդիրների: Ստեղծված անորոշության արդյունքում արտաքին ազդարարումների պատշաճ հաշվառում չի իրականացվում:

Մասնավորապես՝ Օրենքի ներկայիս կարգավորումները մի դեպքում կարող են մեկնաբանվել այնպես, որ կոռուպցիոն բնույթի դեպքերի առնչությամբ բոլոր դիմումները, այդ թվում՝ առերևույթ կոռուպցիոն հանցանքի վերաբերյալ հաղորդումները պետք է հաշվառվեն որպես

արտաքին ազդարարումներ, որի դեպքում հաղորդում ներկայացրած անձը, ձեռք բերելով ազդարարի կարգավիճակ, հնարավորություն կստանա օգտվելու «Ազդարարման համակարգի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված պաշտպանության միջոցներից: Բացի այդ, ստացվում է, որ կոռուպցիոն հանցանքների վերաբերյալ հաղորդումները որպես ազդարարում հաշվառելու դեպքում քրեադատավարական ընթացակարգերի փոխարեն պետք է գործեն «Ազդարարման համակարգի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված ընթացակարգերը:

Մեկ այլ մեկնաբանմամբ կոռուպցիոն հանցանքների վերաբերյալ հաղորդումները պետք է դիտարկվեն բացառապես քրեադատավարական ընթացակարգերի շրջանակներում, մասնավորապես՝ դրանք ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 178-րդ հոդվածի 1-ին մասի կանոնների համաձայն, օրենսգրքով սահմանված քննչական ենթակայության կանոններին համապատասխան դատախազի կողմից պետք է վերահասցեագրվեն իրավասու քննչական մարմնի ղեկավարին՝ քրեական վարույթ նախաձեռնելու հարցը լուծելու համար: Ավելին, Օրենքի 7-րդ հոդվածի 8.1-րդ մասի համաձայն՝ արտաքին ազդարարման՝ Օրենքով նախատեսված ընթացակարգային կանոններն ու ժամկետները կիրառվում են, եթե այլ բան նախատեսված չէ համապատասխան ոլորտային օրենսդրությամբ: Այս կարգավորումից կարելի է եզրակացնել, որ օրենսդիրը նույնպես, կարծես ելնում է հիշատակված երկրորդ մեկնաբանությունից՝ կոռուպցիոն հանցանքների վերաբերյալ հաղորդումների նկատմամբ կիրառելի համարելով քրեադատավարական ընթացակարգերը: Սակայն, այս դեպքում, իր հերթին, հարց է ծագում, թե կոռուպցիոն դեպքերի վերաբերյալ որ հաղորդումները պետք է հաշվառվեն որպես արտաքին ազդարարում, համապատասխանաբար՝ կիրառվեն Օրենքով նախատեսված ազդարարման ընթացակարգերը:

Այս համատեքստում խնդրահարույց է նաև այն, որ Օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 5-րդ կետը, ինչպես նաև 7-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 5-րդ կետը համապատասխանաբար նախատեսում են իրավասու մարմնի կողմից ներքին և արտաքին ազդարարում հանդիսացող հաղորդումների իսկությունը ստուգելիս դրանցում հանցագործության առերևույթ հատկանիշներ հայտնաբերելու դեպքում այդ մասին անհապաղ Դատախազությանը հայտնելու պարտավորություն: Նման պարագայում ստացվում է, որ քննչական մարմինները, ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի կանոններին համապատասխան, ունեն ստացված հաղորդման հիման վրա քրեական վարույթ նախաձեռնելու պարտականություն, մինչդեռ Օրենքով նախատեսված ընթացակարգերի համաձայն՝ վերջիններս որպես իրավասու մարմին ունեն ազդարարման վարույթ հարուցելու և ստացված հաղորդումների մասին Դատախազությանը հայտնելու պարտականություն, ինչը ևս վկայում է քրեադատավարական և Օրենքով նախատեսված նորմերի միջև որոշակի հակասության մասին:

Օրենքի գործող կարգավորումների պայմաններում հստակ չէ նաև կոռուպցիոն հանցանքի հատկանիշներով քրեական վարույթ նախաձեռնվելու դեպքում հարուցված ազդարարման վարույթի հետագա ընթացքը: Մասնավորապես՝ Օրենքի 7-րդ հոդվածի 8-րդ մասը նախատեսում է իրավասու մարմնի կողմից ազդարարման վարույթի արդյունքում համապատասխան ակտ ընդունելու պարտականություն՝ չբացահայտելով տվյալ ակտի բովանդակությունը, ինչն իր հերթին, հանգեցնում է նույն հաղորդման հիման վրա քրեական վարույթ նախաձեռնվելու դեպքում հարուցված ազդարարման վարույթի հետագա ընթացքի վերաբերյալ անորոշության:

Վերոնշյալի հաշվառմամբ՝ Օրենքի դրույթների տարրնկալումը և գործնական կիրառության հետ կապված խնդիրները բացառելու նպատակով առկա է «Ազդարարման համակարգի մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված արտաքին ազդարարման առարկան և ազդարարման վարույթի ընթացակարգը հստակեցնելու անհրաժեշտություն:

Այսպես, ազդարարման համակարգի հետ կապված գործնական խնդիրների գույքագրման նպատակով Արդարադատության նախարարության կողմից պատրաստվել են հարցումներ և շրջանառվել բոլոր պետական մարմիններին և Հակակոռուպցիոն քաղաքականության խորհրդի անդամ հանդիսացող հասարակական կազմակերպություններին: Բացի այդ, խնդիրների գույքագրման նպատակով

Արդարադատության նախարարության կայքէջում¹, ինչպես նաև նախարարության ֆեյսբուքյան էջում² տեղադրվել են համապատասխան հայտարարություններ: Արդյունքում, Արդարադատության նախարարությունը գույքագրել է ազդարարման համակարգի վերաբերյալ առկա խնդիրները, որոնք ամփոփված են «Ազդարարման համակարգի խնդիրներ» վերտառությամբ վերլուծական փաստաթղթում: Փաստաթուղթը կազմվել է «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» ՀԿ-ի՝ Հայաստանի ԶՀԿ-ների հակակոռուպցիոն կոալիցիայի և ԶՀԿ-ների կառուցողական երկխոսության ցանցի հետ համագործակցությամբ, Եվրոպական միության և «Բաց կառավարման գործընկերություն. Եվրոպա» հիմնադրամի օժանդակությամբ իրականացվող «Ազդարարման բազմակողմանի խթանում Հայաստանում» ծրագրի շրջանակներում իրականացված ազդարարման համակարգի կատարելագործմանն ուղղված փորձագիտական վերլուծությունների, «Թրանսսփարենսի Ինթերնեշլ հակակոռուպցիոն կենտրոնի», ԱՄՆ ՄԶԳ կողմից ֆինանսավորվող Հայաստանի բարեվարքության ծրագրի կողմից իրականացված վերլուծությունների, ինչպես նաև պետական մարմինների կողմից արձանագրված խնդիրների հաշվառմամբ:

Վերոնշյալի հաշվառմամբ Արդարադատության նախարարության կողմից «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության աջակցությամբ մշակվել են «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի, «Ազդարարման համակարգի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի, «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին», «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր), որոնցով նախատեսվել է արտաքին ազդարարման դեպքում ազդարարումը նաև լիազորված անձին ներկայացնելու իրավական հնարավորությունը, հստակեցվել ներքին և արտաքին ազդարարման տեսակներով հաղորդումը ստանալուց հետո լիազորված անձի կողմից դրանք քննելու և լուծելու նպատակով՝ իրավասու մարմիններին ներկայացնելու կարգը, ինչպես նաև սահմանվել է ազդարարի հետ՝ իր ներկայացրած հաղորդման ընթացքի վերաբերյալ հետադարձ կապ ապահովող սուբյեկտին:

Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքները:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծերը 2024 թվականի նոյեմբերի 1-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7870>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը

¹ https://www.moj.am/announcements/view/article/2950#_ftn2

² <https://www.facebook.com/mojofarmenia/posts/pfbid025CkuPmY2yzhljibJcgMGP5Tni3w5NFikBRyX92fozA7jo4iuP61csceeuHA5DyCl>

1. Վերանայվել է ազդարարման համակարգի ներկա մոդելը՝ հաշվի առնելով նաև ազդարարման տեսակների գործնական կիրառելիությունը ապահովելու անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև ՄԻՊ կողմից ազդարարների իրավունքների պաշտպանության կազմակերպական կառուցակարգերը: 2. Վերանայվել են հանրությանն ազդարարման առկա մեխանիզմները՝ ապահովելով հանրությանն	իրավական ակտի առկայություն	Ազդարարման համակարգի հետ կապված գործնական խնդիրները գույքագրվել են: Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել են Նախագծերը: Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Գործողության թիրախներին հասնելու համար կատարված աշխատանքների նկարագրության և դրա մեջ նշված իրավական ակտի նախագծի հղումը չեն համապատասխանում միմյանց: Մասնավորապես նշված նախագիծը վերաբերվում է բացառապես «Ազդարարման համակարգի մասին» ՀՀ օրենքում և «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՀՀ սահմանադրական օրենքում փոփոխություններ անելուն: Դրանցում առաջարկվում է սահմանել լիազորված անձի հասկացությունը, արտաքին ազդարարման դեպքում նախատեսել ազդարարումը նաև լիազորված անձին ներկայացնելու իրավական հնարավորությունը, հստակեցնել ներքին և արտաքին ազդարարման տեսակներով հաղորդումը ստանալուց հետո լիազորված անձի կողմից դրանք քննելու և լուծելու նպատակով իրավասու մարմիններին ներկայացնելու կարգը, սահմանել ազդարարի հետ՝ իր ներկայացրած հաղորդման ընթացքի վերաբերյալ հետադարձ կապ ապահովող սուբյեկտին, կատարելագործել հանրության ազդարարում տեսակը, նախատեսելով հնարավորություն՝ ազդարարել լրատվամիջոցներին՝ առանց սպառելու ազդարարման մյուս տեսակները: Միաժամանակ, ազդարարման դեպքերի վերաբերյալ արդյունավետ վիճակագրություն վարելու նպատակով առաջարկվում է ներդնել պարտադիր և միասնական կանոններ՝ ներառելով նաև ազդարարների նկատմամբ կիրառված պաշտպանության միջոցների վերաբերյալ տվյալները, ինչպես նաև ընդգրկել կազմակերպություններին վիճակագրություն ներկայացնող սուբյեկտների ցանկում: Այսինքն պարզ է դառնում, որ գործողությամբ նշված թիրախների մեծ մասը չի կատարվել ուստի գտնում ենք, որ պետք է գնահատել «Կատարված է մասնակի»: Քննարկված նախագծի վերաբերյալ ԹԻՀԿ-ը ներկայացրել է իր դիրքորոշումը (https://www.transparency.am/hy/publication/pdf/389/11837):	Կատարված է մեծամասամբ
---	-----------------------------------	---	------------------------------

ազդարարելու հնարավորությ ունը առանց ներքին և/կամ արտաքին ազդարարման տեսակները սպառելու այն դեպքերում, երբ կոռուպցիոն հակաօրինակ ան արարքն անմիջական կամ ակնհայտ վտանգ է ներկայացնում հանրության համար, կամ երբ առկա է հաշվեհարդար ի (վնասակար գործողություն ների) վտանգ կամ խախտումը վերացնելու ցածր հավանականո ւթյուն ազդարարման այլ տեսակներով			
---	--	--	--

ազդարարելու դեպքում:			
-------------------------	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.18

ՉԱՐԳԱՑՆԵԼ ԱՉԴԱՐԱՐՄԱՆ ԴԵՊԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

2-րդ կիսամյակ

Ներդրվել են վիճակագրության վարման պարտադիր և միասնական կանոններ՝ ներառելով նաև ազդարարների նկատմամբ կիրառված պաշտպանության միջոցների վերաբերյալ տվյալները:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ✓ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության աջակցությամբ մշակվել են «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի, «Ազդարարման համակարգի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին», «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքները:

Նախագծերի ընդունմամբ ակնկալվում է զարգացնել ազդարարման դեպքերի վերաբերյալ վիճակագրություն վարելու համակարգը՝ ներդնելով առավել գործուն մեխանիզմներ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծերը 2024 թվականի նոյեմբերի 1-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7870>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Ներդրվել են վիճակագրության վարման պարտադիր և միասնական կանոններ՝ ներառելով նաև ազդարարների նկատմամբ կիրառված պաշտպանության միջոցների վերաբերյալ տվյալները:	Իրավական ակտի առկայություն	Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել են Նախագծերը, որոնք ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Կարչապետի աշխատակազմ: <i>Գտնում ենք, որ իրավական ակտի նախագծի ներկայացումը չի կարող դիտվել որպես թիրախային գործողության կատարում, քանի որ փաստացի համակարգերը ներդրված չեն, ուստի պետք է կարգավիճակը գնահատել «Կատարված չէ»:</i>	Կատարված է մեծամասամբ

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.19

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԱԶԴԱՐԱՐՄԱՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՀԱՐԹԱԿԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Վեր են հանվել ազդարարման էլեկտրոնային հարթակի հիմնական խնդիրները:

Ազդարարման միասնական էլեկտրոնային հարթակի անվտանգության լրացուցիչ երաշխիքների սահմանման շրջանակներում դիտարկվել է հարթակի ծրագրային ապահովման իրականացումը մասնավոր ընկերության կողմից «Ekeng» էլեկտրոնային կառավարման ենթակառուցվածքների ներդրման գրասենյակին հանձնելը:

Մշակվել է ազդարարման էլեկտրոնային հարթակի նոր տեխնիկական բնութագիրը:

Ստուգման միջոց

Տեխնիկական բնութագրերի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Բարձր տեխնոլոգիաների և արդյունաբերության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Ազդարարման էլեկտրոնային հարթակի ծրագրային ապահովման իրականացումը մասնավոր ընկերության կողմից «Ekeng» էլեկտրոնային կառավարման ենթակառուցվածքների ներդրման գրասենյակին հանձնելու վերաբերյալ հարկ է նշել, որ Արդարադատության նախարարությունը նշյալ խնդրի առնչությամբ դիմել է Գլխավոր դատախազությանը, Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարությանը, Հայաստանի տեղեկատվական համակարգերի գործակալություն հիմնադրամին, «Ekeng» էլեկտրոնային կառավարման ենթակառուցվածքների ներդրման գրասենյակին: Շահագրգիռ մարմինները առարկություններ չեն ներկայացրել և պատրաստակամություն են հայտնել մասնակցել հարցի շուրջ հետագա քննարկումներին: Ռազմավարության 2024 թվականի երկրորդ կիսամյակի կատարողականի թիրախով նախատեսված է մշակել ազդարարման էլեկտրոնային հարթակի նոր տեխնիկական բնութագիր, իսկ 2025 թվականին՝ տեխնիկական բնութագրի հիման վրա գործարկել ազդարարման նոր՝ արդիականացված էլեկտրոնային հարթակը: Գործողությունների հաջորդականությունն ապահովվելու տեսանկյունից տեխնիկական առաջադրանքը մշակվելուց հետո հետագա ընթացքն ու պայմանագրի կնքումն իրականացվելու է «Գնումների մասին» օրենքով սահմանված կարգով, որի շրջանակներում կդիտարկվեն համապատասխան կազմակերպությունները:

Միաժամանակ, «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի, «Ազդարարման համակարգի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին», «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը շրջանակներում առաջարկվում է ներդնել հարթակում վարվող վիճակագրության որոշակի Նոր կառուցակարգեր:

Հարկ է նաև նշել, որ Գործողություն 2.17-ի շրջանակներում իրականացված ուսումնասիրության շրջանակներում վեր են հանվել նաև ազդարարման էլեկտրոնային հարթակի հիմնական խնդիրները:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Սույն գործողության շրջանակներում անցկացվել են քննարկումներ շահագրգիռ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների հետ համատեղ:

Նախագծերը 2024 թվականի նոյեմբերի 1-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7870>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Վեր են հանվել ազդարարման էլեկտրոնային հարթակի հիմնական խնդիրները: Ազդարարման միասնական էլեկտրոնային հարթակի անվտանգության լրացուցիչ երաշխիքների սահմանման շրջանակներում	Տեխնիկական քննադատության առկայություն	Իրականացված ուսումնասիրության շրջանակներում վեր են հանվել ազդարարման էլեկտրոնային հարթակի հիմնական խնդիրները: <i>Ներկայացված գնահատականին համաձայն ենք:</i>	Կատարված է մասնակի

մ դիտարկվել է հարթակի ծրագրային ապահովման իրականացումը մասնավոր ընկերության կողմից «Ekeng» Էլեկտրոնային կառավարման ենթակառուցվածքների ներդրման գրասենյակին հանձնելը: Մշակվել է ազդարարման Էլեկտրոնային հարթակի նոր տեխնիկական բնութագիրը:			
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 2.20

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԱՉԴԱՐԱՐՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵԿԱՆԻԶՄՆԵՐԸ, ԴԻՏԱՐԿԵԼ ԱՉԴԱՐԱՐՄԱՆ ԽՐԱԽՈՒՄՄԱՆ ՄԵԿԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ՆԱԽԱՏԵՍՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿԱՅԱՐՄԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

2024 թվականի կատարողականի թիղախ

Միջազգային լավագույն փորձի լույսի ներքո դիտարկվել է ազդարարման խրախուսմանն ուղղված մեխանիզմների ներդրման անհրաժեշտությունը, վերանայվել է ազդարարներին տրվող պաշտպանության միջոցների շրջանակը, հզորացվել են Մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից ազդարարների իրավունքների պաշտպանությանն ուղղված կազմակերպական կառուցակարգերը:

Հստակեցվել է ազդարարման վարույթի իրավական բնույթը, նախատեսվել են ազդարարման հիման վրա հարուցված վարույթի արդյունքում ընդունվող ակտերին ներկայացվող հիմնական պահանջները՝ ապահովելով դրանց պատշաճ պատճառաբանվածությունը և հիմնավորվածությունը:

Նախատեսվել է ազդարարման վարույթի արդյունքում ընդունվող ակտերի բողոքարկման հնարավորություն:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Մարդու իրավունքների պաշտպան (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Սույն գործողության կատարման նպատակով Արդարադատության նախարարության կողմից շրջանառվել են համապատասխան գործողություններ բոլոր պետական մարմիններին ու Հակակոռուպցիոն քաղաքականության խորհրդի անդամ հանդիսացող հասարարական կազմակերպություններին: Բացի այդ, խնդիրների գույքագրման նպատակով Արդարադատության նախարարության կայքէջում³, ինչպես նաև

³ https://www.moj.am/announcements/view/article/2950#_ftn2

Նախարարության ֆեյսբուքյան էջում⁴ տեղադրվել են համապատասխան հայտարարություններ: Մասնավորապես, պատրաստվել է հետոզատություն միջազգային լավագույն փորձի լույսի ներքո ազդարարման խորհուրդմանն ուղղված մեխանիզմների, ազդարարներին տրվող պաշտպանության միջոցների շրջանակի, այդ թվում՝ մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից ազդարարների իրավունքների պաշտպանությանն ուղղված կազմակերպական կառուցակարգերի վերաբերյալ:

Ընդհանուր առմամբ, միջազգային փորձի ուսումնասիրության արդյունքում պարզ է դարձել, որ ԵՄ անդամ երկրներից միայն տասն ունեն ազդարարների պաշտպանության համալիր օրենքներ (Ֆրանսիա, Յունգարիա, Իռլանդիա, Իտալիա, Լիտվա, Մալթա, Նիդերլանդներ, Սլովակիա, Շվեդիա, Միացյալ Թագավորություն), իսկ մնացած երկրներում պաշտպանությունը մասնակի է՝ ընդգրկելով միայն հանրային ծառայողներին կամ միայն որոշակի ոլորտներ կամ իրավախախտումների որոշակի տեսակներ (օրինակ՝ կոռուպցիոն)՝ հանգեցնելով դրանից բխող բազմապիսի խնդիրների⁵:

Հարկ է նշել, որ պաշտպանության մեխանիզմների մի զգալի շրջանակ արդեն իսկ նախատեսված է ՀՀ օրենսդրությամբ. դիցուք՝ «Ազդարարման համակարգի մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք) նախատեսված է ազդարարների անձնական տվյալների գաղտնիությունը պահպանելը, որն առաջինն է մատնանշվում մի շարք միջազգային փաստաթղթերով (Նախարարների կոմիտեի՝ ազդարարների պաշտպանության մասին ռեկոմենդացիայի 18-րդ կետը ամրագրում է, որ ազդարարները պետք է իրավունք ունենան պահպանելու իրենց ինքնության գաղտնիությունը՝ միևնույն ժամանակ պահպանելով արդար դատաբանության երաշխիքները), ամրագրված է նաև ազդարարի նկատմամբ ձեռնարկված գործողության կամ անգործության իրավաչափությունն ապացուցելու պարտականությունը պատասխանողի վրա դնելը, գաղտնի խորհրդատվություն ստանալու իրավունքը և այլն (Օրենքի 10-րդ, 11-րդ, 12-րդ հոդվածներ):

Պաշտպանության միջոցների շրջանակի առնչությամբ ՀՀ օրենսդրությունը բավականին հստակ է և հիմնականում ներառում է միջազգային փաստաթղթերով նախատեսված մեխանիզմները:

Սակայն, նշվածը միայն բավարար չէ ազդարարման արդյունավետ ու գործուն կիրառությունն ապահովելու տեսանկյունից: Վերոգրյալի համատեքստում Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» սահմանադրական օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» սահմանադրական օրենքի, «Ազդարարման համակարգի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին», «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Նախագծերի ընդունմամբ ակնկալվում է հստակեցնել ազդարարման վարույթների շրջանակներում իրավասու մարմինների գործառնությունների շրջանակը:

Ներկայումս իրականացվում է Նախագծերի լրամշակման աշխատանքները:

Մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից «Մարդու իրավունքների պաշտպանի գործունեության, մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանության վիճակի մասին» 2023 թվականի տարեկան հաղորդմամբ առաջին անգամ ամփոփվել և ներկայացվել են ազդարարման հետ կապված հաշվետվությունը և վիճակագրությունը, որի շրջանակում, բացի համապատասխան հաշվետվությունից և վիճակագրությունից, արձանագրվել են ոլորտում առկա առանձին խնդիրներ :

⁴<https://www.facebook.com/mojofarmenia/posts/pfbid025CKuPmY2yzhJijbJcgMGP5Tni3w5NFikBRyX92fozA7jo4iuP61csceeuHA5DyCl>

⁵ Տե՛ս https://commission.europa.eu/document/download/08fc8e7c-83c3-4448-8d4f-cf296a32cfb3_en?filename=whistleblower-factsheet.pdf:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Սույն գործողության շրջանակներում անցկացվել են քննարկումներ շահագրգիռ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների հետ համատեղ:

Նախագծերը 2024 թվականի նոյեմբերի 1-ին դրվել են հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/7870>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Միջազգային լավագույն փորձի լույսի ներքո դիտարկվել է ազդարարման խրախուսման և ուղղված մեխանիզմների ներդրման անհրաժեշտությունը, վերանայվել է ազդարարների և տրվող պաշտպանության միջոցների շրջանակը, հզորացվել են	Իրավական ակտի առկայություն	Արդարադատության նախարարության կողմից շրջանառվել են համապատասխան գործունեություններ բոլոր պետական մարմիններին ու Հակակոռուպցիոն քաղաքականության խորհրդի անդամ հանդիսացող հասարակական կազմակերպություններին: Բացի այդ, խնդիրների գույքագրման նպատակով Արդարադատության նախարարության կայքէջում ⁶ , ինչպես նաև նախարարության ֆեյսբուքյան էջում ⁷ տեղադրվել են համապատասխան հայտարարություններ: Պատրաստվել է հետոզատություն միջազգային լավագույն փորձի լույսի ներքո ազդարարման խրախուսմանն ուղղված մեխանիզմների, ազդարարներին տրվող պաշտպանության միջոցների շրջանակի, այդ թվում՝ մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից ազդարարների իրավունքների պաշտպանությանն ուղղված կազմակերպական կառուցակարգերի վերաբերյալ: Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել են Նախագծեր, որոնք ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված առաջարկությունների հիման վրա Նախագծերը լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ:	Կատարված է ամբողջությամբ

Նախարարության կողմից այս գործողության տակ ներկայացված խնդիրները ներկայացված են 2. 17-ում հիշատակվող նախագծում, ուստի գտնում ենք, որ պետք է կարգավիճակը գնահատել «Կատարված է մասնակի»:

⁶ https://www.moj.am/announcements/view/article/2950#_ftn2

⁷ <https://www.facebook.com/mojofarmenia/posts/pfbid025CkuPmY2yzhIjibJcgMGP5Tni3w5NFikBRyX92fozA7jo4iuP61csceeuHA5DyClu>

Մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից ազդարարների իրավունքների պաշտպանությ անն ուղղված կազմակերպա կան կառուցակարգ երը: Հստակեցվել է ազդարարման վարույթի իրավական բնույթը, նախատեսվել են ազդարարման հիման վրա հարուցված վարույթի արդյունքում ընդունվող ակտերին ներկայացվող հիմնական պահանջները՝ ապահովելով դրանց պատշաճ պատճառաբա նվածությունը			
--	--	--	--

և հիմնավորված ությունը: 2. Նախատեսվել է ազդարարման վարույթի արդյունքում ընդունվող ակտերի բողոքարկման հնարավորությ ուն:			
---	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները.

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.1

ՄՇԱԿԵԼ ԵՎ ՆԵՐՂՆԵԼ ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ (ԱՅՍՈՒՅԵՏ՝ ՆԱԵՎ ՆՈՒՅ) 5-6 ՏԱՐԵԿԱՆ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԷԹԻԿԱՅԻ, ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ԹԵՄԱՆԵՐՈՎ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել և հաստատվել են ՆՈՒՅ-երում բարեվարքության, էթիկայի և հակակոռուպցիոն ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային ՆՈՒՅ-երի ընտրության չափանիշները: Ընտրվել են պիլոտային ՆՈՒՅ-երը: Մշակվել է գիտելիքների գնահատման համակարգը: Կատարվել է գիտելիքների ելակետային գնահատումը ընտրված ՆՈՒՅ-երում:

Պիլոտային ծրագիրն իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 20 ՆՈՒՅ-երում, որոնցից 10-ը գյուղական համայնքներում:

Ստուգման միջոց

Մշակված և կիրառվող ծրագրեր, ներառյալ հստակ մեթոդաբանությունները և մոդուլները, պիլոտային ՆՈՒՅ-երի ընտրության չափանիշները

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Համակատարող մարմին՝

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կրթության տեսչական մարմին

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Տարածքային կառավարման մարմիններ

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

2021 թվականի մայիսի 13-ին ՀՀ կառավարության 744-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը», որը հանդիսանում է հանրակրթության պետական կրթական չափորոշիչ բաղկացուցիչ մաս կազմող նորմատիվ իրավական ակտ, և որը սահմանում է նախադպրոցական տարիքի երեխաների (ըստ տարիքային խմբերի) զարգացման կրթական ծրագրերի բովանդակությունը, նրանց ներկայացվող վերջնարդյունքները, ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը, նախադպրոցական տարիքի երեխաների կրթության և զարգացման վերջնարդյունքի ապահովման հիմքերը: Հափորոշիչի ներդրման նպատակով Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի մի շարք հրամաններով հաստատվել են նախադպրոցական կրթական համալիր ծրագրերը տարիքային բոլոր խմբերի համար: Մասնավորապես 2021 թվականի նոյեմբերի 16-ի N 58-Լ հրամանով հաստատված «Նախադպրոցական ավագ խմբի կրթական

ծրագրի» ծրագրում ներառված են էթիկայի և բարեվարքության վերաբերյալ թեմաներ, մասնավորապես՝ «Բարեկիրթ վարքագիծ», «Իմ իրավունքներն ու պարտականությունները», «Անվտանգ միջավայր, անվտանգ վարքագիծ»: Պիլոտային նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ (այսուհետ՝ հաստատություն) ընտրելու համար որպես չափանիշ է սահմանվել նոր չափորոշիչի անցումը հաստատության կողմից:

Այս պահին ծրագիրը ներդրված է և իրականացվում է ՀՀ բոլոր մարզերը և Երևան քաղաքը ընդգրկող 542 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Որպես նորմատիվ բնույթի իրավական ակտ ունեցել է հանրային քննարկում և քննարկվել է համապատասխան շահագրգիռ մարմինների հետ

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել և հաստատվել են ՆՈՒՀ-երում բարեվարքության, էթիկայի և հակակոռուպցիոն ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային ՆՈՒՀ-երի ընտրության չափանիշները: Ընտրվել են պիլոտային ՆՈՒՀ-երը: Մշակվել է գիտելիքների գնահատման համակարգը: Կատարվել է գիտելիքների ելակետային գնահատումը ընտրված ՆՈՒՀ-երում: Պիլոտային ծրագիրն իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 20 ՆՈՒՀ-երում, որոնցից 10-ը գյուղական համայնքներում:	Մշակված և կիրառվող ծրագրեր	Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում (այսուհետ՝ նաև ՆՈՒՀ) 5-6 տարեկան երեխաների համար էթիկայի, բարեվարքության և հակակոռուպցիոն թեմաներով կրթական ծրագիր ներդնելը հնարավոր է միայն պետական չափորոշիչի միջոցով, որը իրականացվել է, և Հակակոռուպցիոն թեմայի բովանդակությունը նախադպրոցական կրթական հիմնական ծրագրերի ավագ խմբում ներկայացված է «Իմ իրավունքներն ու պարտականությունները» թեմայի համատեքստում՝ հաշվի առնելով տարիքային առանձնահատկությունները: Այս պահին ծրագիրը ներդրված է և իրականացվում է ՀՀ բոլոր մարզերը և Երևան քաղաքը ընդգրկող 542 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում: Ստացվում է, որ հակակոռուպցիոն ռազմավարությունը գրելու և նշված գործողությունը գործողությունների ծրագրում ներառելու պահին (2023թ.) այն արդեն իսկ կատարված է եղել, քանի որ դրա կատարման նկարագրությունն ամբողջությամբ հղվում է 2021թ. կատարված գործողություններին և փաստերին: Սա խոսում է այն մասին, որ կամ ռազմավարության մշակման պահին իրավիճակի գնահատումը թերի է կատարվել, կամ սույն գործողության չկատարումը ներկայացվում է որպես նախկինում արդեն կատարված իրողություն: Երկու դեպքում էլ իրավիճակը խնդրահարույց է:	Կատարված է ամբողջությամբ

		Առաջարկվում է կամ հեռացնել գործողությունը գործողությունների ծրագրից, կամ վերանայել դրա կատարման կարգավիճակը՝ «Կատարված չէ»	
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.2

ՆԱԽԱԴԴՐՈՑԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՄՇԱԿԵԼ ԵՎ ՆԵՐԴՆԵԼ ԷԹԻԿԱՅԻ, ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ԹԵՄԱՆԵՐՈՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

1-ին կիսամյակ

Մշակվել և հաստատվել են վերապատրաստման ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային ՆՈՒՀ-երի ընտրության չափանիշները:

2-րդ կիսամյակ

Ընտրվել են պիլոտային ՆՈՒՀ-երը: Մշակվել է գիտելիքների գնահատման համակարգը: Կատարվել է գիտելիքների ելակետային գնահատումը ընտրված ՆՈՒՀ երում: Պիլոտային ծրագիրը իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 20 ՆՈՒՀ-երում, որոնցից 10-ը գյուղական համայնքներում:

Ստուգման միջոց

Վերապատրաստումների ծրագրեր

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Համակատարող մարմին՝

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Տարածքային կառավարման մարմիններ

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☒ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների համար Էթիկայի, բարեվարքության և հակակոռուպցիոն թեմաներով վերապատրաստումների ծրագիրը մշակվել է, իսկ վերապատրաստումները կկազմակերպվեն 2021 թվականի մայիսի 13-ին ՀՀ կառավարության 744-Ն որոշմամբ հաստատված «Նախադպրոցական կրթության պետական կրթական չափորոշիչը» ներդրած համայնքային նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական աշխատողների շրջանում: Պիլոտային նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ ընտրելու համար որպես չափանիշ է սահմանվել նոր չափորոշիչի անցումը

հաստատության կողմից: Վերը նշված կարգի համաձայն 2024 թվականին վերապատրաստվել է շուրջ 1500 մանկավարժական աշխատող, ներառյալ ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 20 ՆՈՒՅ-երում, որոնցից 10-ը գյուղական համայնքներում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն – Հի անցկացվել

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել և հաստատվել են վերապատրաստման ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային ՆՈՒՅ-երի ընտրության չափանիշները: Ընտրվել են պիլոտային ՆՈՒՅ-երը: Մշակվել է գիտելիքների գնահատման համակարգը: Կատարվել է գիտելիքների ելակետային գնահատումը ընտրված ՆՈՒՅ երում: Պիլոտային ծրագիրը իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 20 ՆՈՒՅ-երում, որոնցից 10-ը գյուղական համայնքներում:	Վերապատրաստումների ծրագրեր	Մանկավարժական աշխատողների պարտադիր վերապատրաստման կարգի համաձայն 2024 թվականին վերապատրաստվել է շուրջ 1500 մանկավարժական աշխատող, ներառյալ ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 20 ՆՈՒՅ-երում, որոնցից 10-ը գյուղական համայնքներում: Պետք է նկատի ունենալ, որ «Կրթության զարգացման և նորարարությունների ազգային կենտրոն» հիմնադրամի կողմից մշակվել է էթիկայի, բարևարթության և հակակոռուպցիոն թեմաներով վերապատրաստումների ծրագիր, որի նպատակն է նպաստել մանկավարժական աշխատողների կողմից բարևարթության և էթիկայի կանոնների յուրացմանը, կոռուպցիայի նկատմամբ անհանդուրժողականության ձևավորմանը, արժեքների արմատավորմանը և կարողությունների զարգացմանը, որոնք անհրաժեշտ են մանկավարժական աշխատողների համապատասխան քաղաքացիական դիրքորոշման ձևավորման, հասարակության բարեկեցությանը և պետության անվտանգությանը սպառնացող կոռուպցիայի վտանգը գիտացելու, կոռուպցիայի բոլոր դրսևորումների նկատմամբ անհադուրժողականության ձևավորման համար: Ծրագրի աշխատանքային տարբերակը ներկայում լրամշակվում է «Թրանսփարենսի ինիցիատիվա» հակակոռուպցիոն կենտրոնի հետ: Գործողության կատարման նկարագրությունում առկա է առերևույթ հակասություն՝ նշված է, որ վերապատրաստումները կկատարվեն, և միևնույն ժամանակ նշված է, որ վերապատրաստվել է 1500 մանկավարժական աշխատող: Անհասկանալի է, թե արդյոք վերջիններս վերապատրաստվել են	Կատարված է ամբողջությամբ

		<i>Էթիկայի, բարեվարքության և հակակոռուպցիոն թեմաներով, թե անցել են ընդհանուր մասնագիտական վերապատրաստում:</i> <i>Միևնույն ժամանակ, վերապատրաստումների որակական գնահատումն անհնար է, քանի որ</i> <i>• վերապատրաստման ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները հասանելի չեն,</i> <i>• բացակայում են վերապատրաստումների գնահատման ելակետային և պոստ-ֆակտում տվյալները՝ գիտելիքների նախա և հետթեստավորման արդյունքները,</i> <i>• բացակայում են վերապատրաստումների արդյունավետության մասին մասնակից մանկավարժների կողմից կատարված գնահատումները:</i> <i>Ինչ վերաբերում է ԿՉՆԱԿ հիմնադրամի և ԹԻՅԿ միջև՝ վերապատրաստման ծրագրի լրամշակման աշխատանքների շուրջ համագործակցությանը, տեղեկացնում ենք, որ ԹԻՅԿ-ը չի ստացել նման ծրագիր և չի նեկայացրել դրա շուրջ լրամշակման որևէ առաջարկ:</i> <i>Առաջարկվում է կատարման կարգավիճակը գնահատել «կատարված է մասնակի»:</i>	
--	--	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.3

ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ «ՀԱՍԱՐԱԿԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ 2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Հակակոռուպցիոն կրթական բաղադրիչի մշակման համար տեխնիկական առաջադրանքը պատրաստվել և հաստատվել է: Ընտրվել են պիլոտային դպրոցները: Մշակվել է գիտելիքների գնահատման համակարգը: Կատարվել է գիտելիքների ելակետային գնահատումը ընտրված դպրոցներում:

Ստուգման միջոց

Մշակված և հաստատված «Հասարակագիտություն» առարկայի ծրագիր

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Համակատարող մարմին՝

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կրթության տեսչական մարմին

Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Տարածքային կառավարման մարմիններ

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 2024 թվականի մայիսի 7-ի N 38-Ն հրամանով հաստատված «Հասարակագիտություն» առարկայի առարկայական լրամշակված ծրագրերում ներառված է հակակոռուպցիոն բաղադրիչը:

ԿԿՀ-ն՝ որպես գործողության համակատարող մարմին, մշակել է «Հանրակրթությունում հակակոռուպցիոն կրթության ներդրման հայեցակարգի և մեթոդական ձեռնարկի» նախագիծը՝ նախատեսված կրթության կազմակերպիչների, հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների և հակակոռուպցիոն, ինչպես նաև ժողովրդավարության խմբակներ վարողների համար: Հանրակրթությունում հակակոռուպցիոն կրթության հայեցակարգն ու մեթոդական ձեռնարկը առանձին բաժիններով ներկայացնում է հակակոռուպցիոն կրթության առաքելությունը, նպատակները,

նպատակային ցուցանիշները, ինդիկսները, ուղղորդող սկզբունքները, թիրախային խմբերը: Ձեռնարկը մշակվել է Հանձնաժողովի կրթության փորձագետի կողմից՝ հաշվի առնելով ՏՀԶԿ անդամ երկրների լավագույն փորձը:

Այն պարունակում է հետևյալ բաժինները՝

1. Հայեցակարգ (Հանրակրթությունում հակակոռուպցիոն կրթության ներդրման նպատակը, ինդիկսները, բովանդակությունը, հիմնական թեմաները, ինտեգրված ծրագիր, վերաբերմունքի փոփոխություն, ինտեգրման մեթոդական ցուցումներ և այլն)։

2. Հանրային բարեվարքության ամրապնդմանն ուղղված կրթության իրականացման մոտեցումները (շահագրգիռ կողմերի հետ համագործակցություն և պիլոտային ծրագրի ներդրում, մանկավարժների վերապատրաստումներ, հակակոռուպցիոն կրթության ազդեցության վերաբերյալ ապացույցների բազայի ստեղծում)։

3. Դասարանում հանրային բարեվարքությանը միտված կրթության իրականացում (դասի պլանների և առաջադրանքների մշակում, ուսումնասովանողակ նյութերի և հնարների ընտրություն, սովորողների համար ազդեցության և համապատասխանության ապահովում)։

4. Հակակոռուպցիոն կրթության վերաբերյալ առաջադրանքների և օրինակելի դասի պլանների օրինակներ (գործնական առաջադրանքների հավաքածու, հակակոռուպցիոն կրթության ռեսուրսների հավաքածու ուսուցիչների համար, օրենքի գերակայության վերաբերյալ առաջադրանքներ և դասի պլաններ, հակակոռուպցիոն կրթությունը տարբեր առարկաների դասաժամերին. դասի պլանների օրինակներ և այլն)։

Հավելված՝ Հանրային բարեվարքության և հակակոռուպցիոն ծրագրերի ուսուցման նախագծման վերաբերյալ օրինակներ ՏՀԶԿ անդամ երկրներից:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Որպես նորմատիվ բնույթի իրավական ակտ ունեցել է հանրային քննարկում և քննարկվել է համապատասխան շահագրգիռ մարմինների հետ

«Հանրակրթությունում հակակոռուպցիոն կրթության ներդրման հայեցակարգի և մեթոդական ձեռնարկի» նախագիծը՝ Հանձնաժողովի առաջարկը, ներկայացվել է ԿԳՄՍ նախարարություն՝ պատրաստակամություն հայտնելով վերոնշյալ փաստաթղթի ուսումնասիրությունից հետո, կազմակերպել քննարկում աշխատանքային խմբի ձևաչափով:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հակակոռուպցիոն կրթական բաղադրիչի մշակման համար տեխնիկական առաջադրանքը պատրաստվել և հաստատվել է: Ընտրվել են պիլոտային դպրոցները: Մշակվել է գիտելիքների գնահատման համակարգը: Կատարվել է	Մշակված և հաստատված «Հասարակագիտությոն» առարկայի ծրագիր	Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 2024 թվականի մայիսի 7-ի N 38-Ն հրամանով հաստատված «Հասարակագիտություն» առարկայի առարկայական լրամշակված ծրագրերում ներառված է հակակոռուպցիոն բաղադրիչը, որը ներդրված է Տավուշի մարզի	Կատարված է ամբողջությամբ

գիտելիքների ելակետային գնահատումը ընտրված դպրոցներում:		հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում: Պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների սովորողների գնահատման չափանիշները հաստատված են Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 2023 թվականի փետրվարի 24-ի N 11-Ն հրամանով, որով կարգավորվում է պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների սովորողների գնահատման հետ կապված իրավահարաբերությունները: ԿԿՀ-ն՝ մշակել և ԿԳՄՍ նախարարություն է ներկայացրել «Հանրակրթությունում հակակոռուպցիոն կրթության ներդրման հայեցակարգի և մեթոդական ձեռնարկի» նախագիծը՝ Հանձնաժողովի առաջարկը, նախատեսված կրթության կազմակերպիչների, հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչների և հակակոռուպցիոն, ինչպես նաև ժողովրդավարության խմբակներ վարողների համար: Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների առարկայական ծրագրերի փոփոխման գործընթացով պայմանավորված՝ «Կոռուպցիա» թեմայի ուսումնասիրությունը 8-րդ դասարանից տեղափոխվել էր 9-րդ դասարան, որն արձանագրվել է դեռևս 2020 թվականի հուլիսի 17-ին ԿԳՄՍ նախարարության հրապարակմամբ: Ուստի հակակոռուպցիոն բաղադրիչը ի սկզբանե ներառված է եղել ծրագրում՝ մինչև 2024 թվականի մայիսի 7-ի N 38-Ն հրամանով հաստատված «Հասարակագիտություն» առարկայի առարկայական լրամշակումը: Բացի այդ՝ 2024 թվականին լրամշակված ծրագրի 9-րդ դասարանի	
---	--	---	--

		թեմա 1-ի «Թեմայի բովանդակություն» հատվածում կատարվել է հետևյալ փոփոխությունը. ի տարբերություն դրա Նախագծային տարբերակի «Կոռուպցիա. ծագման պատճառները, տեսակները և ազդեցությունը հանրային կյանքի վրա» ձևակերման, լրամշակված տարբերակում վերափոխվել է «Կոռուպցիա: Թրաֆիքինգ. ծագման պատճառները և հետևանքները, տեսակները և դրսևորումները» տարբերակով, որն էլ բացաբար է ազդում թեմայի հակակոռուպցիոն բովանդակության վրա՝ շեղելով դրա էությունը: Հետևաբար չի կարելի պնդել, որ այս գործողությամբ կատարելագործվել է առարկայական ծրագիրը: Հասանելի չեն նաև գիտելիքների ելակետային գնահատումները ընտրված դպրոցներում: Ի լրումն, մշակված հայեցակարգի և ձեռնարկի վերջնական տարբերակի հասանելիության բացակայությունը՝ դժվարացնում է դրանց՝ պահանջվող ցուցիչներին համապատասխանության գնահատումը: Միևնույն ժամանակ, նշված ձեռնարկի մշակումը ավելի շատ բխում է Գործողություն 3.4-ի բովանդակությունից, ոչ թե Գործողություն 3.3-ի: Առաջարկվում է կատարման կարգավիճակը՝ գնահատել «Կատարված է մասնակի»:	
--	--	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.4

ՄՇԱԿԵԼ ԵՎ ՆԵՐՂՆԵԼ «ՀԱՍԱՐԱԿԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ԱՌԱՐԿԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՂ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ 2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել և հաստատվել են վերապատրաստման ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային դպրոցների ընտրության չափանիշները:

2-րդ կիսամյակ

Ընտրվել են պիլոտային դպրոցները: Մշակվել է գիտելիքների գնահատման համակարգը: Կատարվել է գիտելիքների ելակետային գնահատումը ընտրված դպրոցներում: Պիլոտային ծրագիրն իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 1520 դպրոցներում, որոնցից կեսը 10-ը գյուղական համայնքներում:

Ստուգման միջոց

Մշակված և հաստատված ծրագիր

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Համակատարող մարմին՝

Կոռուկացիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կրթության տեսչական մարմին

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

ԿՀՆԱԿ հիմնադրամի կողմից մշակվել է «Հասարակագիտություն» առարկան դասավանդող ուսուցիչների վերապատրաստման ծրագիրը և մոդուլը (15 էջ): Այն իր մեջ ներառում է նաև տեսանյութերի փաթեթ: Երրորդ եռամսյակում կիրականացվի թվով 1000 ուսուցիչների վերապատրաստում: Մշակված մոդուլով իրականացվել են վերապատրաստումներ երկու փուլով: Առաջին փուլին մասնակցել են 79 ուսուցիչներ՝ ՀՀ բոլոր մարզերի և Երևան քաղաքի մենթոր դպրոցներից յուրաքանչյուրից 1-2-ական, իսկ երկրորդ փուլում արդեն վերապատրաստված 79 ուսուցիչներից ընտրվել են 8 մենթոր ուսուցիչներ՝ նույն թեմայի շրջանակում մյուս ուսուցիչներին վերապատրաստելու համար: Արդյունքում «Հակակոռուպցիոն կրթությունը ավագ դպրոցում» թեմայով վերապատրաստվել են շուրջ 1000 ուսուցիչ ՀՀ մարզերի և Երևանի դպրոցներից: Վերապատրաստումներին մասնակցել են հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների «Հասարակագիտություն» առարկան դասավանդող բոլոր ուսուցիչները:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն —Չի անցկացվել

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել և հաստատվել են վերապատրաստման ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային դպրոցների ընտրության չափանիշները: Ընտրվել են պիլոտային դպրոցները: Մշակվել է գիտելիքների գնահատման համակարգը: Կատարվել է գիտելիքների ելակետային գնահատումը ընտրված դպրոցներում: Պիլոտային ծրագիրն իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 1520 դպրոցներում, որոնցից կեսը 10-ը	Մշակված և հաստատված ծրագիր	Մշակված վերապատրաստման ծրագրի հիման վրա կազմակերպվել են շուրջ 1000 ուսուցիչ վերապատրաստումներ ՀՀ մարզերի և Երևանի դպրոցներից: Վերապատրաստումներին մասնակցել են հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների «Հասարակագիտություն» առարկան դասավանդող բոլոր ուսուցիչները: 7-12-րդ դասարաններում հակակոռուպցիոն կրթության, ինչպես նաև դպրոցականների և ուսուցիչների շրջանում կոռուպցիայի և դրա դեմ պայքարի մասին իրազեկվածության բարձրացման նպատակով «Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն» ՀԿ-ն մշակել է «Ի՛նչ և ինչպե՛ս խոսել կոռուպցիայի մասին» ուսուցչի ուսումնաօժանդակ ձեռնարկը, որը հաստատվել է ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 2024 թվականի հունիսի 26-ի N 1151-Ա/2 հրամանով: Որակական գնահատումն անհնար է իրականացնել, քանի որ - բացակայում են վերապատրաստումների գնահատման ելակետային և պոստ-ֆակտում տվյալները՝ գիտելիքների նախա և հետթեստավորման արդյունքները, - բացակայում են վերապատրաստումների արդյունավետության մասին մասնակից մանկավարժների կողմից կատարված գնահատումները: Միևնույն ժամանակ խնդրահարույց է գործողության ամբողջական կատարումը՝ առանց պիլոտային փուլի անցկացման: Պիլոտային փուլի նախատեսումը, դրա արդյունքների հիման վրա ծրագրի բարելավման անհրաժեշտությունը նախանշված են 2024թ. կատարողականի թիրախներով: Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է թողնել «Կատարված է ամբողջությամբ»:	Կատարված է ամբողջությամբ

գյուղական համայնքներում:			
-----------------------------	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.5

ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՅԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) և ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ և ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՈՒՄ ՆԵՐՂՆԵԼ ԷԹԻԿԱՅԻ, ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ և ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ԹԵՄԱՆԵՐՈՎ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ, ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՏԵՍԵԼ ՆՇՎԱԾ ԹԵՄԱՆԵՐՈՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Հաստատվել են բարելավության, էթիկայի և հակակոռուպցիոն ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային ուսումնական հաստատու թյունների ընտրության չափանիշները: Պիլոտային ծրագիրը իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 20 ուսումնական հաստատություններում, որոնցից կեսը գյուղական համայնքներում:

Գիտելիքների ելակետային գնահատումը կատարվել է և ծրագիրն իրականացվել է ուսումնական հաստատությունների ընդհանուր թվի 30% հաստատություններում, որոնցից կեսը գյուղական համայնքներում: Իրականացված ծրագրերի արդյունքները գնահատվել են:

Ստուգման միջոց

Մշակված և հաստատված ծրագիր

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Համակատարող մարմին՝

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կրթության տեսչական մարմին

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Մշակվել է «Հակակոռուպցիոն կրթությունը ՄԿՈՒ ոլորտում» մոդուլի մեթոդական ձեռնարկը: Վերը նշված ձեռնարկի հիման վրա կազմվել է վերապատրաստման դասընթացի ծրագիր՝ «Կոռուպցիայի կանխարգելումը կրթության միջոցով» թեմայով: ՄԿՈՒ զարգացման ազգային կենտրոնի համակարգմամբ կազմվել է վերապատրաստվողների 2 խումբ (ՄԿՈՒ հաստատությունների մանկավարժների և տնօրեն-փոխտնօրենների համար)՝ ընդհանուր թվով 44 մարդ, համապատասխանաբար 4 մարզային և 20 Երևան քաղաքի ուսումնական հաստատությունում:

ԿԿՀ-ն մշակել է Նախնական մասնագիտական /արհեստագործական/ և միջին մասնագիտական կրթության և ուսուցման շրջանակում «Հակակոռուպցիոն կրթությունը ՄԿՈՒ ոլորտում» մոդուլի մեթոդական ձեռնարկի նախագիծը:

Ձեռնարկը մշակվել է Հանձնաժողովի կրթության փորձագետի կողմից:

Մշակված նախագիծը ներկայացվել է Մասնագիտական կրթության և ուսուցման զարգացման ազգային կենտրոն /ՄԿՈՒԶԱԿ/ կարծիքի: Ներկայացված առաջարկությունների հիման վրա խմբագրվել է, և փորձարկվել է հունիսի 25-ին՝ ՄԿՈՒ հաստատությունների դասավանդողների համար նախատեսված վերապատրաստման դասընթացի ժամանակ, որի ընթացքում մասնակիցները ներկայացրել են առաջարկություններ՝ հակակոռուպցիոն կրթության ներդրման և ձեռնարկի վերաբերյալ: Վերապատրաստմանը մասնակցել են 33 4 մարզերի թվով 16 ՄԿՈՒ հաստատություններից և ք. Երևանի թվով 2 հաստատություններից 24 դասավանդողներ: Հունիսի 28-ին նմանատիպ քննարկում կազմակերպվել է նաև ՄԿՈՒ հաստատությունների տնօրենների, փոխտնօրենների համար, որին մասնակցել են ք. Երևանի 14 ուսումնական հաստատությունների 20 ներկայացուցիչներ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Քննարկվել է շահագրգիռ կողմերի հետ

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հաստատվել են բարեվարքության, էթիկայի և հակակոռուպցիոն ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային ուսումնական հաստատությունների ընտրության չափանիշները: Պիլոտային ծրագիրը իրականացվել է 33 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 20 ուսումնական հաստատություններում, որոնցից կեսը գյուղական համայնքներում: Գիտելիքների ելակետային գնահատումը կատարվել է և ծրագիրն իրականացվել է ուսումնական հաստատությունների ընդհանուր թվի 30% հաստատություններում, որոնցից կեսը գյուղական համայնքներում: Իրականացված ծրագրերի արդյունքները գնահատվել են:	Մշակված և հաստատված ծրագիր	Կազմակերպվել է համատեղ հանդիպում-քննարկում 33 կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության, ՄԿՈՒ զարգացման ազգային կենտրոնի և կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի աշխատակիցների մասնակցությամբ: Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը մշակել է «Հակակոռուպցիոն կրթությունը ՄԿՈՒ ոլորտում» մոդուլի մեթոդական ձեռնարկը, որը քննարկվել և լրամշակվել է ՄԿՈՒ զարգացման ազգային կենտրոնի հետ: Վերը նշված ձեռնարկի հիման վրա կազմվել է վերապատրաստման դասընթացի ծրագիր՝ «Կոռուպցիայի կանխարգելումը կրթության միջոցով» թեմայով, որին մասնակցել է մասնակիցներ ուսումնական հաստատությունների ընդհանուր թվի 30% հաստատություններից, որոնցից կեսը գյուղական համայնքներից: Որակական գնահատումն անհնար է իրականացնել, քանի որ վերապատրաստման մոդուլը և ձեռնարկը հասանելի չեն ԿԿՀ կամ ՄԿՈՒ զարգացման	Կատարված է ամբողջությամբ

		ազգային կենտրոնի կայքերում կամ այլ բաց հարթակներում, • բացակայում են վերապատրաստումների գնահատման ելակետային և պոստ-ֆակտում տվյալները՝ գիտելիքների նախա և հետթեստավորման արդյունքները, • բացակայում են վերապատրաստումների արդյունավետության մասին մասնակիցների կողմից կատարված գնահատումները: • հասանելի չէ 2024թ. 2-րդ կիսամյակի կատարողականի թիրախով նախատեսված իրականացված՝ ծրագրերի արդյունքների գնահատումը: Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է թողնել «Կատարված է ամբողջությամբ»:	
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.6

ՀԵՏԲՈՒՀԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՊԱՏՎԵՐՈՎ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԵԼ ՀԱԿԱԿՈՈՒԴՅԻՈՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Կարիքների գնահատման հիման վրա մշակվել է պետական պատվերի հիման վրա հակակոռուպցիոն բնագավառի գիտական հետազոտություններ իրականացնել ու ծրագիր և ներկայացվել ֆինանսավորման: Ծրագիրը հաստատվել և ներկայացվել է ֆինանսավորման:

Ստուգման միջոց

Մշակված և ֆինանսավորված ծրագիր

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը
- ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտեն համապատասխան պետական մարմինների (ՀՀ արդարադատության նախարարություն, ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտե և ՀՀ կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով) կողմից ներկայացրած կարծիքների հիման վրա վեր է հանել հակակոռուպցիոն բնագավառի ուղղությամբ գիտական հետազոտությունների իրականացման շուրջ 30 թեմաներ, որոնց ուղղությամբ հետազոտություններ կատարելու նպատակով դրանք տրամադրվել են հետբուհական մասնագիտական կրթություն իրականացնող թվով 11 հաստատությունների: Հետազոտությունների ֆինանսավորումը իրականացվում է՝ ելնելով կատարվող հետազոտության բնույթից և ֆինանսավորման առանձնահատկություններից:
2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն – Քննարկվել է շահագրգիռ կողմերի հետ

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Կարիքների գնահատման հիման վրա մշակվել է պետական պատվերի հիման վրա հակակոռուպցիոն բնագավառի գիտական հետազոտություններ իրականացնել	Մշակված և ֆինանսավորված ծրագիր	Միջոցառման շրջանակներում ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտեի կողմից, հակակոռուպցիոն բնագավառի ուղղությամբ գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով՝ 2024 թվականի 1-ին կիսամյակում	Կատարված է ամբողջությամբ

ու ծրագիր և ներկայացվել ֆինանսավորման: Ծրագիրը հաստատվել և ներկայացվել է ֆինանսավորման;		հետբուհական մասնագիտական կրթություն իրականացնող թվով 11 հաստատություններին տրամադրված շուրջ 30 թեմաներից ներկայումս 5 հաստատություններում հաստատվել են մի շարք ատենախոսության թեմաներ, տարբեր կրթական ծրագրերով իրականացվել և իրականացման փուլում են գտնվում մագիստրոսական թեզեր, մասնավորապես, «Կոռուպցիոն հանցագործությունների քրեաիրավական և քրեագիտական բնութագրերը», «Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության մեթոդիկան, մինչդատական վարույթի առանձնահատկությունները», «Կոռուպցիայի կանխարգելումը ՀՀ-ում և կանխարգելիչ մարմնի դերը», «Կոռուպցիայի կանխարգելման հիմնախնդիրները հանրային իշխանության մարմիններում», «Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման վարույթը, որպես քաղաքացիական դատավարության տարբերակված ձև», «Կոռուպցիոն վարքագծի կրիմինալոգիական և հոգեբանական պատճառները», «Ապօրինի հարստանալու հանցակազմի քրեաիրավական որակման հիմնախնդիրները», «Հանցավոր ճանապարհով ստացված գույք ձեռք բերելու, իրացնելու կամ իրացմանն աջակցելու և փողերի լվացման հանցակազմի տարանջատման հիմնախնդիրը» և «Տնտեսության ոլորտում կոռուպցիոն հանցագործությունների պատասխանատվության հիմնախնդիրները» թեմաներով: Գիտական հետազոտությունների ֆինանսավորումը իրականացվում է՝ ելնելով կատարվող հետազոտության բնույթից և ֆինանսավորման առանձնահատկություններից: Հետբուհական կրթության ձևերն են ասպիրանտուրան և դոկտորանտուրան, մինչդեռ այս բաժնում մեծամասամբ ներկայացած են մագիստրոսական կրթության շրջանակում իրականացված գիտական հետազոտությունները: Հետբուհական կրթության ուղղությամբ իրականացված աշխատանքի մասին փաստական տվյալները հստակ չեն:	
--	--	--	--

		Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է գնահատել «Կատարված է մեծամասամբ»:	
--	--	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.7

ՍՏԵՂԾԵԼ ՀԱԿԱԿՈՈՒԴՅՈՒՆ ԹԵՄԱՏԻԿ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՀԱՐԹԱԿ՝ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԿԱՅՐ» ՊՈՐՏԱԼՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍԵԼՈՎ ԴՐԱ ՀԱՄԱՐ ԱՌԱՆՁԻՆ ԲԱԺԻՆ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է հակակոռուպցիոն թեմատիկ գրականության աղբյուրների հարթակի տեխնիկական բնութագիրը: Տեխնիկական նկարագիրը հաստատվել է և հատկացվել են հարթակի ներդրման ֆինանսական միջոցները:

Ստուգման միջոց

Հարթակը ներդրված է և գործում է:

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☒ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Միջոցառման կատարման վերաբերյալ հայտնում են, որ գործողության իրականացումն ապահովելու նպատակով <https://lib.armedu.am/category/33> կայքում արդեն իսկ գործում է հակակոռուպցիոն թեմատիկ գրականության աղբյուրների համար նախատեսված առանձին բաժին, որում համապատասխան հակակոռուպցիոն թեմատիկ նյութերով համալրելու աշխատանքներ են իրականացվում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն —Չի իրականացվել

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել է հակակոռուպցիոն թեմատիկ գրականության աղբյուրների հարթակի տեխնիկական բնութագիրը: Տեխնիկական նկարագիրը հաստատվել է և հատկացվել են հարթակի ներդրման ֆինանսական միջոցները:	Հարթակը ներդրված է և գործում է:	https://lib.armedu.am/category/33 կայքում արդեն իսկ գործում է հակակոռուպցիոն թեմատիկ գրականության աղբյուրների համար նախատեսված առանձին բաժին, որում համապատասխան հակակոռուպցիոն թեմատիկ նյութերով համալրելու աշխատանքներ են իրականացվում: Դիտարկումներ առկա չեն:	Կատարված է ամբողջությամբ

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.8

ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՎԵՐՁԻՆՆԵՐԻՍ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՄԲ ՄՇԱԿԵԼ ԵՎ ՆԵՐՂՆԵԼ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԷԹԻԿԱՅԻ, ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՏԻՈՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ/ԲԱՂԱԴՐԻՉ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Տիպային դասընթացը մշակվել է: Տիպային դասընթացը առաջարկվել է ԲՈՒՀ-երին՝ նրանց համաձայնությամբ պարտադիր ուսումնական ծրագրի մեջ ընդգրկելու համար:

Ստուգման միջոց

Տիպային մշակված դասընթաց

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը
- ՀՀ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների հետ համագործակցության արդյունքում, 2024 թվականին մշակված տիպային դասընթացի մոդելը ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտեի կողմից ուղղարկվել է բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ՝ ըստ անհրաժեշտության պարտադիր ուսումնական ծրագրի մեջ ընդգրկելու և հակակոռուպցիոն դասընթացների թեմաներին վերաբերող միասնական մոտեցում ցուցաբերելու նպատակով:
2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն – Զննարկվել է շահագրգիռ կողմերի հետ
3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Տիպային դասընթացը մշակվել է: Տիպային դասընթացը առաջարկվել է ԲՈՒՀ-երին՝ նրանց համաձայնությամբ պարտադիր ուսումնական ծրագրի մեջ ընդգրկելու համար:	Տիպային մշակված դասընթաց	ՀՀ պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում, մասնավորապես, Երևանի պետական, Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական, Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական, Հայաստանի ազգային ագրարային, Շիրակի Մ. Նալբանդյանի անվան պետական մանկավարժական համալսարաններում,	Կատարված է ամբողջությամբ

		Հայաստանի ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի պետական ինստիտուտում և ՀՀ պետական կառավարման ակադեմիայում տարբեր կրթական ծրագրերի ուսումնական պլաններով մշակված և 2022-2023 ուսումնական տարում ներդրած են հակակակոռուպցիոն բնագավառին առնչվող (կամընտրական կամ պարտադիր) դասընթացներ: Միջոցառման շրջանակներում, հակակոռուպցիոն դասընթացների թեմաներին վերաբերող միասնական մոտեցում ցուցաբերելու նպատակով, վերոնշյալ բուհերի հետ համագործակցության արդյունքում 2024 թվականին մշակվել է տիպային դասընթացի մոդել, որն ներկայացվել է բարձրագույն ուսումնական հաստատություններին՝ վերջիններիս համաձայնությամբ պարտադիր ուսումնական ծրագրի մեջ ընդգրկելու համար: <i>Որական գնահատումն անհնար է իրականացնել, քանի որ տիպային դասընթացի մոդելը հասանելի չէ ԿԳՄՍՆ կայքում կամ այլ բաց հարթակներում:</i> <i>Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է թողնել «Կատարված է ամբողջությամբ»:</i>	
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքներ

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.9

ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՄՇԱԿԵԼ և ՆԵՐՂՆԵԼ ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՀԱՄԱՐ ԷԹԻԿԱՅԻ, ԲԱՐԵՎԱՐՔՈՒԹՅԱՆ և ՀԱԿԱԿՈՈՒԴՅՈՒՆ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Միջազգային և տեղական համանման փորձի հիման վրա մշակվել և հաստատվել են վերապատրաստման ծրագրի մեթոդաբա նությունը և մոդուլները, պիլոտային բուհերի ընտրության չափանիշները: Ընտրվել են պիլոտային ԲՈՒՀ-երը: Պիլոտային ծրագիրը իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 5 ԲՈՒՀ-երում:

Ստուգման միջոց

Վերապատրաստումների զեկույցներ

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Կատարման կառգամիճակը (2024 թվական)

- ☒ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Միջոցառման շրջանակներում ԵՄ Թվինիկ «Բարեվարքության խթանում և կոռուպցիայի կանխարգելում Հայաստանի պետական ոլորտում» ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) շրջանակներում միջազգային փորձագետների կողմից մշակվել են բուհական մոդուլների նախագծեր՝ «Կոռուպցիայի կանխարգելումը բուհական համակարգում» և «Վարքագծի կանոնները» թեմաներով, որոնք փորձարկվել են 2024 թվականի մայիսի 31-ին Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) և փորձագետների կողմից անցկացված բուհերից (Երևանի պետական, Խ.Աբովյանի անվան Հայկական պետական մանկավարժական, Հայաստանի պետական տնտեսագիտական, Հայաստանի ազգային ագրարային, Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական, Ճարտարապետության և շինարարության Հայաստանի ազգային, Հայ-Ռուսական համալսարաններ, ՀՀ պետական կառավարման ակադեմիա) ներգրավված դասախոսների վերապատրաստման ժամանակ:

Միջազգային փորձագետների կողմից միջազգային և տեղական համանման փորձի հիման վրա մշակված և նշված մոդուլներով արդեն իսկ վերապատրաստում անցկացրած վերապատրաստման նյութերը և մոդուլները Հանձնաժողովի կողմից տրամադրվել են նաև վերապատրաստված բուհերին՝ իրենց կողմից ուսումնասիրելու, լրամշակելու և, անհրաժեշտության դեպքում, ուսումնական ծրագրերում ներդնելու կամ դրանց մոտարկելու նպատակով:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Քննարկվել է շահագրգիռ կողմերի հետ

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Միջազգային և տեղական համանման փորձի հիման վրա մշակվել և հաստատվել են վերապատրաստման ծրագրի մեթոդաբանությունը և մոդուլները, պիլոտային բուհերի ընտրության չափանիշները: Ընտրվել են պիլոտային ԲՈՒՀ-երը: Պիլոտային ծրագիրը իրականացվել է ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 5 ԲՈՒՀ-երում:	Վերապատրաստումների գեկույցներ	Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի կողմից բարձրագույն ուսումնական հաստատություններին տրամադրած՝ ԵՄ ԹՎԽԻՆԳ «Բարեվարքության խթանում և կոռուպցիայի կանխարգելում Հայաստանի պետական ոլորտում» ծրագրի շրջանակներում, միջազգային և տեղական համանման փորձի հիման վրա մշակված «Կոռուպցիայի կանխարգելումը բուհական համակարգում» և «Վարքագծի կանոնները» թեմաներով բուհական մոդուլների նախագծերը ուսումնասիրվել, լրամշակվել և վերջիններիս կողմից, որպես պիլոտային ծրագիր ներդրվել են բոլոր կրթական ծրագրերի պարտադիր կամ կամընտրական դասընթացների ցանկում: 2024թ. երկրորդ կիսամյակի կատարողականի թիրախի համաձայն՝ վերապատրաստումների պիլոտային ծրագիրը պետք է իրականացվեր ՀՀ 4 մարզերի և Երևան քաղաքի 5 ԲՈՒՀ-երում: Մինչդեռ հաշվետվությունում բացակայում են մարզային ԲՈՒՀ-երի մասնակցությունն հավաստող տվյալները: Միևնույն ժամանակ, կատարված վերապատրաստումների որակական գնահատումն անհնար է, քանի որ • վերապատրաստման մոդուլի և ձեռնարկի վերջնական տարբերակները հասանելի չեն ԿԿՀ կայքում կամ այլ բաց հարթակներում, • հասանելի չեն վերապատրաստման գեկույցները, • բացակայում են վերապատրաստումների գնահատման ելակետային և պոստ-ֆակտում տվյալները՝ գիտելիքների նախա և հետթեստավորման արդյունքները, • բացակայում են վերապատրաստումների արդյունավետության մասին մասնակիցների կողմից կատարված գնահատումները:	Կատարված է ամբողջությամբ

		Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է գնահատել «Կատարված է մեծամասամբ»:	
--	--	---	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.10

ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՄՇԱԿԵԼ և ՆԵՐԴՆԵԼ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐՈՒՄ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ և ՓՈՐՁԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ, ՆԱԽԱՏԵՍԵԼ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԱՐՏԱՍԱՅՄԱՆՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՍՈՎՈՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿՐԹԱԹՈՇԱԿՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրահ

Հակակոռուպցիոն մարմինների և ուսումնական հաստատությունների միջև ստորագրվել են համագործակցության հուշագրեր: Մշակվել և հաստատվել են Ուսանողական պրակտիկայի և փորձնակության գործնական ծրագրերը:

Ստուգման միջոց

Ստորագրված են հուշագրերը

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☒ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների և Հակակոռուպցիոն պետական մարմինների, մասնավորապես, Կոռուպցիայի կանխարգելման և Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովների միջև ստորագրված համագործակցության հուշագրերի շրջանակներում, 2024 թվական ընթացքում բուհերի կողմից մշակվել և հաստատվել են ուսանողական և փորձնակության պրակտիկայի ծրագրեր, որի համաձայն իրականացվել են համապատասխան պրակտիկաներ:

2. **Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն** – Քննարկվել է շահագրգիռ կողմերի հետ

3. **Կատարված աշխատանքների գնահատում**

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հակակոռուպցիոն մարմինների և ուսումնական հաստատությունների միջև ստորագրվել են համագործակցության հուշագրեր: Մշակվել և հաստատվել են Ուսանողական պրակտիկայի և փորձնական գործնական ծրագրերը :	Ստորագրված են հուշագրերը	Հակակոռուպցիոն պետական մարմինների և բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների միջև ստորագրվել են հետևյալ համագործակցության հուշագրերը` ➤ ՀՀ պետական կառավարման ակադեմիայի (այսուհետ՝ Ակադեմիա) և Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) միջև ստորագրված համագործակցության հուշագրի շրջանակներում Կողմերը համագործակցում են՝ երկկողմանի հետաքրքրություն ներկայացնող իրավաբանական, ուսումնակրթական բնույթի ծրագրերի իրականացման, գիտական կոնֆերանսների, սեմինարների, խորհրդակցությունների կազմակերպման, գիտական, մասնագիտական գրականության, մեթոդական ձեռնարկների, աշխատությունների, պարբերականների և այլ նյութերի փոխանակման, համատեղ աշխատանքային խմբերի ձևավորման և Կողմերի լիազորված աշխատակիցների միջոցով փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերի քննարկման և լուծման ուղղություններով: Մեկ այլ պայմանագրով Ակադեմիան Հանձնաժողովի հետ փոխադարձ համաձայնությամբ լավ կամ բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած իր ուսանողներին ուղարկում է Հանձնաժողով՝ ուսումնական պլանի և սահմանված ժամանակացույցի համաձայն կառավարչական-գիտահետազոտական պրակտիկա անցնելու համար: ➤ Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի և Կոռուպցիայի կանխարգելման	Կատարված է ամբողջությամբ

		հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) միջև ստորագրվել է համագործակցության հուշագիր, համաձայն որի ուսանողների ուսումնաարտադրական ու գիտահետազոտական պրակտիկաները կազմակերպվում և անցկացվում են Հանձնաժողովում: Հուշագրի շրջանակներում համալսարանն արդյունավետ համագործակցում է Հանձնաժողովի հետ, ունի ուսումնաարտադրական փորձառության անցկացման փորձ: Համագործության շրջանակներում համալսարանը Հանձնաժողովի հետ համատեղ մշակել ու ավարտական կուրսերում ներդրել է ուսանողների ավարտական աշխատանքների ու մագիստրոսական թեզերի թեմաներ՝ նվիրված էթիկայի, բարեվարքության և հակակոռուպցիոն բազավառին, որը կնպաստի ուսանողների հակակոռուպցիոն ինստիտուցիոնալ մարմիններում ուսանողական պրակտիկայի և փորձնակության անցկացման աճին: Գործողության կատարումը խիստ թերի է, քանի որ հակակոռուպցիոն ինստիտուցիանալ մարմիններից միայն մեկն է կնքել հուշագրեր, այն էլ միայն երկու բուհի հետ: Ընդ որում, հաշվետվությունում ներկայացած է ԿԿՀ կողմից ստորագրված երկու հուշագիր՝ ՀՊՏՀ-ի և ՊԿԱ-ի հետ, սակայն ԿԿՀ կայքի ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ այդ երկու հուշագրերը ստորագրվել են մինչև 2024 թվականը: ՀՊՏՀ-ի և ԿԿՀ-ի միջև համագործակցության հուշագիրը ստորագրվել է 2021 թվականին, իսկ ՊԿԱ-ի հետ՝ 2022 թվականին: Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է գնահատել «Կատարված չէ»:	
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.11

ՆՊԱՍՏԵԼ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ՈՉ ՖՈՐՄԱԼ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱՎԱՆԱՑՄԱՆԸ՝ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ ՀԻՄՆԵԼՈՎ ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐ, ԻՍԿ ԲՈՒՅ-ԵՐՈՒՄ՝ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ (R&D)՝ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ և ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ և ԱՆԱԼԻՏԻԿ ԲՆՈՒՅԹԻ ԱՅԼ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Գնահատվել են դպրոցներում հակակոռուպցիոն ակումբներ, իսկ ԲՈՒՅ-երում՝ Հակակոռուպցիոն լաբորատորիաներ ստեղծելու կարիքները: Կարիքների գնահատման արդյունքում կազմվել են աշակերտական հակակոռուպցիոն ակումբներ և հակակոռուպցիոն լաբորատորիաներ ստեղծելու ծրագրեր: Ծրագրի հիման վրա աշակերտական հակակոռուպցիոն ակումբներ են ստեղծվել ՀՀ դպրոցների ընդհանուր թվի 30% հաստատություններում, որոնցից կեսը գյուղական համայնքներում, իսկ հակակոռուպցիոն լաբորատորիաներ՝ ԲՈՒՅ-երի ընդհանուր թվի 30% հաստատություններում:

Ստուգման միջոց

Մշակված ծրագրեր

Կատարող մարմին

ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☒ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթական ծրագրերի իրականացման նպատակով, վերհանված կարիքների հիման վրա, «Կրթության զարգացման և նորարարությունների ազգային կենտրոն» հիմնադրամի կողմից մշակվել է «Հակակոռուպցիոն կրթություն» խմբակի ծրագրի նախագիծ 11-րդ դասարանի սովորողների համար: Ծրագիրը 2025 թվականին կներդրվի հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում՝ որը կնպաստի հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթական ծրագրերի իրականացմանը:

ԲՈՒՀ-երում հակակոռուպցիոն լաբորատորիաների (R&D)՝ հակակոռուպցիոն հետազոտությունների, իրավական ակտերի հակակոռուպցիոն փորձաքննություն անցկացնելու և հակակոռուպցիոն ծրագրերին հետազոտական և անալիտիկ բնույթի այլ աջակցություն տրամադրելու նպատակով վեր է հանվել հակակոռուպցիոն բնագավառի ուղղությամբ գիտական հետազոտությունների իրականացման շուրջ 30 թեմաներ, որոնց ուղղությամբ հետազոտություններ կատարելու նպատակով դրանք տրամադրվել են բարձրագույն մասնագիտական կրթություն իրականացնող թվով 11 ուսումնական հաստատությունների, որը կազմում է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների շուրջ 30%-ը: Հաշվետու ժամանակահատվածում բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում իրականացվում է համապատասխան հետազոտական աշխատանքները: Կապված հետազոտությունների հումանիտար բնույթի առանձնահատկությամբ, հայտնում են, որ այն չի ենթադրում առանձին ենթակառուցվածքների ստեղծում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն – Չի իրականացվել

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Գնահատվել են դպրոցներում հակակոռուպցիոն ակումբներ, իսկ ԲՈՒՀ-երում՝ Հակակոռուպցիոն լաբորատորիաներ ստեղծելու կարիքները: Կարիքների գնահատման արդյունքում կազմվել են աշակերտական հակակոռուպցիոն ակումբներ և հակակոռուպցիոն լաբորատորիաներ ստեղծելու ծրագրեր: Ծրագրի հիման վրա աշակերտական հակակոռուպցիոն ակումբներ են ստեղծվել ՀՀ դպրոցների ընդհանուր թվի 30% հաստատություններում, որոնցից կեսը գյուղական համայնքներում, իսկ հակակոռուպցիոն լաբորատորիաներ՝ ԲՈՒՀ-	Մշակված ծրագրեր	Հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթական ծրագրերի իրականացման նպատակով, վերհանված կարիքների հիման վրա, «Կրթության զարգացման և նորարարությունների ազգային կենտրոն» հիմնադրամի կողմից մշակվել է «Հակակոռուպցիոն կրթություն» խմբակի ծրագրի նախագիծ 11-րդ դասարանի սովորողների համար: Ծրագիրը 2025 թվականին կներդրվի հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում՝ որը կնպաստի հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթական ծրագրերի իրականացմանը: ԲՈՒՀ-երում հակակոռուպցիոն լաբորատորիաների (R&D)՝ հակակոռուպցիոն հետազոտությունների, իրավական	Կատարված է ամբողջությամբ

երի ընդհանուր թվի 30% հաստատություններում:	ակտերի հակակոռուպցիոն փորձաքննություն անցկացնելու և հակակոռուպցիոն ծրագրերին հետազոտական և անալիտիկ բնույթի այլ աջակցություն տրամադրելու նպատակով վեր է հանվել հակակոռուպցիոն բնագավառի ուղղությամբ գիտական հետազոտությունների իրականացման շուրջ 30 թեմաներ, որոնց ուղղությամբ հետազոտություններ կատարելու նպատակով դրանք տրամադրվել են բարձրագույն մասնագիտական կրթություն իրականացնող թվով 11 ուսումնական հաստատությունների, որը կազմում է բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների շուրջ 30%-ը: Հաշվետու ժամանակահատվածում բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում իրականացվում է համապատասխան հետազոտական աշխատանքները: Կապված հետազոտությունների հումանիտար բնույթի առանձնահատկությամբ, հայտնում եմ, որ այն չի ենթադրում առանձին ենթակառուցվածքների ստեղծում: Իրականացված կարիքի հետազոտության մեթոդաբանությունը և բուն հետազոտությունը հասանելի չեն: Հակակոռուպցիոն ակումբներ և հակակոռուպցիոն լաբորատորիաներ ստեղծելու ծրագրերը փաստացիորեն չեն մշակվել: ԿՀՆԱԿ-ի կողմից մշակվել է միայն 11-րդ դասարանի համար նախատեսված «Հակակոռուպցիոն կրթություն» խմբակի ծրագիր, ոչ թե առհասարակ դպրոցներում ակումբերի ստեղծման ծրագիր: ԲՈՒՀ-երում հակակոռուպցիոն լաբորատորիաների ստեղծման ուղղությամբ կատարված աշխատանքների մասին ինֆորմացիան բացակայում է: Համաձայն ստուգման միջոցի՝ հակակոռուպցիոն ակումբները պետք է գործեն դպրոցների ընդհանուր թվի 30% հաստատություններում, իսկ հակակոռուպցիոն լաբորատորիաները՝ ԲՈՒՀ-երի	
---	---	--

		<i>ընդհանուր թվի 30% հաստատություններում: Այս պահանջների կատարման ապացույցներ առկա չեն: Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է գնահատել «Կատարված է մասնակի»:</i>	
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.12

ՄՇԱԿԵԼ ԵՎ ՆԵՐՂՆԵԼ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՏԻՈՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ, ԱՅՂԹՎՈՒՄ՝ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

1. ա/Հանրային հաղորդակցության և իրազեկման ծրագրի մշակման տեխնիկական առաջադրանքը մշակվել և հաստատվել է: Բ/Հանրային հաղորդակցության և իրազեկման ծրագիրը մշակվել և հաստատվել է: Գ/Կոռուպցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի պարբերական ուսումնասիրությունների մեթոդոլոգիան մշակվել և հաստատվել է:

2. ա/ Հանրային հաղորդակցության և իրազեկման ծրագրերի արդյունքների պարբերական գնահատման համակարգը մշակվել և հաստատվել է: Բ/Կոռուպցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի ուսումնասիրությունը կատարվել է և արդյունքների գնահատման զեկույցը հրապարակվել է:

Ստուգման միջոց

ա/Տեխնիկական առաջադրանքի առկայություն: Բ/Հանրային կարծիքի ուսումնասիրություն: Գ/Մշակված և կիրառվող ծրագրեր: Դ/Մշակված և կիրառվող գնահատման համակարգ: Ե/Մշակված և հրապարակված զեկույց: Գ/Կազմակերպված միջոցառումների հաշվետվություններ, մամուլի հաղորդագրություններ: Է/Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ:

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

ՀՀ պետական կառավարման համակարգի մարմիններ

Իրավապահ մարմիններ

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Հանրային հեռարձակողի խորհուրդ

Մասնավոր հեռարձակողներ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

✓ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Որպես կատարողականի թիրախ՝ Հանձնաժողովն առաջարկել է օգտագործել ԱՄՆ ՄԶԳ-ի աջակցությամբ CRRC-ի կողմից 2021 թվականին մշակված և իրականացրած հանրային կարծիքի ուսումնասիրության մեթոդաբանությունը՝ լրամշակված տարբերակով, որն արդյունավետ կլինի արդյունքների համեմատության նպատակով:

2. Հանրային կարծիքի ուսումնասիրության մեթոդաբանությունը և հարցաշարը, 2024 թվականի հոկտեմբերի 18-ի թիվ 07-Լ որոշմամբ, հաստատվել է Հանձնաժողովի կողմից: Ուսումնասիրության մեկնարկը՝ ըստ ԱՄՆ ՄԶԳ գործընկերների տեղեկատվության, տրվել է 2024

թվականի նոյեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին և դեռևս ընթացքի մեջ է: Ուսումնասիրության արդյունքները նախատեսվում է ամփոփել 2025 թվականի 1-ին կիսամյակում, որի վերաբերյալ առաջարկություն է ներկայացվել Արդարադատության նախարարություն:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Առաջարկվող մեթոդաբանությունը հունիսի 21-ին ուղարկվել է ՀՀ Արդարադատության նախարարություն՝ դիտարկումներ և առաջարկություններ ներկայացնելու նպատակով:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
1. ա/Հանրային հաղորդակցության և իրազեկման ծրագրի մշակման տեխնիկական առաջադրանքը մշակվել և հաստատվել է: Բ/Հանրային հաղորդակցության և իրազեկման ծրագիրը մշակվել և հաստատվել է: Գ/Կոռուպցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի պարբերա-	ա/Տեխնիկական առաջադրանքի առկայություն: Բ/Հանրային կարծիքի ուսումնասիրություն: Գ/Մշակված և կիրառվող ծրագրեր: Դ/Մշակված և կիրառվող գնահատման համակարգ: Ե/Մշակված և հրապարակված զեկույց: Զ/Կազմակերպված միջոցառումների հաշվետվու-	Ի կատարումն կատարողական թիրախի՝ Կոռուպցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի պարբերական ուսումնասիրությունների մեթոդաբանության մշակման և հաստատմանը՝ Հանձնաժողովը 2024 թվականի հոկտեմբերի 18-ի թիվ 07-Լ որոշմամբ, հաստատել է հանրային կարծիքի ուսումնասիրության մեթոդաբանությունը և հարցաշարը: Միաժամանակ, 2-րդ կիսամյակի կատարողականի թիրախը՝գնահատման զեկույցի հրապարակումը, Հանձնաժողովի կողմից առաջարկվել է տեղափոխել 2025 թվականի 1-ին կիսամյակ: Թերակատարված են 2024թ. 1-ին և 2-րդ կիսամյակների կատարողականի թիրախները, մասնավորապես՝ Հանրային հաղորդակցության և իրազեկման ծրագիրը, ինչպես նաև դրա արդյունքների պարբերական գնահատման համակարգը չի մշակվել և չի հաստատվել: Կոռուպցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի ուսումնասիրությունը չի կատարվել և արդյունքների գնահատման զեկույցը չի հրապարակվել: Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է գնահատել «Կատարված է մասնակի»:	Կատարված է մեծամասամբ

կան ուսումնասի- րությունների մեթոդոլո- գիան մշակվել և հաստատվել է: 2.ա/ Հանրային հաղորդակ- ցության և իրազեկման ծրագրերի արդյունքնե- րի պարբերա- կան գնահատման համակարգը մշակվել և հաստատվել է: բ/Կոռուպ- ցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի ուսումնա- սիրությունը կատարվել է և արդյունքնե- րի գնահատման զեկույցը հրապարակ- վել է:	թյուններ, մամուլի հաղորդագրութ- յուններ: է/Կիսամյակա յին և տարեկան մոնիթորին- գային հաշվետվու- թյուններ:		
--	--	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Քանի որ ուսումնասիրության մեկնարկը տրվել է 2024 թվականի նոյեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին՝ դրա արդյունքների ամփոփումը և գնահատումը կիրականացվեն 2025 թվականի 1-ին կիսամյակում: Ժամկետի փոփոխության վերաբերյալ առաջարկություն է ներկայացվել Արդարադատության նախարարություն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.13

ՉԱՐԳԱՑՆԵԼ ԿՈՌՈՒԹՅԱՅԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒԹՅՈՒՆ ՈՉ ՖՈՐՄԱԼ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ՈԼՈՐՏՈՒՄ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

2. Կազմվել է կարողությունների հզորացման ծրագիր, ռեսուրսները գնահատվել են:

Ստուգման միջոց

ա/Վերապատրաստումների զեկույցներ: ք/Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և աշխատակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ: գ/Գիտելիքների նախա և հետթեստավորման արդյունքներ: դ/Կազմակերպված միջոցառումների հաշվետվություններ, մամուլի հաղորդագրություններ: ե/Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ:

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

ՀՀ պետական կառավարման համակարգի մարմիններ

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

2022 թվականի հունիսի 1-ից մինչև 2024 թվականի մայիսի 31-ը անցկացված, ԵՄ-ի կողմից ֆինանսավորվող, «Բարեվարքության խթանում և կոռուպցիայի կանխարգելում Հայաստանի պետական ոլորտում» թվինինգ ծրագրի շրջանակներում Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի տարբեր կառուցվածքային ստորաբաժանումների աշխատակիցներն անցել են վերապատրաստման դասընթացներ: Որպես հատուկ նպատակ՝ ծրագիրն ուղղված է եղել աջակցելու կոռուպցիայի դեմ պայքարի ոլորտում կրթական ծրագրերի և հանրային իրազեկման միջոցառումների իրականացմանը և ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացմանը: Հանձնաժողովի աշխատակիցները մասնակցել են հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթության և հանրային իրազեկման ոլորտում մի շարք դասընթացների, վերապատրաստվել են՝ որպես վերապատրաստողներ, որոնց ընթացքում գիտելիքներ են ձեռք բերել նշված բնագավառներում՝ յուրացնելով նաև միջազգային փորձը: Հարկ եղած դեպքում, վերապատրաստված աշխատակիցները կարող են վերապատրաստել նաև Հանձնաժողովի սկսնակ աշխատակիցներին:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
--------------------	----------------	---	----------------------

2. Կազմվել է կարողությունների հզորացման ծրագիր, ռեսուրսները գնահատվել են:	ա/Վերապատրաստումների զեկույցներ: բ/Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և աշխատակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ: գ/Գիտելիքների նախա և հետթեստավորման արդյունքներ: դ/Կազմակերպված միջոցառումների հաշվետվություններ, մամուլի հաղորդագրություններ: ե/Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ:	ԵՄ թվինինգ ծրագրով ներգրավված փորձագետների կողմից գնահատվել են Հանձնաժողովի վերապատրաստում անցած աշխատակիցների կարողությունները և գիտելիքները, որի արդյունքում տրվել են հավաստագրեր: Ծրագրի շրջանակներում իրականացրած բոլոր վերապատրաստումները ամփոփվել են ԵՄ Թվինինգ ծրագրի արդյունքների ներկայացման <u>միջոցառման</u> ժամանակ: 2024թ. 2-րդ կիսամյակի կատարողականի թիրախը սահմանում է՝ «Կազմվել է կարողությունների հզորացման ծրագիր, ռեսուրսները գնահատվել են»: Մինչդեռ սույն հաշվետվության կատարման նկարագրությունը հղում է կատարում դեռևս 2022թ. մեկնարկած վերապատրաստումների ծրագրին, որի համար կատարված կարիքների գնահատումը չի կարող վերաբերելի համարվել 2024թ. երկրորդ կիսամյակի համար: Ավելին, դեռևս 2022թ. ԵՄ թվինինգ ծրագրով մեկնարկած կարողությունների զարգացման ծրագիրը ավարտվել է 2024թ. առաջին կիսամյակին, հետևաբար այն չի կարող ապահովել 2024թ. երկրորդ կիսամյակի համար նախատեսված թիրախը, այն է՝ կարողությունների զարգացման նոր ծրագրի մշակում և ռեսուրսների գնահատում: Միևնույն ժամանակ, ԵՄ թվինինգ ծրագրի շրջանակներում կատարված վերապատրաստումների որակական գնահատումն անհնար է, քանի որ հասանելի չեն ստուգման միջոցները, մասնավորապես՝ • վերապատրաստման ծրագիրը և զեկույցները հասանելի չեն, • բացակայում են վերապատրաստումների գնահատման ելակետային և պոստֆակտում տվյալները՝ գիտելիքների նախա և հետթեստավորման արդյունքները, • բացակայում են վերապատրաստումների արդյունավետության մասին մասնակից աշխատակիցների կողմից կատարված գնահատումները: Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է գնահատել «Կատարված չէ»:	Կատարված է ամբողջությամբ
---	---	---	---------------------------------

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 3.14

ՀՀ ՈՐԱՑՆԵԼ ԶՅԱ-ՆԵՐԻ ԶՅԱ-ՆԵՐԻ ՑԱՆՑԵՐԻ ԿԱՐԴՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ՝ ՀԱՎԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ՈՉ ՖՈՐՄԱԼ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԻՐԱԶԵԿԱՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՖՈՆԴԱՅԹԱՅԹՄԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

1. Հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթության և հանրային իրազեկման ոլորտում ԶՀԿ-ների ֆոնդիայթայթման մասնակցային մեխանիզմները մշակվել և հաստատվել են: Բ/ԶՀԿ-ների ֆոնդիայթայթման կարողությունները և կարիքները գնահատվել են:

2. Կարողությունների և կարիքների գնահատման արդյունքում կարողությունների հզորացման ծրագիրը կազմվել է, ռեսուրսները գնահատվել են:

Ստուգման միջոց

ա/Մշակված և կիրառվող ծրագրեր: Բ/Վերապատրաստումների զեկույցներ: գ/Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և մասնակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ: դ/Կազմակերպված միջոցառումների հաշվետվություններ, մամուլի հաղորդագրություններ: ե/Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ:

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

ՀՀ պետական կառավարման համակարգի մարմիններ

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

✓ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հարկ է նշել, որ գործողության ամբողջական կատարումը Հանձնաժողովի իրավասությունների տիրույթում չէ՝ հաշվի առնելով, որ հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթության և հանրային իրազեկման ոլորտում ԶՀԿ-ների ֆոնդիայթայթման կարողությունների զարգացումը Հանձնաժողովի գործառնությունների շրջանակում չի գտնվում և սույն հարցը վերապատրաստումների շրջանակներում ենթակա է հասցեագրման համապատասխան մասնագետների կամ փորձագետների կողմից: Ըստ այդմ՝ Հանձնաժողովը պայմանավորվածություն է ձեռք բերել գործողությունն իրականացնել ԱՄՆ ՄԶԳ «Հայաստանի բարեվարքություն» ծրագրի հետ համագործակցությամբ: Գործողության թիրախները քննարկվել են ԱՄՆ ՄԶԳ գործընկերների հետ աշխատանքային քննարկումներում, տրամադրվել են Հանձնաժողովի կանխարգելման մանդատի շրջանակներում առաջարկվող վերապատրաստման թեմաները: ԱՄՆ ՄԶԳ Հայաստանի բարեվարքության ծրագիրը նախագծել և ԿԿՀ հաստատման է ներկայացրել ԶՀԿ-ների կարողությունների զարգացման համար կազմակերպվող մրցույթի հայտարարությունը, որը հաստատվել է ԿԿՀ կողմից: Հայտարարված մրցույթի արդյունքում ընտրվել է հաղթող կազմակերպություն, որը 2025 թվականից կմեկնարկի հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթության և հանրային իրազեկման ոլորտում ԶՀԿ-ների կարողությունների զարգացման ծրագիրը՝ ներառելով նաև ֆոնդիայթայթման մեխանիզմները:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Գործողության թիրախները քննարկվել են ԱՄՆ ՄԶԳ գործընկերների հետ աշխատանքային քննարկումներում, տրամադրվել են Հանձնաժողովի կանխարգելման մանդատի շրջանակներում առաջարկվող վերապատրաստման թեմաները:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
1. Հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթության և հանրային իրազեկման ոլորտում ԶՀԿ-ների ֆոնդիայթայթման մասնակցային մեխանիզմները մշակվել և հաստատվել են: Բ/ԶՀԿ-ների ֆոնդիայթայթման կարողությունները և կարիքները գնահատվել են: 2. Կարողու-	ա/Մշակված և կիրառվող ծրագրեր: բ/Վերապատրաստումների զեկույցներ: գ/Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և մասնակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ: դ/Կազմակերպված միջոցառումների հաշվետվություններ, մամուլի հաղորդագրություններ: ե/Կիսամյակա-	ԱՄՆ ՄԶԳ Հայաստանի բարեվարչության ծրագիրը նախագծել և ԿԿՀ հաստատմանն է ներկայացրել ԶՀԿ-ների կարողությունների զարգացման համար կազմակերպվող մրցույթի հայտարարությունը, որը հաստատվել է ԿԿՀ կողմից: Հայտարարված մրցույթի արդյունքում ընտրվել է հաղթող կազմակերպություն, որը 2025 թվականից կմեկնարկի հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթության և հանրային իրազեկման ոլորտում ԶՀԿ-ների կարողությունների զարգացման ծրագիրը՝ ներառելով նաև ֆոնդիայթայթման մեխանիզմները: Հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթության և հանրային իրազեկման ոլորտում ԶՀԿ-ների ֆոնդիայթայթման կարողությունների զարգացումը դուրս է ԿԿՀ իրավասությունների շրջանակներից, ուստի այն չի կարող ամբողջովին կատարված լինել Հանձնաժողովի կողմից: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ԱՄՆ ՄԶԳ հիշատակված ծրագիրը պետք է մեկնարկեր 2025թ. հունվար ամսին, սակայն այն դադարեցվել է նույն ամսում և դրա շրջանակներում սույն գործողության կատարմանն ուղղված քայլեր չեն կատարվել՝ գործողությունը չի կարելի համարել մեծամասամբ կատարված: Կատարման կարգավիճակը առաջարկվում է գնահատել «կատարված չէ»:	Կատարված է մեծամասամբ

թյունների և կարիքների գնահատման արդյունքում կարողությունների հզորացման ծրագիրը կազմվել է, ռեսուրսները գնահատվել են:	յին և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ:		
---	---	--	--

4. Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող կամ միջոցառման կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Հակակոռուպցիոն ոչ ֆորմալ կրթության և հանրային իրազեկման ոլորտում ԶՀԿ-ների ֆոնդիայթայթման կարողությունների զարգացումը դուրս է ԿԿՀ իրավասությունների շրջանակներից:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.1

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՆԵՐՂՆԵԼ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐ՝ ԶԱՐԳԱՑՆԵԼՈՎ ԿՈՐՊՈՐԱՏԻՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Կորպորատիվ կառավարման նոր կանոնագրի նախագիծը լրամշակվել է կորպորատիվ կառավարման միջազգային ստանդարտներով ամրագրված հակակոռուպցիոն պահանջներին համապատասխան:

Սահմանվել են Կանոնագրի կիրառման վերահսկողության մեխանիզմներ:

Կանոնագիրը հաստատվել է իրավասու մարմնի կողմից:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարություն

Համակատարող մարմին

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ/գործարար շահերի պաշտպանությամբ զբաղվող կազմակերպություններ և գործարար անդամակցությամբ զբաղվող կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Կորպորատիվ կառավարման կենտրոն (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից շրջանառվել է «Քաղաքացիական օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը: Նախագծով սահմանվել է Կորպորատիվ կառավարման կանոնագրի հասկացությունը, դրա ընդունման համար անհրաժեշտ լիազորող նորմը, ինչպես նաև սահմանվել են ընկերությունների կողմից Կանոնագրին միանալու կանոնները: Սահմանվել է Կանոնագրին ընկերությունների կողմից միանալու կամավորության սկզբունքը՝ միևնույն ժամանակ սահմանելով առանձին օրենքով դրա ընդունման ու կիրառման պարտադիր հիմքեր նախատեսելու հնարավորությունը: 2024 թվականի մայիսի 22-ին նախագիծն ընդունվել է Ազգային ժողովի կողմից: Բացի այդ, հաշվետու կիսամյակում Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից Անսիական զարգացման բանկի տեխնիկական աջակցությամբ մշակվել և շրջանառվել է Կորպորատիվ կառավարման նոր կանոնագրի նախագիծը՝ կորպորատիվ կառավարման միջազգային ստանդարտներ հանդիսացող 2023

թվականահին ընդունված G20/SՀԶԿ կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների հիման վրա:Եկոնոմիկայի նախարարի 2024 թվականի հուլիսի 30-ի թիվ 1955-Ն հրամանով հաստատվել է Կորպորատիվ կառավարման նոր կանոնագիրքը (այսուհետ՝ Հրաման), որն ուժի մեջ է մտել 32024 թվականի օգոստոսի 30-ին:

Հրամանի 2-րդ կետի համաձայն՝ Կանոնագրքին միացող կազմակերպությունը պարտավոր է յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա համար պատրաստել և մինչև հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա հունիսի 30-ն իր համացանցային կայքէջում հրապարակել Կանոնագրքով նախատեսված տարեկան հաշվետվությունն, ինչպես նաև դրա մաս կազմող կորպորատիվ կառավարման զեկույցը և կորպորատիվ կառավարման տարեկան հայտարարագիրը՝ «Հետևի՛ր կամ բացատրի՛ր» սկզբունքի հիման վրա: Կորպորատիվ կառավարման տարեկան զեկույցի, այդ թվում՝ տարեկան հայտարարագրի համար հաշվետու ժամանակահատված է համարվում տվյալ տարվա հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ն ընդգրկող ժամանակահատվածը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Կորպորատիվ կառավարման կանոնագրքի նախագիծը 2024 թվականի մասիսի 8-ին դրվել է հանրային քննարկման edraft.am (<https://www.e-draft.am/projects/7208>) հարթակում: Ներկայացվել է նաև Ե նաև շահագրգիռմարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա նախագծերը լրամշակվել են:

2024 թվականի սեպտեմբերի 24-ին կազմակերպվել է «Հայաստանի նոր Կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրքը, կիրարկման և հարկադրանքի հարցեր» թեմայով աշխատաժողով՝ բիզնես համայնքի, քաղաքացիական հասարակության, պետական մարմինների և միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ:

Կանոնագրքին համապատասխանելու վերաբերյալ տարեկան հայտարարագրի ձևաչափը մասնավոր հատվածի հետ քննարկումների արդյունքում մշակելու նպատակով 2024 թվականի նոյեմբերի 28-ին և 29-ին կազմակերպվել երեսեմինար-քննարկումներ ցուցակված իրական և ֆինանսական հատվածի ընկերությունների հետ: Հավաքագրված առաջարկների և խնդիրների հիման վրա նախատեսվում է իրականացնել տարեկան հայտարարագրի ձևաչափի մշակում:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողակ անի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Կորպորատիվ կառավարման նոր կանոնագրքի նախագիծը լրամշակվել է Կորպորատիվ	Իրավական ակտի առկայություն	«Գործողության 4.1»-ի 2024 թվականի առաջին կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում մշակվել է Կորպորատիվ կառավարման կանոնագրքի նախագիծը: Նախագիծը լրամշակվել է 2023 թվականին ընդունված G20/SՀԶԿ կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների հիման վրա, որոնք կորպորատիվ կառավարման միջազգային ստանդարտներ են: Կանոնագրքի նախագծում ներառվել են նաև դրույթներ Կանոնագրքի վերահսկողության մասով: Մասնավորապես, սահմանվել է, որ Կանոնագրքին հետևելը վերահսկվում է կանոնավոր հաշվետվությունների և	Կատարված է ամբողջությամբ

կառավարման միջազգային ստանդարտներով ամրագրված հակակոռուպցիոն պահանջներին համապատասխան: Սահմանվել են Կանոնագրքի կիրառման վերահսկողության մեխանիզմներ Կանոնագիրքը հաստատվել է իրավասու մարմնի կողմից		բացահայտումների միջոցով, որոնք պետք է ներառված լինեն տարեկան հաշվետվությունում: Մինևույն ժամանակ, հաշվի առնելով, որ այս պահին գործող կարգավորումներով Կանոնագրքին միանալը պարտադիր է միայն ցուցակված ընկերությունների համար՝ բորսայի կանոններով, նույն կանոններով սահմանված են վերահսկողության մեխանիզմներ, այդ թվում արժեթղթերի ցուցակման կասեցում և ապացուցակում: «Գործողության 4.1»-ի 2024 թվականի երկրորդ կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում Էկոնոմիկայի նախարարի 30.07.2024թ. N 1955-Ն հրամանով հաստատվել է Կորպորատիվ կառավարման նոր կանոնագիրքը, որն ուժի մեջ է մտել 2024 թվականի օգոստոսի 30-ին: Համաձայն ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարի 2024թ. հուլիսի 30-ի N 1955-Ն հրամանի երկրորդ կետի՝ “Կանոնագրքին միացող կազմակերպությունը պարտավոր է յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա համար պատրաստել և մինչև հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա հունիսի 30-ը իր համացանցային կայքէջում հրապարակել Կանոնագրքով նախատեսված տարեկան հաշվետվությունն, ինչպես նաև դրա մաս կազմող կորպորատիվ կառավարման զեկույցը և կորպորատիվ կառավարման տարեկան հայտարարագիրը՝ «Յետևի՛ր կամ բացատրի՛ր» սկզբունքի հիման վրա:” Ինչպես երևում է այս կետից, Կանոնագրքին միացող կազմակերպությունները մինչև հաշվետու տարվա հունիսի 30-ը պետք է իրենք կայքէջում հրապարակեն նաև “կորպորատիվ կառավարման տարեկան հայտարարագիրը՝ «Յետևի՛ր կամ բացատրի՛ր» սկզբունքի հիման վրա”: Սակայն, զեկույցի այս մասից բխում է, որ նշված հայտարարագրի ձևաչափը մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը պատրաստ չէր, ինչը կարող է խնդիրներ առաջացնել այն կազմակերպությունների համար, որոնք Կանոնագրքին միացան անցյալ տարի և, հետևաբար, այս տարվա մինչև հունիսի 30-ը պետք է իրենց կայքէջում տեղադրեն նաև իրենց կորպորատիվ կառավարման տարեկան հայտարարագիրը: Համաձայնել կատարման կարգավիճակի գնահատականի հետ:	
---	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.2

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՆԵԼ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐ, ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիուախ

Պետական և համայնքային մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների համար սահմանվել է նոր կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրքը պարտադիր կիրառելու պահանջ:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարություն

Համակատարող մարմին

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվականի 2-րդ կիսամյակ)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☒ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Սույն գործողության շրջանակներում նախատեսվում է պետական և համայնքային մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների համար ներդնել նոր կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրքը կիրառելու պահանջ:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ՝ Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից մեկնարկել են համապատասխան իրավական ակտերի նախագծերի մշակման աշխատանքներ: Նախագծերի մշակման աշխատանքներին աջակցություն է ցուցաբերում նաև Ասիական զարգացման բանկը և «Կորպորատիվ կառավարման կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը:

Նախագծերի մշակման գործընթացն առավել ներառական իրականացնելու նպատակով կազմակերպվել են մի շարք հանրային քննարկումներ շահագրգիռ պետական մարմինների և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների ներգրավմամբ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Շահագրգիռ պետական մարմինների և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների ներգրավմամբ կազմակերպվել են մի շարք հանրային քննարկումներ (<https://corpgov.am/hy/news/2024/12/24/cg-in-soes-workshop/>, <https://corpgov.am/hy/news/2024/12/11/corporate-governance-in-soes-ppd/>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Պետական և համայնքային մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպությունների համար սահմանվել է նոր կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրքը պարտադիր կիրառելու պահանջ:	Իրավական ակտի առկայություն	Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից իրավական ակտերի նախագծերի մշակման աշխատանքները մեկնարկել են, սակայն ընդունված իրավական ակտերի բացակայության պայմաններում գործողության կատարման կարգավիճակը կատարված է մասնակի: <i>Եթե, ինչպես նշված է վերը «իրավական ակտերի նախագծերի մշակման աշխատանքները մեկնարկել են», ապա պետք է այս փաստաթղթին կցվեր գոնե այդ իրավական ակտ(եր)ի ինչ-որ նախնական տարբերակ: Հակառակ դեպքում այս գործողության կատարման կարգավիճակը գնահատել «Կատարված չէ»:</i>	Կատարված է մասնակի:

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.3

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐՂՆԵԼ ԿՈՈՒՊՑԻՈՆ ՌԻՍԿԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթ, որով ԿԿՀ-ին վերապահվել է պետական և համայնքային կազմակերպություններում կոռուպցիոն ռիսկերի բացահայտման, գնահատման և կառավարման մեթոդաբանության մշակման և հաստատման իրավասություն: Օրենսդրական փաթեթը հաստատվել է ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:

Հաստատվել է կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունը:

Մեթոդաբանությունը պիլոտային կարգով փորձարկված է առնվազն 3 տարբեր կազմակերպատիրական ձև ունեցող կազմակերպություններում:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Վերապատրաստումների զեկույցներ

Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և աշխատակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ

Կազմակերպված միջոցառումների հաշվետվություններ, մամուլի հաղորդագրություններ

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Կատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

Կատարված է ամբողջությամբ

✓ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հանձնաժողովը մշակել և Արդարադատության նախարարություն է ներկայացրել «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» և «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը (այսուհետ՝ Նախագծեր): Նախագծերով առաջարկվում է Հանձնաժողովին վերապահել հանրային իշխանության մարմիններում, պետական և համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններում, պետության կողմից հիմնադրված հիմնադրամներում, 50 և ավելի տոկոս Հայաստանի Հանրապետության և համայնքի մասնակցությամբ առևտրային կազմակերպություններում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման գործիքակազմի միասնականության ապահովման, իրավասու մարմիններ առաջարկությունների ներկայացման գործառնությունները,

կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանության մշակման և հաստատման, մասնագիտական խորհրդատվության և մեթոդական աջակցության տրամադրման լիազորությունները:

Նախագիծերը լրամշակվել են շահագրգիռ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների կողմից ներկայացված կարծիքների հիման վրա և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ Նախագծերի լրամշակման աշխատանքներն ընթացքում են:

«Բարեվարքության խթանում և կոռուպցիայի կանխարգելում Հայաստանի պետական հատվածում» ԵՄ Թվինինգ ծրագրի 4-րդ բաղադրիչի հետ համագործակցությամբ Հանձնաժողովը մշակել է պետական մասնակցությամբ կազմակերպություններում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման մեթոդաբանությունը: Հանձնաժողովը կոռուպցիոն ռիսկերի կառավարման մեթոդաբանության նախագիծը պիլոտային կարգով գործարկել է պետական մասնակցությամբ մեկ ընկերությունում («Հայաստանի պետական հետաքրքրությունների ֆոնդ» ՓԲԸ (ԱՆԻՖ)) և պետական (համայնքային) ոչ առևտրային երկու կազմակերպություններում: Ընտրված երեք կազմակերպությունների կողմից՝ Հանձնաժողովի և ԵՄ Թվինինգ ծրագրի կողմից ձևավորված աջակցող թիմի հետ համատեղ իրականացվել է կոռուպցիոն ռիսկերի ներքին գնահատում, որի արդյունքները Հանձնաժողովը 2024 թվականին ամփոփել է գեկույցի հրապարակմամբ:

Կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունը 2024 թվականին Հանձնաժողովի կողմից չի հաստատվել, քանի որ օրենսդրական մակարդակում դեռևս Հանձնաժողովին վերապահված չէ մեթոդաբանության մշակման և հաստատման լիազորությունը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծերը ներկայացվել են հանրային քննարկման իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական e-draft.am հարթակում (հղումը՝ <https://www.e-draft.am/projects/7187>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել է օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթ, որով ԿԿՀ-ին վերապահվել է պետական և համայնքային կազմակերպություններում կոռուպցիոն ռիսկերի	Իրավական ակտի առկայություն Վերապատրաստումների գեկույցներ Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և աշխատակիցների շրջանում	Սույն գործողության 2024 թվականի առաջին կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում մշակվել են «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացում կատարելու մասին» և «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը: 2024 թվականի երկրորդ կիսամյակի կատարողականի թիրախի շրջանակում մշակվել է կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման մեթոդաբանությունը, որը պիլոտային կարգով գործարկվել է պետական մասնակցությամբ մեկ ընկերությունում	Կատարված է մեծամասամբ

բացահայտման, գնահատման և կառավարման մեթոդաբանության մշակման և հաստատման իրավասություն Օրենսդրական փաթեթը հաստատվել է ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել է ԱԺ-ի ընդունմանը: Հաստատվել է կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունը: Մեթոդաբանությունը պիլոտային կարգով փորձարկված է առնվազն 3 տարբեր կազմակերպատիրական ձևունեցող կազմակերպություններում	կատարվող հարցումներ Կազմակերպված միջոցառումների հաշվետվություններ, մամուլի հաղորդագրություններ Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ	(«Հայաստանի պետական հետաքրքրությունների ֆոնդ» ՓԲԸ (ԱՆԻՖ)) և պետական (համայնքային) ոչ առևտրային երկու կազմակերպություններում: Հաշվի առնելով, որ կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանության մշակման և հաստատման լիազորությունը Հանձնաժողովին վերապահող իրավական ակտը դեռևս ընդունված չէ, գործողության կատարումը մեծ մասամբ է ապահովվել: «Կատարված է մասնակի», քանի որ Գործողության 2024թ թիրախներից բխող ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական 3 ցուցանիշներից կատարվել է միայն մեկը՝ «Մեթոդաբանությունը պիլոտային կարգով փորձարկված է առնվազն 3 տարբեր կազմակերպատիրական ձև ունեցող կազմակերպություններում»: Բացի նրանից, որ ռիսկերի կառավարման և գնահատման մեթոդաբանությունը 2024թ դեկտեմբերի 31-ի հաստատված չէ, նշված օրենսդրական փաթեթը, ինչպես երևում է ԱԺ կայքից, նույնիսկ բացակայում է դեռևս չընդգրկված նախագծերի ցուցակում (http://parliament.am/drafts.php?show_session=8&AuthorType=1&sel=introduction&show_committee=111224), որը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ այն ԱԺ դեռևս չի էլ ուղարկվել: https://www.e-draft.am/projects/7187 հղման մեջ «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքում փոփոխություն և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը չկա: Դա չէր էլ կարող լինել, քանի որ նշված օրենքում ՏԻ մարմինների հակակոռուպցիոն ծրագրերին վերաբերող որևէ դրույթ չկա: Գնահատել «Կատարված է մասնակի», քանի որ Գործողության 2024թ թիրախներից բխող ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական 3 ցուցանիշներից կատարվել է միայն մեկը՝ «Մեթոդաբանությունը պիլոտային կարգով փորձարկված է առնվազն 3 տարբեր կազմակերպատիրական ձև ունեցող կազմակերպություններում»:	
--	--	---	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.4

ՀՉՈՐԱՑՆԵԼ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՐԴՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ՝ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՀԱՏՎԱԾԻ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Համալրվել են ՄԻՊ գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության համապատասխան ստորաբաժանման հաստիքները:
Կազմակերպվել և անցկացվել են առնվազն 2 վերապատրաստման դասընթացներ ՄԻՊ համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների համար՝ մասնավոր հատվածի և պետական մարմինների միջև հարաբերություններում գործարարների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ:

Ստուգման միջոց

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Վերապատրաստումների զեկույցներ

Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և աշխատակիցների շրջանում կատարվող հարցումներ

Կատարող մարմին

Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Մասնագիտացված ԶՀԿ-ներ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Որպես կատարող մարմին՝ Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի և Վարչապետի աշխատակազմի քաղաքացիական ծառայության գրասենյակի համագործակցության արդյունքում Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի, այդ թվում՝

Գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության բաժնի հաստիքների համալրման գործընթացը գտնվում է ընթացիկ փուլում: Համալրվել են Գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության բաժնի պետի և ավագ մասնագետի հաստիքները:

Բացի այդ, գործարարների իրավունքների պաշտպանության ոլորտում կարողությունների զարգացման համատեքստում հարկ էնշել, որ Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի ներկայացուցիչը ներգրավված է Մարդու իրավունքների ազգային հաստատությունների եվրոպական ցանցի համապատասխան աշխատանքային խմբում:

Մարդու իրավունքների դանիական ինստիտուտի հետ համաձայնություն է ձեռք բերվել նաև իրականացնել ոլորտին առնչվող միջոցառումներ:

Ինչ վերաբերում է Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության ստորաբաժանման աշխատակիցների համար մասնավոր հատվածի և պետական մարմինների միջև հարաբերություններում գործարարների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ վերապատրաստումների անցկացմանը, ապա հարկ է նշել, որ 2024 թվականի ընթացքում վերապատրաստման դասընթացների կազմակերպումը համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների համար իրականացվել է մասնակի:

Պաշտպանը մասնագիտացված տարբեր ԶԿ-ների հետ քննարկել է համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների կարողությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման դասընթացներ իրականացնելու հարցը: Արդյունքում, «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ» հասարակական կազմակերպության հետ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել 2024 թվականի երկրորդ կիսամյակում իրականացնել Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի համապատասխան ստորաբաժանման կարողությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման դասընթացներ մասնավոր հատվածի և պետական մարմինների միջև հարաբերություններում գործարարների իրավունքների պաշտպանության և գործարարության ոլորտում հակակոռուպցիոն մեխանիզմների վերաբերյալ: Սակայն, կազմակերպչական հանգամանքներով պայմանավորված՝ վերապատրաստման դասընթացների իրականացումը հետաձգվել է և նախատեսվում է իրականացնել 2025 թվականին :

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3.Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Համալրվել են ՄԻՊ գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության համապատասխան ստորաբաժանման հաստիքները: Կազմակերպվել և անցկացվել են առնվազն 2 վերապատրաստման	Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ Վերապատրաստումների զեկույցներ Գիտելիքների գնահատման հաշվետվություններ և աշխատակիցների	Սույն գործողության շրջանակում համալրվել են ՄԻՊ գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության ստորաբաժանման հաստիքները: ՄԻՊ գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության ստորաբաժանման աշխատակիցների կարողությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման դասընթացներ իրականացնելու համար	Կատարված է մասնակի

դասընթացներ համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների համար՝ մասնավոր հատվածի և պետական մարմինների միջև հարաբերություններում գործարարների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ:	ՄԻՊ շրջանում կատարվող հարցումներ	քննարկումներ են անցկացվել մասնագիտացված տարբեր ԶՅԿ-ների հետ: Արդյունքում, «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ» հասարակական կազմակերպության հետ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել իրականացնել Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի համապատասխան ստորաբաժանման կարողությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման դասընթացներ մասնավոր հատվածի և պետական մարմինների միջև հարաբերություններում գործարարների իրավունքների պաշտպանության և գործարարության ոլորտում հակակոռուպցիոն մեխանիզմների վերաբերյալ: Նշյալի հաշվառմամբ՝ գործողության կատարումը գնահատվել է մասնակի կատարված: ԹԻՅԿ առաջին և միակ հանդիպումը ՄԻՊ հետ տեղի է ունեցել 2024թ. դեկտեմբերի 20-ին, հետևաբար ԹԻՅԿ-ն չէր կարող հանձն առնել 2024թ երկրորդ կիսամյակին վերապատրաստման դասընթացներ անցկացնել: Ավելին, հանդիպման ժամանակ ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն ՄԻՊ-ը պետք է տրամադրեր իրենց կարիքների գնահատման արդյունքները, որի հիման վրա ԹԻՅԿ-ն պետք է մշակեր վերապատրաստման դասընթացները: ՄԻՊ-ի կողմից իրենց կարիքների գնահատման վերաբերյալ նյութերը ԹԻՅԿ-ն առ այսօր չի ստացել: Հանդիպման լուսաբանումը՝ https://www.facebook.com/share/p/166a4U1C7j/ ելնելով վերոգրյալից՝ առաջարկվում է գործողությունը գնահատել «Կատարված չէ»:	
--	---	--	--

--	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Կազմակերպչական հանգամանքներով պայմանավորված՝ վերապատրաստման դասընթացների իրականացումը հետաձգվել է:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.5

ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ԲԻԶՆԵՍ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱԶԵԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿՆ ԻՐԵՆՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱԿԱԿՈՈՒՊՅՈՒՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Կազմակերպվել և իրականացվել են իրազեկվածության բարձրացման առնվազն 2 միջոցառումներ բիզնես համայնքի շրջանում՝ իրենց իրավունքների արդյունավետ միջոցների պաշտպանության և հակակոռուպցիոն մեխանիզմների վերաբերյալ:

Ստուգման միջոց

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարություն

Համակատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ (համաձայնությամբ)

Մասնագիտացված ԶՀԿ-ներ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Էկոնոմիկայի նախարարությունը Կորպորատիվ կառավարման կենտրոնի, ԱՄՆ առևտրի դեպարտամենտի կոմերցիոն իրավունքի զարգացման ծրագրի (CLDP) և Միջազգային մասնավոր ձեռնարկատիրության կենտրոնի (CIPE) հետ համագործակցությամբ 2024 թվականի սեպտեմբերի 24-ին կազմակերպել է «Հայաստանի նոր Կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրը, կիրարկման և հարկադրանքի հարցեր» թեմայով աշխատաժողով՝ (հղումը՝ <https://mineconomy.am/news/3429>) բիզնես համայնքի, քաղաքացիական հասարակության, պետական մարմինների և միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ: Աշխատաժողովի նպատակն էր գործարար համայնքին և այլ շահագրգիռ անձանց ներկայացնել ՀՀ կորպորատիվ կառավարման նոր կանոնագիրը, ինչպես նաև քննարկել կանոնագրի իրավակիրարկմանը, ներդրումային միջավայրի բարելավման հարցում կորպորատիվ կառավարման դերին վերաբերող հիմնախնդիրները:

2024 թվականի հոկտեմբերի 11-ին Արդարադատության նախարարության նախաձեռնությամբ ԱՄՆ ՄԶԳ ֆինանսական աջակցությամբ իրականացվող «Հայաստանի բարեվարքություն» ծրագրի շրջանակում «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» ՀԿ-ի կողմից և Արդարադատության նախարարության մասնակցությամբ իրականացվել է «Ազդարարի՛ր, Հայաստան» ծրագիրը (հղումը՝

<https://moj.am/article/4163>) (այսուհետ՝ Ծրագիր): Ծրագրի նպատակն էր իրականացնել ազդարարման համակարգի հանրային իրազեկում, համակարգի վերաբերյալ հասարակության տարբեր խմբերի ընկալումների փոփոխմանն ուղղված միջոցառումներ, ազդարարման միասնական հարթակից օգտվելու թվային գիտելիքների բարձրացում:

Ծրագրի շրջանակներում կազմակերպել է ազդարարման վերաբերյալ հանրային իրազեկման 21 դասընթաց Երևանում և Հայաստանի Լոռու, Շիրակի, Տավուշի և Գեղարքունիքի մարզերում՝ հետևյալ թիրախային լսարանների համար.

➤ 4 մարզի և Երևանի տեղական ինքնակառավարման մարմինների 20 համայնքային ծառայող, հնարավորության դեպքում՝ ազդարարման պատասխանատու անձինք,

➤ 4 մարզի և Երևանի 15 մասնավոր ընկերությունների 20 ներկայացուցիչ:

Վերոգրյալի համատեքստում՝ Ազդարարման համապետական արշավ դասընթացների 2-րդ փուլին մասնակցելու նպատակով՝ Էկոնոմիկայի նախարարությունը հավաքագրել է գործարար համայնքի ներկայացուցիչների վերաբերյալ տեղեկատվությանը, մասնակիցների ցանկը և տրամադրել Արդարադատության նախարարությանը:

Արդարադատության նախարարության կողմից «Հակակոռուպցիոն իրազեկման շաբաթ» միջոցառման շրջանակում՝ 2024 թվականի դեկտեմբերի 5-ին «Միջազգային մասնավոր ձեռնարկությունների կետրոնի» աջակցությամբ անցկացվել է «Մասնավոր հատվածում իրականացվող գործարար բարեվարչության քաղաքականությունը» խորագրով պանելային քննարկում (հղումը՝ <https://corpgov.am/hy/news/2024/12/09/participation-in-the-uniting-forces-to-prevent-corruption-campaign>), որի ընթացքում ներկայացվել է Կորպորատիվ կառավարման ոլորտում պետական քաղաքականության տեսլականը, Նոր Կորպորատիվ կառավարման կանոնագրի հիմնական կարգավորումները: Քննարկվել են ոլորտի բարեփոխման ուղղությամբ Էկոնոմիկայի նախարարության նախաձեռնությունները, այդ թվում ընկերությունների մասին Նոր օրենքի հայեցակարգային ուղղությունները, Կորպորատիվ կառավարման կանոնագրի կիրարկման հայեցակարգը և այլն:

Սույն գործողության շրջանակում 2024 թվականի ընթացքում Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության բաժինը սկսել է իրագործել գործարարություն իրականացնող անձանց իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ հանրային իրազեկման լայնածավալ աշխատանքներ (հղում՝ <https://ombuds.am/am/site/ViewNews/3082>):

Հաշվետու տարվա ընթացքում Մարդու իրավունքների աշտպանի կողմից կատարված մարզային այցերի ընթացքում քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների և հասարակական կազմակերպությունների հետ քննարկվել են գործարարություն իրականացնող անձանց իրավունքների պաշտպանությանը վերաբերելի հարցեր: Օրինակ՝ Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմը կազմակերպել է «Կանանց իրավունքների պաշտպանություն և խթանում գործարարության ոլորտում» թեմայով մարզային քննարկում (<https://ombuds.am/am/site/ViewNews/3082>) Գեղարքունիքի մարզում, որին մասնակցել է մարզում բիզնես ոլորտում գործունեություն իրականացնելու ցանկություն ունեցող ավելի քան 40 կին, այդ թվում՝ հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ և բռնի տեղահանված անձինք: Քննարկվել են գործարարության ոլորտում հանդիպող մարտահրավերները և այդ ոլորտում իրավունքների պաշտպանությանը վերաբերելի հարցերը:

Գործարարություն իրականացնող անձանց իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ հանրային իրազեկումներ իրականացվել են նաև զանգվածային լրատվության միջոցներով, մասնավորապես՝ Մարդու իրավունքների պաշտպանի ներկայացուցիչը Հանրային ռադիոյի «Ձեր փաստաբանը» հաղորդաշարի եթերում (<https://ombuds.am/am/site/VideoGalleryView/1115>) ներկայացրել է գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության ոլորտում Մարդու իրավունքների պաշտպանի գործունեությունը: Հանրային հեռուստաընկերության «Լուրեր»

հաղորդաշարի շրջանակում Մարդու իրավունքների պաշտպանի ներկայացուցիչը ներկայացրել է Մարդու իրավունքների պաշտպանին հասցեագրված բողոքների ուսումնասիրության ընթացքում արձանագրված խնդիրը միկրոձեռնարկատիրության հարկման համակարգի իրազեկվածության պակասի և այդ ոլորտում Մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից կազմված ու հրապարակված ուղեցույցի վերաբերյալ:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմում մշակվել և հրապարակվել է միկրոձեռնարկատիրության հարկման համակարգի վերաբերյալ ուղեցույց (<https://www.ombuds.am/images/files/b6cb7a43c158e4cb4627979e69bd709a.pdf>), որի նպատակն է բարձրացնել միկրոձեռնարկատիրության սուբյեկտների իրազեկվածությունը միկրոձեռնարկատիրության հարկման համակարգի արտոնություններից օգտվելիս:

Մարդու իրավունքների պաշտպանը նաև ակտիվ համագործակցում է ԶԿ-ների ներկայացուցիչների հետ, օրինակ՝ «Հարկ վճարողների պաշտպանություն» ՀԿ-ի նախագահի հետ քննարկվել են մասնավոր հատվածի և պետական մարմինների միջև հարաբերություններում գործարարների իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ հարցեր (<https://ombuds.am/am/site/VideoGalleryView/1115>):

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից Կանոնադրքին համապատասխանելու վերաբերյալ տարեկան հայտարարագրի ձևաչափը մասնավոր հատվածի հետ քննարկումների արդյունքում մշակելու նպատակով 2024 թվականի նոյեմբերի 28-ին և 29-ին կազմակերպվել է սեմինար-քննարկումներ ցուցակված իրական և ֆինանսական հատվածի ընկերությունների հետ: Հավաքագրված առաջարկների և խնդիրների հիման վրա նախատեսվում է իրականացնել տարեկան հայտարարագրի ձևաչափի մշակումը:

Արդարադատության նախարարության կողմից «Հակակոռուպցիոն իրազեկման շաբաթ» միջոցառման շրջանակում՝ 2024 թվականի դեկտեմբերի 5-ին «Միջազգային մասնավոր ձեռնարկությունների կետրոնի» աջակցությամբ անցկացվել է «Մասնավոր հատվածում իրականացվող գործարար բարեվարքության քաղաքականությունը» խորագրով պանելային քննարկում (հղումը՝ <https://corpgov.am/hy/news/2024/12/09/participation-in-the-uniting-forces-to-prevent-corruption-campaign>):

Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմը կազմակերպել է «Կանանց իրավունքների պաշտպանություն և խթանում գործարարության ոլորտում» թեմայով մարզային քննարկում (<https://ombuds.am/am/site/ViewNews/3082>) Գեղարքունիքի մարզում:

Մարդու իրավունքների պաշտպանի ներկայացուցիչը Հանրային ռադիոյի «Ձեր փաստաբանը» հաղորդաշարի եթերում (<https://ombuds.am/am/site/VideoGalleryView/1115>) ներկայացրել է գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության ոլորտում Մարդու իրավունքների պաշտպանի գործունեությունը: Հանրային հեռուստաընկերության «Լուրեր» հաղորդաշարի շրջանակում Մարդու իրավունքների պաշտպանի ներկայացուցիչը ներկայացրել է Մարդու իրավունքների պաշտպանին հասցեագրված բողոքների ուսումնասիրության ընթացքում արձանագրված խնդիրը միկրոձեռնարկատիրության հարկման համակարգի իրազեկվածության պակասի և այդ ոլորտում Մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից կազմված ու հրապարակված ուղեցույցի վերաբերյալ:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարող դականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը

Կազմակերպվել և իրականացվել են իրազեկվածության բարձրացման առնվազն 2 միջոցառումներ բիզնես համայնքի շրջանում՝ իրենց իրավունքների արդյունավետ միջոցների պաշտպանության և հակակոռուպցիոն մեխանիզմների վերաբերյալ:	Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ Մամուլի հաղորդագրություններ ՀԼՄ հրապարակումներ	2024 թվականի 2-րդ կիսամյակում կազմակերպված «Հայաստանի նոր Կորպորատիվ կառավարման կանոնագիրքը, կիրարկման և հարկադրանքի հարցեր» թեմայով աշխատաժողովը, . Արդարադատության նախարարության նախաձեռնությամբ «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» ՀԿ-ի կողմից և Արդարադատության նախարարության մասնակցությամբ իրականացված «Ազդարարի՛ր, Հայաստան» ծրագիրը և Արդարադատության նախարարության կողմից կազմակերպված և Էկոնոմիկայի նախարարության մասնակցությամբ «Հակակոռուպցիոն իրազեկման շաբաթի» միջոցառումն ուղղված է բիզնես համայնքի շրջանում իրազեկվածության բարձրացման և իրենց իրավունքների արդյունավետ հստակեցմանը: 2024 թվականի ընթացքում Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության բաժինը սկսել է իրագործել գործարարություն իրականացնող անձանց իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ հանրային իրազեկման լայնածավալ աշխատանքներ: Հաշվետու տարվա ընթացքում Մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից կատարված մարզային այցերի ընթացքում քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների և հասարակական կազմակերպությունների հետ քննարկվել են գործարարություն իրականացնող անձանց իրավունքների պաշտպանությանը վերաբերելի հարցեր: Գործարարություն իրականացնող անձանց իրավունքների պաշտպանության վերաբերյալ հանրային իրազեկումներ իրականացվել են նաև զանգվածային լրատվության միջոցներով, մասնավորապես՝ Հանրային ռադիոյի «Ձեր փաստաբանը» հաղորդաշարի եթերում ներկայացվել է գործարարության ոլորտում իրավունքների պաշտպանության ոլորտում Մարդու իրավունքների պաշտպանի գործունեությունը: Հանրային հեռուստաընկերության «Լուրեր» հաղորդաշարի շրջանակում ներկայացրել է Մարդու իրավունքների պաշտպանին հասցեագրված բողոքների ուսումնասիրության ընթացքում արձանագրված խնդիրը միկրոձեռնարկատիրության հարկման համակարգի իրազեկվածության պակասի և այդ ոլորտում Մարդու իրավունքների պաշտպանի կողմից կազմված ու հրապարակված ուղեցույցի վերաբերյալ: Հաշվետու տարվա ընթացքում Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմում մշակվել և հրապարակվել է միկրոձեռնարկատիրության հարկման համակարգի վերաբերյալ ուղեցույց: Համաձայնել գործողության կատարման կարգավիճակի գնահատականի հետ:	Կատարված ամբողջությամբ է
--	---	---	---------------------------------

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.7

ՆԵՐԴՆԵԼ ԻՐԱԿԱՆ ՇԱՀԱՌՈՒՆԵՐԻ ԲԱՅԱՅԱՅՏՄԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՊԱՅՈՎՈՂ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Ներդրվել են իրական շահառուների վերաբերյալ ներկայացված տեղեկությունների արժանահավատության ստուգման միասնական կառուցակարգեր:

1. Մշակվել է իրավաբանական անձանց ստուգման մեթոդաբանությունը և պատրաստվել են տեխնիկական կանոնակարգեր:
2. Հայտարարատու պաշտոնատար անձի գույքի, եկամուտների, ծախսերի և շահերի, նրա ընտանիքի անդամների գույքի, եկամուտների և ծախսերի հայտարարագրերի լրացման ԿԿՀ-ի կողմից ընդունված ուղեցույցի մեջ սահմանվել են իրավաբանական անձի իրական շահառու հանդիսանալու բոլոր հիմքերը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստր

Համակատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ✓ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է ««Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման, իրավաբանական անձանց առանձնացված ստորաբաժանումների, հիմնարկների և անհատ ձեռնարկատերերի պետական հաշվառման մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» և «Պետական տուրքի մասին» օրենքում լրացում կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը (Նախագծեր): Նախագծերը ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա Նախագծերը լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Միաժամանակ Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության թվայնացման խորհրդի կողմից: Ներկայումս այն գտնվում է լրամշակման փուլում և առաջիկայում կրկին կներկայացվի Վարչապետի աշխատակազմ:

Նախագծերով փաթեթով հստակեցվում է, որ իրական շահառուների վերաբերյալ ներկայացված տեղեկությունների արժանահավատության ստուգումն իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության կողմից իրականացվում է վարչական

վարույթներ հարուցելու միջոցով: Նախագծով նաև հստակ սահմանվում են վարչական վարույթների առանձնահատկությունները, տեսակները, իրավաբանական անձանց ռիսկայնության չափանիշները (red flagging): Այսպիսով, ապահովվում է իրական շահառուների վերաբերյալ ներկայացված տեղեկությունների արժանահավատության ստուգման միասնական կառուցակարգերի առկայությունը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծերը ներկայացվել են հանրային քննարկման իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական e-draft.am հարթակում (հղումը՝ <https://www.e-draft.am/ru/projects/7217>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Ներդրվել են իրական շահառուների վերաբերյալ ներկայացված տեղեկությունների արժանահավատության ստուգման միասնական կառուցակարգեր: Մշակվել է իրավաբանական անձանց ստուգման մեթոդաբանությունը և պատրաստվել են տեխնիկական կանոնակարգեր: Հայտարարատու պաշտոնատար անձի գույքի, եկամուտների, ծախսերի և շահերի, նրա ընտանիքի անդամների գույքի, եկամուտների և ծախսերի հայտարարագրերի լրացման ԿԿՀ-ի կողմից	Իրավական ակտի առկայություն	Նախագծերը մշակվել և ներկայացվել են շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի: Ստացված կարծիքների հիման վրա լրամշակվել են և ներկայացվել Վարչապետի աշխատակազմ: Նախագծերը հավանության են արժանացել ՀՀ կառավարության թվայնացման խորհրդի կողմից: Ներկայումս այն գտնվում է լրամշակման փուլում և առաջիկայում կրկին կներկայացվի Վարչապետի աշխատակազմ: <i>Համաձայնել գործողության կատարման կարգավիճակի գնահատականի հետ:</i>	Կատարված է մասնակի:

ընդունված ուղեցույցի մեջ սահմանվել են իրավաբանական անձի իրական շահառու հանդիսանալու բոլոր հիմքերը:			
---	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.8

ԱՐԴԻՎԱՆԱՑՆԵԼ ԵՎ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԱՆՑ ՊԵՏԱԿԱՆ ՌԵԳԻՍՏՐԻ ԵՎ ԻՐԱՎԱՆ ՇԱՅԱՌՈՒՆԵՐԻ ՀԱՅՏԱՐԱՐԱԳՐՄԱՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Ապահովվել է իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի և իրական շահառուների հայտարարագրման էլեկտրոնային համակարգի արդյունավետ գործարկումը, երաշխավորվել է տվյալների մշակման, վերլուծության, որոնման, ծանուցումների ինքնաշխատ ուղարկման, ըստ ռիսկայնության չափանիշների իրավաբանական անձանց նշման (red flagging), վերլուծական, մեծածավալ (bulk) բաց տվյալների գեներացման հնարավորությունը: 1. Լուծվել են գործնականում ծագած խնդիրները (բացառվել են համակարգի տեխնիկական խափանումները, էլեկտրոնային հայտարարագրերում ապահովվել է օրենսդրությամբ պահանջվող տվյալների պարտադիր լրացումը, անփութության սխալները բացառելու նպատակով ներդրվել են խելացի գործիքներ, հնարավոր է դարձնել ֆիզիկական անձանց՝ հայտարարագիր ներկայացնելու առցանց լիազորումը:

2. Իրական շահառուների հայտարարագրման էլեկտրոնային համակարգը գործում է բաց տվյալների (open contracting data standards), բաց աղբյուրների (open source) ստանդարտներով և user-friendly (օգտագործողին հարմար) և machine readable (մեքենայական ընթերցվող) ձևաչափով:

Ստուգման միջոց

Գործարկվող էլեկտրոնային գործիքներ

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

Արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստր

Համակատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Բարձր տեխնոլոգիաների արդյունաբերության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով

ՀՀ կենտրոնական դեպոզիտարիա

Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Մշակվել և քննարկման է ներկայացվել «Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման, իրավաբանական անձանց առանձնացված ստորաբաժանումների, հիմնարկների և անհատ ձեռնարկատերերի պետական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծը: Օրենսդրական նախագիծը հավանության է արժանացել ՀՀ կառավարության թվայնացման խորհրդի կողմից: Ներկայումս այն գտնվում է լրամշակման փուլում և առաջիկայում կներկայացվի Վարչապետի աշխատակազմ:

Ընթացքի մեջ են տեղեկատվական նոր համակարգի ստեղծման աշխատանքները, որը փոխարինելու է e-register.am համակարգին ձեռնարկատիրական գործունեության գրանցման գործառնության իրականացման հարցում և կարող է ծառայել որպես հարթակ՝ ձեռնարկատիրական գործունեության հետ կապված բոլոր գործառնությունների իրականացումն ապահովելու նպատակով: Առաջարկվող օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում հայտարարագիր չներկայացրած իրավաբանական անձանց էլեկտրոնային փոստի հասցեին ուղարկվելու ենվարչական վարույթ հարուցելու, նախագգուշացում կիրառելու կամ վարույթը կարճելու մասին համապատասխան որոշումները: Մնացած հայտարարագրերի մասով առաջարկվել է հետևալ կարգավորումը. օրենքով նախատեսված պահանջների պահպանմամբ ներկայացնելու պարտականության կատարումը ստուգելու նպատակով Գործակալությունը յուրաքանչյուր տարի՝ հաշվի առնելով իրավաբանական անձանց գործունեության ռիսկայնության չափանիշները, կարող է հարուցել վարչական վարույթներ:

Մշակվել, շրջանառվել և Կառավարության հաստատմանն են ներկայացվել ««Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման, իրավաբանական անձանց առանձնացված ստորաբաժանումների, հիմնարկների և անհատ ձեռնարկատերերի պետական հաշվառման մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» և «Պետական տուրքի մասին» օրենքում լրացում կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը: Նախագծերով հստակ սահմանվում են Իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության կողմից իրական շահառուների վարչական վարույթի վերաբերյալ գործերը քննելու որոշակի առանձնահատկություններ՝ նախատեսելով, որ վարչական վարույթը իրականացվում է էլեկտրոնային եղանակով, ինչպես նաև սահմանվում են իրավաբանական անձանց ռիսկայնության չափանիշները (red flagging), որոնց վերաբերյալ ևս էլեկտրոնային եղանակով իրականացվելու է հատուկ նշում համակագում: Ինչ վերաբերում է ծանուցումները ինքնաշխատ եղանակով իրականացնելու ռազմավարական պահանջին, ապա Տեղեկատվական համակարգերի կառավարման խորհրդում քննարկվում է ծանուցումների իրականացման միասնական համակարգի ներդրման հնարավորության հարցը, որի ներդրումից հետո հնարավոր կլինի ապահովել նաև Իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության կողմից ծանուցումները ինքնաշխատ եղանակով ուղարկելու ապահանջը: Այսպիսով՝ օրենսդրական փոփոխությունների ընդունումից հետո սեղմ ժամկետներում կիրականացվեն էլեկտրոնային համակարգում համապատասխան կարգաբերումները՝ ապահովելով վարչական վարույթների էլեկտրոնային եղանակով հարուցումը, ըստ ռիսկայնության չափանիշների իրավաբանական անձանց նշումը (red flagging), ինչպես նաև վերլուծական, մեծածավալ տվյալների գեներացման հնարավորությունը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

«Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման, իրավաբանական անձանց առանձնացված ստորաբաժանումների, հիմնարկների և անհատ ձեռնարկատերերի պետական հաշվառման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծը ներկայացվել է հանրային քննարկման իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական e-draft.am հարթակում (հղումը՝ <https://www.e-draft.am/projects/7217>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Ապահովվել է իրավաբանական և անձանց պետական ռեգիստրի և իրական շահառուների հայտարարագրման Էլեկտրոնային համակարգի արդյունավետ գործարկումը, երաշխավորվել է տվյալների մշակման, վերլուծության, որոնման, ծանուցումների ինքնաշխատ ուղարկման, ըստ ռիսկայնության չափանիշների իրավաբանական և անձանց նշման (red flagging), վերլուծական, մեծածավալ	Գործարկվող Էլեկտրոնային գործիքներ Մամուլի հաղորդագրություններ ՉԼՍ հրապարակումներ	Մշակվել, շրջանառվել և Կառավարության հաստատման են ներկայացվել ««Իրավաբանական անձանց պետական գրանցման, իրավաբանական անձանց առանձնացված ստորաբաժանումների, հիմնարկների և անհատ ձեռնարկատերերի պետական հաշվառման մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին», «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» և «Պետական տուրքի մասին» օրենքում լրացում կատարելու մասին» օրենքների նախագծերը: Նախագծերով սահմանվում են Իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալության կողմից իրական շահառուների վարչական վարույթի վերաբերյալ գործերը քննելու որոշակի առանձնահատկություններ՝ նախատեսելով, որ վարչական վարույթը իրականացվում է Էլեկտրոնային եղանակով, ինչպես նաև սահմանվում են իրավաբանական անձանց ռիսկայնության չափանիշները (red flagging), որոնց վերաբերյալ ևս Էլեկտրոնային եղանակով իրականացվելու է հատուկ նշում համակագում: Համաձայնել գործողության կատարման կարգավիճակի գնահատականի հետ:	Կատարված է մասնակի

(bulk) բաց տվյալների գեներացման հնարավորությունը:			
--	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.9

ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՎԱՐՉԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԱՏՎԵՐԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ԳՈՐԾԻՔԱԿԱԶՄԸ ԵՎ ՄԵՂՄԱՑՆԵԼ ԲԻԶՆԵՍ-ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆ ՓՈԽՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՍՈՒԲՅԵԿՏԻՎԻԶՄԸ ՈՒ ԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՌԻՍԿԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Կատարելագործվել են գործող էլեկտրոնային գործիքակազմերը կամ ներդրվել են «խելացի» հակակոռուպցիոն նոր էլեկտրոնային գործիքակազմեր:

Ստուգման միջոց

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտե (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☒ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1.Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

2021 թվականի մարտի 3-ին ընդունված «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի ՀՕ-87-Ն օրենքով, համաձայն Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքով սահմանված հարկային մարմնի քննությանը ենթակա հոդվածներով հարկ վճարողների պաշտոնատար անձանց կատարած իրավախախտումների գործերով վարույթները հարուցվում և վարվում են հարկային մարմնի էլեկտրոնային համակարգի միջոցով:

2024 թվականի ապրիլի 16-ից Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքով սահմանված հարկային մարմնի քննությանը ենթակա հոդվածներով հարկ վճարողների պաշտոնատար անձանց կատարած իրավախախտումների գործերով վարույթները հարուցվում և վարվում են հարկային մարմնի էլեկտրոնային համակարգի (այսուհետ՝ Համակարգ) միջոցով: Մասնավորապես՝ վարույթի շրջանակում վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրություն չի կազմվում, Համակարգ ներբեռնված ցանկերում ներառված հարկ վճարողներն էլեկտրոնային եղանակով ծանուցվում են հարկային մարմնի կողմից՝ վարչական վարույթ հարուցելու վերաբերյալ, հնարավորություն ունենում

ներկայացնել դիրքորոշում՝ այդ կերպ իրացնելով լաված լինելու իրավունքը: Վարույթի հետ կապված գործընթացները Համակարգում ձևավորվում են Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի կանոնակարգումներին համապատասխան: Վարույթի շրջանակներում վարչական ակտն ընդունվում է էլեկտրոնային եղանակով և ստորագրվում վարույթ իրականացնող պաշտոնատար անձի կողմից էլեկտրոնային ստորագրությամբ:

Արդյունքում, վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ վարույթներն իրականացվում են առավել օպտիմալ, առանց մարդկային գործոնի ազդեցության: Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ վարույթի իրականացման գործընթացում հարկ վճարողների պաշտոնատար անձանց հետ շփումների կրճատման արդյունքում նվազեցվել են սուբյեկտիվիզմը և կոռուպցիոն ռիսկերը, կրճատվել վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ վարույթների իրականացման վարչական ծախսերը:

2024 թվականի փետրվարի 28-ին կատարված օրենսդրական փոփոխություններով, մասնավորապես՝ «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-104-Ն օրենքով (Օրենքն ուժի մեջ է մտնում 2026 թվականի հունվարի 1-ից) նախատեսվել է չվճարված հարկային պարտավորությունների առաջացման դեպքում նշված պարտավորությունների գանձման նպատակով արգելանք կիրառելու ընթացակարգ, որի համաձայն հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանք կիրառելուց հետո 30-օրյա ժամկետում հարկային պարտավորությունները չդադարելու դեպքում հարկային մարմինը չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և արգելանք կիրառելու մասին որոշումը և չկատարված պարտավորության չափի վերաբերյալ տեղեկատվությունն էլեկտրոնային եղանակով կներկայացնի Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայություն՝ հարկադիր կատարման նպատակով:

ՊԵԿ նախագահի 2018 թվականի մարտի 20-ի N 181-Ն և Ֆինանսների նախարարի 2018 թվականի մարտի 30-ի N 126-Ն համատեղ հրամանում կատարված փոփոխություններով 2024 թվականի ապրիլի 25-ից ներդրվել է նոր համակարգ, որի միջոցով մի քանի աղբյուրից հաշվարկված և փոխանցված սոցիալական վճարների առավելագույն չափը գերազանցող գումարները ֆիզիկական անձանց վերադարձվում են ինքնաշխատ եղանակով և հարկային մարմին դիմելու անհրաժեշտություն այլևս բացակայում է:

Մի քանի աղբյուրից հաշվարկված և փոխանցված սոցիալական վճարների առավելագույն չափը գերազանցող գումարները վերադարձվում են այն ֆիզիկական անձանց, որոնք մի քանի գործատուների մոտ աշխատում են որպես վարձու աշխատող, կամ, միաժամանակ, հանդիսանում են վարձու աշխատող և անհատ ձեռնարկատեր կամ նոտար ու նրանց համար հաշվարկված և փոխանցված սոցիալական վճարի ընդհանուր գումարը գերազանցում է սահմանված առավելագույն չափը: Ի դեպ, երբ շահառուն ցանկանում է, որ գումարները փոխանցվեն իր նախընտրած վավեր հաշվեհամարին, ապա կարող է այցելել ՊԵԿ սպասարկման ցանկացած սրահ կամ հաշվեհամարը ներկայացնել էլեկտրոնային եղանակով՝ էլեկտրոնային հարցումների միասնական www.e-request.am հարթակի միջոցով:

«Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի բանկային հաշիվների կենտրոնացված ռեեստրի տվյալների հիման վրա մասնակիցների մեկ բանկային հաշվեհամարի կամ մասնակիցների կողմից տրամադրված բանկային հաշիվների պատկանելության եվ վավերականության վերաբերյալ տեղեկության ստացման կարգը սահմանելու մասին» Կենտրոնական բանկի խորհուրդի 2023թ. օգոստոսի 8-ի N 125-Լ և ՊԵԿ նախագահի 2023թ. օգոստոսի 14-ի N 344 համատեղ որոշման համաձայն ֆիզիկական անձանց բանկային հաշվեհամարների վերաբերյալ տեղեկատվության ստացումն իրականացվում է առցանց եղանակով:

Արդյունքում՝ հաշվեհամարի բացակայության պատճառով նախկինում չվերադարձված 20534 ֆիզիկական անձի հաշվեհամարներին նոր համակարգի միջոցով արդեն իսկ փոխանցվել է ավելի քան 647,5 մլն դրամ վերադարձման ենթակա սոցիալական վճարի գումար:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

«Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը ներկայացվել է հանրային քննարկման իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական e-draft.am հարթակում (հղումը՝ <https://www.e-draft.am/ru/projects/5570>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Կատարելագործվել են գործող էլեկտրոնային գործիքակազմերը կամ ներդրվել են «խելացի» հակակոռուպցիոն նոր էլեկտրոնային գործիքակազմեր:	Իրավական ակտի առկայություն	2021 թվականի մարտի 3-ին ընդունված «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով նախատեսվել է, որ Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքով սահմանված հարկային մարմնի քննությանը ենթակա հոդվածներով հարկ վճարողների պաշտոնատար անձանց կատարած իրավախախտումների գործերով վարույթները հարուցվում և վարվում են հարկային մարմնի էլեկտրոնային համակարգի միջոցով: 2024 թվականի ապրիլի 16-ից Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքով սահմանված հարկային մարմնի քննությանը ենթակա հոդվածներով հարկ վճարողների պաշտոնատար անձանց կատարած իրավախախտումների գործերով վարույթները հարուցվում և վարվում են հարկային մարմնի էլեկտրոնային համակարգի միջոցով: 2024թ. փետրվարի 28-ին կատարված օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում, նախատեսվել է չվճարված հարկային պարտավորությունների առաջացման դեպքում նշված պարտավորությունների գանձման նպատակով արգելանք կիրառելու ընթացակարգ, մասնավորապես՝ հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանք կիրառելուց հետո 30-օրյա ժամկետում հարկային պարտավորությունները չդադարելու դեպքում հարկային մարմինը չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և արգելանք կիրառելու մասին որոշումը և չկատարված պարտավորության չափի վերաբերյալ տեղեկատվությունն էլեկտրոնային եղանակով կներկայացնի Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայություն՝ հարկադիր կատարման նպատակով: 2024 թվականի ապրիլի 25-ից ներդրված նոր համակարգի միջոցով մի քանի աղբյուրից հաշվարկված և փոխանցված սոցիալական վճարների առավելագույն չափը գերազանցող	Կատարված է ամբողջությամբ:

		գումարները ֆիզիկական անձանց արդեն վերադարձվում են ինքնաշխատ եղանակով և հարկային մարմին դիմելու անհրաժեշտություն այլևս չկա: Ֆիզիկական անձանց բանկային հաշվեհամարների վերաբերյալ տեղեկատվության ստացումն իրականացվում է առցանց եղանակով: Արդյունքում՝ հաշվեհամարի բացակայության պատճառով նախկինում չվերադարձված 20534 ֆիզիկական անձի հաշվեհամարներին նոր համակարգի միջոցով արդեն իսկ փոխանցվել է ավելի քան 647,5 մլն դրամ վերադարձման ենթակա սոցիալական վճարի գումար: Մի քանի աղբյուրից հաշվարկված և փոխանցված սոցիալական վճարների առավելագույն չափը գերազանցող գումարները վերադարձվում են այն ֆիզիկական անձանց, որոնք մի քանի գործատուների մոտ աշխատում են որպես վարձու աշխատող, կամ, միաժամանակ, հանդիսանում են վարձու աշխատող և անհատ ձեռնարկատեր կամ նոտար ու նրանց համար հաշվարկված և փոխանցված սոցիալական վճարի ընդհանուր գումարը գերազանցում է սահմանված առավելագույն չափը: Ի դեպ, երբ շահառուն ցանկանում է, որ գումարները փոխանցվեն իր նախընտրած վավեր հաշվեհամարին, ապա կարող է այցելել ՊԵԿ սպասարկման ցանկացած սրահ կամ հաշվեհամարը ներկայացնել Էլեկտրոնային եղանակով՝ Էլեկտրոնային հարցումների միասնական www.e-request.am հարթակի միջոցով: <i>Համաձայնել գործողության կատարման կարգավիճակի գնահատականի հետ</i>	
--	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.10

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՇԱՀԵՐԻ ԲԱԽՄԱՆ ԵՎ ՀԱԿԱԿՈՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՌՈՒՅԱԿԱՐԳԵՐԸ
2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է համապատասխան օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթ, որով կբացառվեն պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաների և նրանց ընտանիքի անդամների, վերջիններիս հետ փոխկապակցված անձանց ուղղակի և անուղղակի մասնակցությունը պետական գնումների գործընթացներում:

Օրենսդրական փաթեթը հաստատվել է ՀՀ կառավարության կողմից և ներկայացվել է ՀՀ ԱԺ-ի ընդունմանը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Համակատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☒ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Ֆինանսների նախարարությունը նախաձեռնել է «Գնումների մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի մշակման գործընթաց: : Նախագծի հայեցակարգը (կոնցեպտը) ներկայացվել է Վարչապետին և հավանության արժանացել: Նախագծով նախատեսվում է ներդնել շահերի բախման ավելի առարկայական գործիքակազմ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագծի կոնցեպտը քննարկվել է շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողական ի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
------------------------	-------------------	--	-------------------------

Մշակվել է համապատասխան օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթ, որով կբացառվեն պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաների և նրանց ընտանիքի անդամների, վերջիններիս հետ փոխկապակցված անձանց ուղղակի և անուղղակի մասնակցությունը բացառող համապատասխան օրենսդրական փոփոխությունները դեռևս ընթացքում են: Նշյալի հաշվառմամբ՝ գործողության կարգավիճակը գնահատվել է որպես մասնակի կատարված:	Իրավական ակտի առկայություն	Ֆինանսների նախարարությունը նախաձեռնել է <<Գնումների մասին>> օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագծի մշակման գործընթաց: Նախագծով նախատեսվում է ներդնել շահերի բախման ավելի առարկայական գործիքակազմ: Պետական գնումների գործընթացներում պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաների և նրանց ընտանիքի անդամների, վերջիններիս հետ փոխկապակցված անձանց ուղղակի և անուղղակի մասնակցությունը բացառող համապատասխան օրենսդրական փոփոխությունները դեռևս ընթացքում են: Նշյալի հաշվառմամբ՝ գործողության կարգավիճակը գնահատվել է որպես մասնակի կատարված: Վերոնշյալի հաշվառմամբ սույն Գործողությունը 2024թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չի կատարվել: Չետևաբար, գնահատակը պետք է լինի «Կատարված չէ»:	Կատարված է մասնակի
--	-----------------------------------	---	---------------------------

5. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները:

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.11

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ՄՐՑԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ԻՐԱՎԱՆԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ ՎԵՐՅԱՆՈՂ ՀԱՄԱԿԱՐԳԶԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՍՔՐԻՆԻՆԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԸ, ՄՇԱԿԵԼ ԱՅՐ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐԻ ԿԻՐԱՈՄԱՆ ՈՐԵՑՈՒՅՑՆԵՐ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է տնտեսական շուկայում իրավախախտումները վերհանող համակարգչային ապահովման սքրինինգային ծրագրերի և այլ գործիքների տեխնիկական բնութագիրը:

Էլեկտրոնային գործիքակազմերը ներդրվել են և կիրառվում են պրակտիկայում:

Ստուգման միջոց

Տեխնիկական բնութագրերի առկայություն

Կիրառվող էլեկտրոնային գործիքներ

Ուղեցույցների առկայություն

Կատարող մարմին

Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Համակատարող մարմին

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի կողմից իրականացվել են Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի գործերի կառավարման էլեկտրոնային համակարգի և պաշտոնական կայքի կատարելագործման, արդիականացման աշխատանքներ:

Մասնավորապես՝

- կատարելագործվել է գների մոնիթորինգի գործիքակազմը, ինչը նպաստակ ունի գների չիմնավորված բարձրացման, իջեցման կամ պահպանման հնարավոր դեպքերը Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի կողմից վերահսկելու և կանխելու,

- կատարելագործվել է մի շարք պետական մարմինների փոխգործելիությունը Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի էլեկտրոնային համակարգի հետ, մասնավորապես ներդրվել են չհայտարարագրված համակենտրոնացումների բացահայտման նոր գործիքներ,

- ապահովվել է Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի որոշումների կատարումների նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու հնարավորությունը՝ հարթակի յուրաքանչյուր օգտատիրոջ մոտ իր մասով համապատասխան պանակների հասանելիության տրամադրման միջոցով,

- մշակվել է արտաքին օգտատերերի համար էլեկտրոնային հաղորդակցության հարթակի օգտագործման ուղեցույց:

Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի գործերի կառավարման էլեկտրոնային համակարգի կատարելագործումն ու արդիականացումը բարձրացնում են Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի վերահսկողական և կանխարգելիչ լիազորությունների իրականացման արդյունավետությունը: Նոր գործիքակազմերը կնպաստեն գործերի ավելի արագ և արդյունավետ իրականացմանը և կառավարմանը, վարչարարության կրճատմանը, ռեսուրսների առավել օպտիմալ օգտագործմանը, Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի գործունեության թափանցիկության բարձրացմանը:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Գործողության շրջանակներում հանրային կամ այլ քննարկումներ չեն իրականացվել:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել է տնտեսական շուկայում իրավախախտումները վերհանող համակարգչային ապահովման սթրիկինգային ծրագրերի և այլ գործիքների տեխնիկական բնութագիրը, էլեկտրոնային գործիքակազմերը ներդրվել են և կիրառվում են պրակտիկայում:	Տեխնիկական բնութագրերի առկայություն, կիրառվող էլեկտրոնային գործիքներ, Ուղեցույցների առկայություն	Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի գործերի կառավարման էլեկտրոնային համակարգի և պաշտոնական կայքի արդիականացման տեխնիկական առաջադրանքը կատարված է: «Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ» բաժնում շարադրանքը հիմնավորում համարել չի կարելի: Նշվածից հնարավոր չէ պարզել սույն Գործողության կատարման կարգավիճակը:Առավել ևս, որ միաժամանակ գնահատված է «ամբողջությամբ կատարված» և « մասնակի կատարված»: Հետևաբար, առաջարկվում է Գործողությունը գնահատել «Կատարված չէ»:	Կատարված է ամբողջությամբ

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.13

ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԲԱՐ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԹԱՓԱՆՑԻԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է առկա խելացի գործիքակազմերի կամ նոր համակարգերի ներդրմանն ուղղված տեխնիկական բնութագիր:

Ստուգման միջոց

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Կատարող մարմին

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Ավարտվել են էլեկտրոնային գնումների նոր համակարգի տեխնիկական բնութագրի նախագծի (այսուհետ՝ Նախագիծ) մշակման աշխատանքները: Նախագիծը 2023 թվականի մայիս ամսին դրվել է հանրային քննարկման, ինչպես նաև պատվիրատուների, քաղաքացիական հասարակության և գործարար հատվածի ներկայացուցիչների հետ մայիս-հունիս ամիսներին կազմակերպվել են դրա քննարկման և խմբագրման աշխատանքները: Տեխնիկական բնութագիրը քննարկվել և հավանության է արժանացել Տեղեկատվական համակարգերի կառավարման խորհրդի կողմից: Մրցույթի կազմակերպման նպատակով մշակվել և հաստատվել է «Գնման գործընթացի կազմակերպման առանձնահատկություններ սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշում, որից հետո հայտարարվել է երկփուլ մրցույթ: Նախատրակավորվել են չորս կազմակերպություններ՝ AWS, Oracle, Ebidtopay և European Dynamics, որոնց հետ ներկայումս բանակցություններ են իրականացվում տեխնիկական առաջադրանքի և որակավորման չափանիշների գնահատման մեթոդաբանության վերաբերյալ:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Տեխնիկական բնութագրի նախագիծը դրվել է հանրային քննարկման, նաև քննարկվել է պատվիրատուների, քաղաքացիական հասարակության և գործարար հատվածի ներկայացուցիչների հետ:

Նախագիծը 2023 թվականի. մայիսի 2-ին ներկայացվել է հանրային քննարկման իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/5680>), ինչպես նաև պատվիրատուների, քաղաքացիական հասարակության և գործարար հատվածի ներկայացուցիչների հետ մայիս-հունիս ամիսներին կազմակերպվել են քննարկումներ:

«Գնման գործընթացի կազմակերպման առանձնահատկություններ սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշումը ներկայացվել է հանրային քննարկման իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/projects/6494>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակ
Մշակվել է առկա խելացի գործիքակազմերի կամ նոր համակարգերի ներդրմանն ուղղված տեխնիկական բնութագիր:	Մամուլի հաղորդագրություններ ՉԼՄ հրապարակումներ Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային և հաշվետվություններ	Ավարտվել են էլեկտրոնային գնումների նոր համակարգի տեխնիկական առաջադրանքի նախագծի մշակման աշխատանքները: Նախագիծը դրվել է հանրային քննարկման, ինչպես նաև պատվիրատուների, քաղաքացիական հասարակության և գործարար հատվածի ներկայացուցիչների հետ մայիս-հունիս ամիսներին կազմակերպվել են դրա քննարկման և խմբագրման աշխատանքները: Տեխնիկական առաջադրանքը քննարկվել և հավանության է արժանացել Տեղեկատվական համակարգերի կառավարման խորհրդի կողմից: Մրցույթի կազմակերպման նպատակով մշակվել և հաստատվել է «Գնման գործընթացի կազմակերպման առանձնահատկություններ սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշում, որից հետո հարյատարարվել է երկփուլ մրցույթ: Նախատրակավորվել են չորս կազմակերպություններ՝ AWS, Oracle, Ebidtopay և European Dynamics, որոնց հետ ներկայումս բանակցություններ են իրականացվում տեխնիկական առաջադրանքի և որակավորման չափանիշների գնահատման մեթոդաբանության վերաբերյալ: <i>ԹԻՅԿ Նկատառումներ և մեկնաբանություններ չկան</i>	Կատարված է ամբողջությամբ:

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.14

**ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԵՎ ԲԱՐԵԼԱՎԵԼ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ՀԱՇՎԵՏՎՈՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐԸ՝
ՀԱՆՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱՎՈՐ ՈԼՈՐՏԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾԵՆԹԱՑԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎՍՏԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ ԵՎ
ԱՄՐԱՊՆԴՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅԱՄԲ**

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է իրազեկման միջոցառումների պլան՝ հանրության և մասնավոր ոլորտի շրջանում գնումների գործընթացի վերաբերյալ վստահության բարձրացման և ամրապնդման ուղղությամբ:

Կազմակերպվել և իրականացվել են առնվազն 4 իրազեկման արշավներ՝ այդ թվում նաև ՉԼՄ-ների և սոցիալական հարթակների միջոցով:

Ստուգման միջոց

Մամուլի հաղորդագրություններ

ՉԼՄ հրապարակումներ

Կատարող մարմին

Ֆինանսների նախարարություն

Համակատարող մարմին

Արդարադատության նախարարություն

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Ֆինանսների նախարարության կողմից մշակվել է իրազեկման միջոցառումների պլան, համաձայն որի՝ Զաղաքացիական հասարակության և լրագրողների համար պարզեցվել է գնումների գործընթացի վերահսկողությունը:

Զաղաքացիական հասարակության և լրագրողական համայնքի թիրախային միջոցառումներ են հանդիսանալու՝

1. Կլոր սեղաններ՝ վերահսկողության գործիքի կիրառման արդյունավետության վերաբերյալ

2. Վերապատրաստումներ օրենսդրական կարգավորումների վերաբերյալ

3. Հանրության հետ արդյունավետ կոմունիկացիայի ռազմավարությունը թիրախավորող քննարկումներ՝ ապահովելով իրական խնդիրների բացահայտումը և տարանջատելով պետության և մասնավորի ձախողումները:

Մասնավոր հատվածի համար թիրախային միջոցառումներ են հանդիսանալու՝

1. Վերապատրաստումներ տեխնիկական կարողությունների մասով՝ ընթացակարգեր, իրավունքներ, պարտավորություններ և թվային համակարգի կիրառում:

2. Քննարկումներ են իրականացվելու հաճախ կրկնվող ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնումները ավելի արդյունավետ դարձնելու և որակական չափանիշների բարելավման ուղղությամբ:

3. Կազմակերպվելու են կլոր սեղաններ գործարար համայնքի հետ՝ տրամադրելով հարթակ իրենց անհանգստացնող խնդիրները բարձրացնելու:

Գործարկվել է Ֆինանսների նախարարության տեղեգրամյան բոտ-ալիքը (https://t.me/raminfin_bot) որի միջոցով հաջողվել է բարձրացնել հանրության իրազեկվածությունը պետական գնումների համակարգին վերաբերող հարցերի մասին: Շահառուները հնարավորություն են ունեցել ավելի արագ և հասանելի եղանակով ստանալ ամենահաճախ տրվող հարցերի պատասխանները:

Միաժամանակ, Ֆինանսների նախարարության կողմից 2024 թվականի ընթացքում իրականացվել է շուրջ 17 հանրային իրազեկման միջոցառումներ, այդ թվում՝ հարցազրույցներ, քննարկումներ, սեմինարներ և այլն:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

2024թ. հունիսի 22-ից 23-ը Աղվերանում «Իրազեկ քաղաքացիների միավորում» ՀԿ-ի հետ համատեղ լրագրողների և քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար «Պետական գնումների դաշտային վերահսկողություն» թեմայով կազմակերպվել է սեմինար քննարկում: Նշված սեմինարի ընթացքում ներկայացվել են շինարարական աշխատանքների և դեղերի գնումների հանրային վերահսկողության առանձնահատկությունները, գնման պայմանագրերի արդյունքների ընդունման գործընթացին քաղաքացիական հասարակության և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչների մասնակցության ապահովման նոր պայմանները:

2024 թվականի սեպտեմբերի 14-ից-15-ը Ծաղկաձորում «Իրազեկ քաղաքացիների միավորում» ՀԿ- Freedom House-ի աջակցությամբ և կազմակերպել էր «Հակակոռուպցիոն բարեփոխումների ընթացքը Հայաստանում» խորագրով սեմինարը (<https://www.facebook.com/share/p/dDn2cLpUSFFsQThy/>)՝ նվիրված Հայաստանում հակակոռուպցիոն բարեփոխումների ընթացքին:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարմա և կարգավ իճակը
Մշակվել է իրազեկման միջոցառումների պլան՝ հանրության և մասնավոր ոլորտի շրջանում գնումների	Մամուլի հաղորդագրությ ուններ	Ֆինանսների նախարարության կողմից իրականացվել է շուրջ 17 հանրային իրազեկման միջոցառումներ, այդ թվում՝ հարցազրույցներ, քննարկումներ, սեմինարներ և այլն: <i>Չկա իրազեկման միջոցառումների պլանի և «շուրջ 17 հանրային իրազեկման միջոցառումների» գոնե մեկ հղում: Վերոնշյալ հղումը</i>	Կատարված է ամբողջությամբ:

գործընթացի վերաբերյալ վստահության բարձրացման և ամրապնդման ուղղությամբ: Կազմակերպվել և իրականացվել են առնվազն 4 իրազեկման արշավներ՝ այդ թվում նաև ՉԼՄ-ների և սոցիալական հարթակների միջոցով:	ՉԼՄ իրապարակումներ	<i>Ներկայումս հասանելի չէ և, հետևաբար, հնարավոր չէ պարզել, թե որքանով է նշված միջոցառումն առնչվում սույն Գործողության հետ: Գնահատման մասով ԹԻՅԿ նկատառումներ և մեկնաբանություններ չկան</i>	
--	--------------------	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 4.15
ԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԲՆՈՒՅԹԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱՆԻՏՈՒՄՆԵՐԻ ԲԱՅԱՅԱՅՏՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՅՄԱՆ
ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՇԱՐՈՒՆԱԿԱԲԱՐ ԶԱՐԳԱՑՆԵԼ ԵՎ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐԸ ԵՎ
ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

1. Հղորացվել են գլխավոր դատախազության, հակակոռուպցիոն կոմիտեի, քննչական կոմիտեի, հաշվեքննիչ պալատի, պետական վերահսկողության ծառայության, մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի պաշտոնատար անձանց կարողությունները կոռուպցիոն բնույթի տնտեսական իրավախախտումների բացահայտման ուղղությամբ: Կազմակերպվել և անցկացվել են առնվազն 4 վերապատրաստման դասընթացներ:

2. Մշակել կոռուպցիոն բնույթի տնտեսական իրավախախտումների քննության վարման ուղեցույցներ և պրոտոկոլներ՝ ապահովելով քննչական գործողությունների միատեսակ պրակտիկան տվյալ մարմիններում:

Ստուգման միջոց

Վերապատրաստումների անցկացում

Ուսումնական ծրագրեր, ուղեցույցի առկայություն:

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Պետական վերահսկողական ծառայություն (համաձայնությամբ)

Հաշվեքննիչ պալատ (համաձայնությամբ)

ՀՀ քննչական կոմիտե (համաձայնությամբ)

ՀՀ գլխավոր դատախազություն (համաձայնությամբ)

ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտե (համաձայնությամբ)

Կատարման կառգամիճակը (2024 թվական)

✓ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

2023 թվականի նոյեմբերին Արդարադատության ակադեմիայի Կառավարման խորհրդի կողմից հաստատվել է դատախազների (հղումը՝ <https://aoj.am/full-time-education/training-programs/2024/prosecutor>), դեկտեմբերին Հակակոռուպցիոն կոմիտեի նախագահի կողմից Հակակոռուպցիոն կոմիտեի քննիչների (հղումը՝ <https://aoj.am/full-time-education/training-programs/2024/investigator>), իսկ 2024 թվականի մայիսին

Քննչական կոմիտեի որակավորման հանձնաժողովի կողմից Քննչական կոմիտեի քննիչների տարեկան վերապատրաստման 2024 թվականի ծրագրերը (հղումը՝ <https://aoj.am/full-time-education/training-programs/2024/investigator>), որոնց մեջ ներառվել են կոռուպցիոն բնույթի տնտեսական իրավախախտումների բացահայտման և քննության առնչությամբ թեմաներ ու մոդուլներ:

Մասնավորապես, նախատեսվել են «Կոռուպցիոն հանցագործությունների քննության առանձնահատկությունները», «Կոռուպցիոն հանցանքների որակման հիմնահարցեր», «Տնտեսական հանցագործությունների որակման հիմնահարցեր» վերտառությամբ դասընթացներ բոլոր դատախազների համար, Հակակոռուպցիոն կոմիտեի քննիչների տարեկան վերապատրաստման ծրագրում «ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցեր» վերտառությամբ դասընթացի շրջանակում մոդուլներ են նախատեսվել կոռուպցիոն բնույթի տնտեսական իրավախախտումների բացահայտման և քննության վերաբերյալ, Քննչական կոմիտեի քննիչների տարեկան վերապատրաստման ծրագրում նախատեսվել է «Սեփականության և տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների քննության մեթոդիկան» վերտառությամբ դասընթացը:

2024 թվականի ընթացքում Արդարադատության ակադեմիայում «Տնտեսական հանցագործությունների որակման հիմնահարցեր» թեմայով դասընթացի շրջանակներում վերապատրաստվել է 28 դատախազ, «Սեփականության և տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների քննության մեթոդիկան» թեմայով՝ 72 ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձ, իսկ «ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցեր» վերտառությամբ դասընթացի շրջանակում՝ Հակակոռուպցիոն կոմիտեի 19 քննիչ:

Բացի այդ, Գլխավոր դատախազության տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների գործերով վարչության դատախազները կոռուպցիոն բնույթի տնտեսական իրավախախտումների բացահայտման արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով մասնակցել են մի շարք այլ վերապատրաստումների և դասընթացների, մասնավորապես՝ Սոլովյայի Հանրապետության Քիշնև քաղաքում կազմակերպված «Ֆինանսական հանցագործությունների բացահայտման, կանխարգելման և խափանման նպատակով հանրային մասնավոր գործընկերության նախաձեռնությունների ստեղծումը, օգտագործումը և օգուտները» տարածաշրջանային աշխատաժողովին, Կորեայի Հանրապետության Բուսան քաղաքում ֆինանսների ակտիվների հատուկ հանձնախմբի կողմից կազմակերպված «FATF» հանձնարարականների թեմայով վերապատրաստմանը, ՌԴ Մոսկվա քաղաքում «Հանցավոր ակտիվների, այդ թվում՝ վիրտուալ արժույթների արտերկիր դուրս բերման և դրանք ծագման երկիր վերադարձման» թեմայով քննարկմանը, ՀՀ-ում կազմակերպված «HELP» առցանց հարթակում «Կոռուպցիայի կանխարգելման ներածություն» խորագրով դասընթացին, ՀՀ-ում կազմակերպված «Փողերի լվացման գործերով քննության» վերաբերյալ քննարկմանը:

Գլխավոր դատախազության, Եվրոպական միության և Եվրոպայի խորհրդի համատեղ ջանքերով 2024 թվականի նոյեմբերի 15-ին Երևանում կայացել է Եվրոպայի դատախազների խորհրդատվական խորհրդի կարծիքների հայերեն ժողովածուի շնորհանդեսը: Ժողովածուի հրատարակման շնորհիվ ԵԴԽԽ կարծիքները, որոնք ի թիվս այլնի վերաբերում են նաև կոռուպցիայի և հարակից տնտեսական ու ֆինանսական հանցագործությունների դեմ պայքարում դատախազների դերին, հասանելի են դարձել հայերեն, ինչը կնպաստի դատախազների գործունեության մեջ վերոնշյալ կարծիքների առավել արդյունավետ կիրառությանը: Միջոցառման թեմատիկ նիստի ընթացքում, որին ներկա են եղել նաև մի շարք դատախազներ, քննարկվել են կոռուպցիոն բնույթի հանցանքների բացահայտման արդի մարտահրավերներն ու կոռուպցիայի դեմ պայքարի այլ հարցեր:

Բացի այդ, **Քննչական կոմիտեի** ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձիք մասնակցել են մի շարք այլ վերապատրաստումների և դասընթացների, մասնավորապես՝ 2024 թվականի մայիսի 30-ից -31-ը և հոկտեմբերի 2-ից 4-ը **Եվրոպայի** խորհրդի և Եվրոպական Միության կողմից համատեղ իրականացվող «CyberEast+» ծրագրի շրջանակներում Քննչական կոմիտեի ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձանց համար

կազմակերպված **ֆինանսական և առցանց հանցագործությունների** (ֆինանսական խարդախության և փողերի լվացման հանցագործությունների) **քննության ոլորտում կարողությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման դասընթացին մասնակցել** **է** 48 ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձ, 2024 թվականի հունիսի 12-ից 14-ը ԵԱՀԿ տնտեսական և բնապահպանական գործողությունների համակարգողի գրասենյակի և Երևանում ՄԱԿ-ի Թմրամիջոցների և հանցագործության դեմ պայքարի գրասենյակի կողմից համատեղ կազմակերպված «Կրիպտոակտիվների հետ կապված հետաքննության վերաբերյալ» աշխատաժողովին՝ 6 ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձ, 4 ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձ մասնակցել է 2024 թվականի հուլիսի 18-ից-19-ը ԵԱՀԿ տնտեսական և բնապահպանական գործողությունների համակարգողի գրասենյակի կողմից կազմակերպված «Առգրավված և առգրավվող վիրտուալ ակտիվների կառավարում» թեմայով աշխատաժողովին:

Բացի այդ, ԱՄՆ դեսպանատան Թմրամիջոցների դեմ պայքարի և իրավապահ համագործակցության գրասենյակի (INL) հետ համատեղ իրականացվել է 3 վերապատրաստման դասընթաց: Վերապատրաստման դասընթացներին մասնակցել են Հակակոռուպցիոն դատարանի, Հակակոռուպցիոն կոմիտեի, Գլխավոր դատախազության, Մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի, Ներքին գործերի նախարարության, Արդարադատության նախարարության և այլ կառույցների ներկայացուցիչներ:

Չուգահեռաբար, ԱՄՆ դեսպանատան Թմրամիջոցների դեմ պայքարի և իրավապահ համագործակցության գրասենյակի հետ համագործակցությամբ տարվում են աշխատանքներ կոռուպցիոն բնույթի տնտեսական իրավախախտումների քննության վարման ուղեցույցների մշակման ուղղությամբ:

Քննչական մարմիններում քննվող նշված բնույթի քրեական վարույթներով միասնական պրակտիկա ապահովելու առումով հատկանշական է Փողերի լվացման գործերի քննության ուղեցույցը, որն ընդունվել է 2023 թվականին «Հայաստանի Հանրապետությունում փողերի լվացման, ահաբեկչության ֆինանսավորման և զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորման դեմ տարվող պայքարի հարցերով» միջգերատեսչական հանձնաժողովի կողմից:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հզորացվել են գլխավոր դատախազության, հակակոռուպցիոն կոմիտեի, քննչական	Վերապատրաստումների զեկույցներ Մամուլի հաղորդագրություններ	2024 թվականի ընթացքում Արդարադատության ակադեմիայում «Տնտեսական հանցագործությունների որակման հիմնահարցեր» թեմայով դասընթացի շրջանակներում վերապատրաստվել է 28 դատախազ, «Սեփականության և տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների քննության մեթոդիկան» թեմայով՝ 72 ինքնավար պաշտոն զբաղեցնող անձ, իսկ «ՀՀ քրեական իրավունքի արդի հարցեր» վերտառությամբ դասընթացի շրջանակում՝ Հակակոռուպցիոն կոմիտեի 19 քննիչ:	Կատարված է ամբողջությամբ

կոմիտեի, հաշվեքննիչ պալատի, պետական վերահսկողությ յան ծառայության, մրցակցության պաշտպանությ ան հանձնաժողով ի պաշտոնատա ր անձանց կարողությունն երը կոռուպցիոն բնույթի տնտեսական իրավախախտ ումների բացահայտմա ն ուղղությամբ: Կազմակերպվ ել և անցկացվել են առնվազն 4 վերապատրաս տման դասընթացներ : Մշակել կոռուպցիոն բնույթի		2023 թվականին «Հայաստանի Հանրապետությունում փողերի լվացման, ահաբեկչության ֆինանսավորման և զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորման դեմ տարվող պայքարի հարցերով» միջգերատեսչական հանձնաժողովի կողմից ընդունվել է Փողերի լվացման գործերի քննության ուղեցույցը: ԱՄՆ դեսպանատան Թմրամիջոցների դեմ պայքարի և իրավապահ համագործակցության գրասենյակի հետ համագործակցությամբ տարվում են աշխատանքներ կոռուպցիոն բնույթի տնտեսական իրավախախտումների քննության վարման ուղեցույցների մշակման ուղղությամբ: Գնահատման մասով ԹԻՂԿ նկատառումներ և մեկնաբանություններ չկան	
--	--	---	--

տնտեսական իրավախախտ ումների քննության վարման ուղեցույցներ և պրոտոկոլներ՝ ապահովելով քննչական գործողություն ների միատեսակ պրակտիկան տվյալ մարմիններում :			
--	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 5.1
ԳՈՐԾԱՐԿԵԼ ՀԱԿԱԿՈՈՒՊՅՈՒՆ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՀԱՐԹԱԿ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մեկնարկել են հակակոռուպցիոն մոնիթորինգի և գնահատման Էլեկտրոնային հարթակի մշակման աշխատանքները: Վերանայվել է հակակոռուպցիոն մոնիթորինգի և գնահատման հարթակի տեխնիկական առաջադրանքը:

Ստուգման միջոց

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ
Մոնիթորինգի և գնահատման Էլեկտրոնային հարթակը շահագործող մարմինների շրջանակում

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ✓ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հակակոռուպցիոն մոնիթորինգի և գնահատման Էլեկտրոնային հարթակի ստեղծման և տեխնիկական առաջադրանքը վերանայելու նպատակով Արդարադատության նախարարությունը հանդիպումներ է ունեցել դոնոր կազմակերպությունների հետ: Քննարկվել են վերահանված կարիքները և հարթակի ստեղծման համար անհրաժեշտ ռեսուրսները: Աշխատանքները, սակայն, կանգ են առել աջակցության կասեցման պատճառով:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը

Մեկնարկել են հակակոռուպցիոն մոնիթորինգի և գնահատման էլեկտրոնային հարթակի մշակման աշխատանքները: Վերանայվել է հակակոռուպցիոն մոնիթորինգի և գնահատման հարթակի տեխնիկական առաջադրանքը:	Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ Մոնիթորինգի և գնահատման էլեկտրոնային հարթակը շահագործող մարմինների շրջանակում	Դոնոր կազմակերպության կողմից աջակցության կասեցման արդյունքում 2024 թվականի ավարտին կանգ են առել հակակոռուպցիոն մոնիթորինգի և գնահատման հարթակի տեխնիկական առաջադրանքի մշակման ուղղությամբ տարվող աշխատանքները: Աջակցության տրամադրման դեպքում հնարավոր կլինի ավարտին հասցնել տեխնիկական առաջադրանքի մշակումը և ապահովել հակակոռուպցիոն մոնիթորինգի և գնահատման հարթակի ստեղծումը: Ինչպես բազմիցս նշվել է, կոռուպցիայի դեմ պայքարում քաղաքական կամքի դրսևորում է նաև այդ պայքարը հաջողությամբ իրականացնելու համար պետության կողմից «համապատասխան միջոցներ և կարողություններ մոբիլիզացնել»-ը (տե՛ս, օրինակ, ԹԻՅԿ-ի՝ Կոռուպցիայի միջազգային օրվա կապակցությամբ 2023թ դեկտեմբերի 9-ի հայտարարությունը): Միայն դոնորների վրա հույս դնելը, մանավանդ, կապված ներկա զարգացումների հետ, կարող է հանգեցնել լուրջ տապալումների: Բացի այդ, ինչպես նշվում է սույն Գործողության Ելակետային տվյալներում, «Դեռևս 2022 թվականից մեկնարկել էր հակակոռուպցիոն նոր հարթակի մշակման աշխատանքները» և ակնկալվում էր, որ մինչև «Դոնոր կազմակերպության կողմից աջակցության կասեցման արդյունքում 2024 թվականի ավարտին» կանգ առած աշխատանքները որոշակի արդյունքներ կլինեին: Սակայն, այցելելով հարթակը, պարզ է դառնում, որ 2022-2023 թվականներին էլ ոչինչ չի արվել: Համաձայնել կատարման կարգավիճակի գնահատականի հետ:	Կատարված չէ
--	---	--	-------------

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Անհրաժեշտ ռեսուրսների բացակայությունը:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 5.2
ԲԱՐԵԼԱՎԵԼ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ ԵՎ զՆԱՀԱՏՄԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդական փաստաթղթերը վերանայվել են՝ բոլոր հնարավոր բացերի վերհանման և լավարկվելու է մոնիթորինգի/գնահատման մեթոդաբանությունը նպատակով:

Մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդական փաստաթղթերը հաստատվել են, դրանց հիման վրա լրամշակվել է մոնիթորինգի և գնահատման էլեկտրոնային հարթակը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտերի առկայություն

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

ՏՀԶԿ հակակոռուպցիոն ցանցի 5-րդ գնահատման արդյունքների կատարման վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կատարողականի վերաբերյալ զեկույց

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Ոլորտային հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ✓ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2023թ. հոկտեմբերի 26-ի N 1871-Լ որոշման մեջ լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին» Կառավարության որոշման նախագիծը (այսուհետ՝ Նախագիծ), որով առաջարկվում է հաստատել 2023-2026թթ. հակակոռուպցիոն ռազմավարության մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդաբանությունը ՏՀԶԿ կողմից սահմանված ցուցանիշներին համապատասխան: Նախագիծը ներկայացվել է շահագրգիռ մարմինների և ոլորտային հասարակական կազմակերպություններին՝ կարծիքի: Նախագիծը ներկայացված առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվել և ներկայացվել է Վարչապետի աշխատակազմ:

Ներկայում ընթացքի մեջ են գտնվում Նախագծի լրամշակման աշխատանքները:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախագիծը 2024 թվականի հոկտեմբերի 28-ին դրվել է հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում (<https://www.e-draft.am/index.php/projects/7842>):

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդական փաստաթղթերը վերանայվել են՝ բոլոր հնարավոր բացերի վերհանման և լավարկվելու է մոնիթորինգի/գնահատման մեթոդաբանությունը նպատակով: Մոնիթորինգի և գնահատման մեթոդական փաստաթղթերը հաստատվել են, դրանց հիման վրա լրամշակվել է մոնիթորինգի	Իրավական ակտերի առկայություն Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային և հաշվետվություններ	Նախագիծը մշակվել է Արդարադատության նախարարության կողմից, որը ներկայացվել է շահագրգիռ մարմինների և ոլորտային հասարակական կազմակերպությունների կարծիքին: Նախագիծը ներկայացված առաջարկությունների հիման վրա լրամշակվել և ներկայացվել է Վարչապետի աշխատակազմ: Չաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ սույն Գործողության ավարտի ժամկետը, համաձայն Ռազմավարության միջոցառումների ծրագրի հանդիսանում է 2024թ դեկտեմբերի 31-ը, մանավանդ, որ հայտնի է, արդյոք e-draft հարթակում դրված նախագիծն ի վերջո կընդունվի թե ոչ: Առաջարկում ենք կատարման կարգավիճակը գնահատել «Կատարված է»	Կատարված է մասնակի

և գնահատման Էլեկտրոնային հարթակը:			
--	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները.

Միջոցառման իրականացմանը խոչընդոտող կամ միջոցառման կատարումն անհնարին դարձնող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 5.3

ՎԵՐԱՆԱՅԵԼ ՀԱԿԱԿՈՈՒԴՅՈՒՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԱՌՆՉՎՈՂ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ՆԵՐԱՌԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

1. Մշակվել են հակակոռուպցիոն քաղաքականության խորհրդի գործունեությունը կարգավորող և այլ իրավական ակտերում փոփոխությունների բարելավումներ նախատեսող իրավական ակտերի նախագծերը՝ ապահովելով շահագրգիռ մարմինների ներառականությունը:

2. Նախագծերը քննարկվել են Հակակոռուպցիոն քաղաքականության խորհրդի անդամների հետ:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտերի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Հակակոռուպցիոն քաղաքականության խորհրդի անդամներ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☐ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

✓ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2019 թվականի հունիսի 24-ի N 808-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշման նախագիծը: Նախագծով առաջարկվում է բարելավել հակակոռուպցիոն քաղաքականության խորհրդի գործունեությունը, սահմանել խորհրդի գործունեությանը հասարակական կազմակերպությունների ներգրավման բարելավված կառուցակարգեր:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Նախատեսվում է Նախագիծը 2025 թվականին ներկայացնել շահագրգիռ մարմինների կարծիքին՝ միաժամանակ դնելով հանրային քննարկման e-draft.am հարթակում:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել են հակակոռուպցիոն քաղաքականության խորհրդի գործունեությունը կարգավորող և այլ իրավական ակտերում փոփոխությունների բարելավումներ նախատեսող իրավական ակտերի նախագծերը՝ ապահովելով շահագրգիռ մարմինների ներառականությունը: Նախագծերը քննարկվել են Հակակոռուպցիոն քաղաքական	իրավական ակտերի առկայություն	«Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2019 թվականի հունիսի 24-ի N 808-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի որոշման նախագիծը մշակվել է: <i>Քանի որ, ՀՀ Արդարադատության նախարարության կայքում առկա է որևէ տեղեկատվություն մշակված նախագծի վերաբերյալ , ինչպես նաև սույն գեկույցին այն կցված է, իսկ նախագիծը նախատեսվում է շահագրգիռ մարմինների կարծիքին ներկայացնել միայն 2025 թվականին, ապա կատարման կարգավիճակը գնահատելը դժվար է:</i> <i>Այն ավելի շուտ կարող է համարվել «Կատարված է»:</i>	Կատարված է մասնակի

Լթյան խորհրդի անդամների հետ:			
---------------------------------------	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 5.4

ՍԱՀՄԱՆԵԼ ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ, ՆԵՐԱՌՅԱԼ՝ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱԿԱՐԳԵՐԸ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԵԼ ԴՐԱՆՑ ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Մշակվել է կոռուպցիայի դեմ պայքարի ազդեցության, ներառյալ՝ հակակոռուպցիոն միջոցառումների ազդեցության վերաբերյալ մեթոդաբանություն:

Մշակվել են պարբերական հարցումներ իրականացնելու իրավական կարգավորումները և լիազոր մարմին սահմանող դրույթը:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☐ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ✓ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

ԵՄ հետ համագործակցության շրջանակներում մեկնարկել են կոռուպցիայի դեմ պայքարի ազդեցության, ներառյալ՝ հակակոռուպցիոն միջոցառումների ազդեցության վերաբերյալ պարբերական հարցումների իրականացման վերաբերյալ մեթոդաբանության մշակման աշխատանքները:

Բացի այդ, Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել, ինչպես նաև շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի է ներկայացվել «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին օրենքում» լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը (այսուհետ՝ Նախագիծ): Նախագծով սահմանվել է, որ կոռուպցիայի դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացման ազդեցության և հասարակական ընկալումների պարզման նպատակով Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը տարեկան առնվազն մեկ անգամ իրականացնում է հարցումներ:

Ռազմավարության վերը նշված գործողության շրջանակներում Հանձնաժողովի կողմից մշակվել և 2024 թվականի հոկտեմբերի 18-ի թիվ 07-Լ որոշմամբ հաստատվել է «Կոռուպցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի ուսումնասիրության մեթոդաբանությունը և հարցաթերթը», որում, ի թիվս հանրային կարծիքի ուսումնասիրության այլ հարցերի, ներառված են նաև կոռուպցիայի դեմ պայքարի ազդեցության, ներառյալ՝ հակակոռուպցիոն միջոցառումների ազդեցության վերաբերյալ հարցեր:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել է կոռուպցիայի դեմ պայքարի ազդեցության, ներառյալ՝ հակակոռուպցիոն միջոցառումների ազդեցության վերաբերյալ մեթոդաբանություն: Մշակվել են պարբերական հարցումներ իրականացնելու իրավական կարգավորումները և լիազորմարմին հարմին սահմանող դրույթը:	Իրավական ակտի առկայություն Տարեկան մոնիթորինգի և գնահատման զեկույց	Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել, ինչպես նաև շահագրգիռ մարմիններին կարծիքի է ներկայացվել «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին օրենքում» լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը, որով առաջարկվել է Հանձնաժողովին տալ պարբերական հարցումներ իրականացնելու իրավասություն: Հանձնաժողովի կողմից <u>2024 թվականի հոկտեմբերի 18-ի թիվ 07-Լ որոշմամբ</u> հաստատվել է կոռուպցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի ուսումնասիրության մեթոդաբանությունը: <i>«Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը» բաժնի առաջին և երրորդ պարբերությունների միջև կատարմաբանական որոշակի հակասություն: Մի կողմից, առաջին պարբերության մեջ նշվում է, որ <u>մեկնարկել են «պարբերական հարցումների իրականացման վերաբերյալ մեթոդաբանության մշակման աշխատանքները»</u>: Մյուս կողմից, համաձայն երրորդ պարբերության, ԿԿՀ-ն իր իրավական ակտով <u>արդեն հաստատել է «Կոռուպցիայի վերաբերյալ հանրային կարծիքի ուսումնասիրության մեթոդաբանությունը և հարցաթերթը»</u>:</i> <i>Համաձայնել կատարման կարգավիճակի գնահատականի հետ:</i>	Կատարված է մասնակի

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 5.5

ՉԱՐԳԱՑՆԵԼ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒԹՅՈՒՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԻ ԿԱՐԴՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ՝ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԵՎ ՈՐԵՑՈՒՅՑՆԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐՈՎ

2024 թվականի կատարողականի թիուախ

Մշակվել են հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատուների գործունեության ուղեցույցները, շրջանառվել և հրապարակվել են: Հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատուների համար անցկացվել են վերապատրաստումներ: Հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատուների գործունեության ուղեցույցները հաստատվել են:

Ստուգման միջոց

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ
ՉԼՄ-ներում և սոցիալական ցանցերում հրապարակումներ
Ուղեցույցի առկայություն

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Պետական կառավարման համակարգի մարմիններ
Վարչապետի աշխատակազմ
Հանրապետության նախագահի աշխատակազմ (համաձայնությամբ)
Ազգային ժողովի աշխատակազմ (համաձայնությամբ)
Անկախ և ինքնավար մարմիններ (համաձայնությամբ)
ՏԻՄ մարմիններ (համաձայնությամբ)

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

- ☒ Կատարված է ամբողջությամբ
- ☐ Կատարված է մեծամասամբ
- ☐ Կատարված է մասնակի
- ☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հիմք ընդունելով «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 46.3-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հակակոռուպցիոն ռազմավարության և այլ ծրագրերի իրականացման շրջանակներում հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատուներին մեթոդական աջակցության գործառնությունը՝ Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատուների գործունեության ուղեցույցը (այսուհետ՝ Ուղեցույց):

Ուղեցույցը միտված է աջակցելու հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատվություններին՝ «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 46.1-րդ հոդվածով նախատեսված համապատասխան պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի իրավասության շրջանակներում իրականացվող հակակոռուպցիոն միջոցառումների և պետական կամ տեղական ինքնակառավարման մարմնի կողմից հակակոռուպցիոն ոլորտի միջազգային պարտավորությունների կատարմանն ուղղված աշխատանքների համակարգման գործառույթի իրականացման հարցում:

Ուղեցույցը շրջանառվել է շահագրգիռ գերատեսչություններին և հրապարակվել է Արդարադատության նախարարության պաշտոնական կայքէջում:

Միաժամանակ, Արդարադատության նախարարության կողմից հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատվությունների համար անցկացվել է վերապատրաստման 2 դասընթաց՝ նախատեսված ժամաքանակին համապատասխան:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Ուղեցույցի մշակմանը զուգահեռ անցկացվել են քննարկումներ և վերապատրաստումներ հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատվությունների հետ:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Մշակվել են հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատվությունների գործունեության և ուղեցույցները, շրջանառվել և հրապարակվել են: Հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատվությունների	Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային և հաշվետվություններ ԶԼՄ-ներում և սոցիալական ցանցերում հրապարակումներ Ուղեցույցի առկայություն	Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատվությունների գործունեության ուղեցույցը: Արդարադատության նախարարության կողմից Հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատվությունների համար անցկացվել է վերապատրաստման 2 դասընթաց նախատեսված ժամաքանակին համապատասխան: <i>Սույն Գործողության (որի իրականացման ավարտը, համաձայն Գործողությունների ծրագրի՝ 2024թ դեկտեմբերի 31-ն է) ուղղակի արդյունքային քանակական և որակական ցուցանիշներում նշված են. «Հավաքագրվել են հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատու նշանակած պետական մարմինների և ՏԻՄ մարմինների առնվազն 80%-ի կարիքները» և «Վերապատրաստումներին մասնակցել են հակակոռուպցիոն ծրագրերի պատասխանատու պետական մարմինների և ՏԻՄ մարմինների՝ առնվազն 80%-ը:» Դրանց մասով շեղվելուց ոչ մի տեղեկատվություն չկա և, հետևաբար, անհասկանալի է, թե ինչու է տրվել «Կատարված է ամբողջությամբ» գնահատականը:</i> <i>Առաջարկվում է կատարման կարգավիճակը գնահատել «Կատարված է մասնակի»:</i>	Կատարված է ամբողջությամբ

համար անցկացվել են վերապատրաս տումներ: Հակակոռուպց իոն ծրագրերի պատասխանա տուների գործունեությա ն ուղեցույցները հաստատվել են:			
---	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ 5.6

ԴՈՆՈՐՆԵՐԻ ԲՆԱԿԱՆՈՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳՄԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄԻ ԱՊԱՀՈՎՈՄ

2024 թվականի կատարողականի թիրախ

Հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման նպատակով վերջիններիս և շահագրգիռ մարմինների հետ իրականացվել է քննարկում, դրա արդյունքների հիման վրա մշակվել է դոնորների աշխատանքների համակարգման ձևաչափ և ընթացակարգ: Մշակվել է հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման ձևաչափ և ընթացակարգ, այն համաձայնեցվել է վերջիններիս և շահագրգիռ մարմինների հետ:

1. Հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման նպատակով վերջիններիս և շահագրգիռ մարմինների հետ իրականացվել է քննարկում, դրա արդյունքների հիման վրա մշակվել է դոնորների աշխատանքների համակարգման ձևաչափ և ընթացակարգ:

2. Դոնորների աշխատանքների համակարգման նպատակով անցկացվել է համակարգման նիստ, արդյունքներն արձանագրվել են:

Ստուգման միջոց

Իրավական ակտի առկայություն

Դոնորների աշխատանքների համակարգման նիստերի արձանագրություններ

Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային հաշվետվություններ

Կատարող մարմին

ՀՀ արդարադատության նախարարություն

Համակատարող մարմին

Փոխվարչապետ Սիեր Գրիգորյանի գրասենյակ

Կատարման կարգավիճակը (2024 թվական)

☒ Կատարված է ամբողջությամբ

☐ Կատարված է մեծամասամբ

☐ Կատարված է մասնակի

☐ Կատարված չէ

1. Կատարված գործողությունների նկարագրությունը և դրանցով ակնկալվող փաստացի արդյունքը

Հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման նպատակով Արդարադատության նախարարությունում տեղի են ունեցել շարունակական աշխատանքային քննարկումներ դոնորների և շահագրգիռ բոլոր մարմինների միջև: Արդյունքների հիման վրա մշակվել է «Հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման կարգը և ձևաչափը», որը հաստատվել է Արդարադատության նախարարի 2024 թվականի հունիսի 19-ի N 348-L հրամանով:

Միաժամանակ, Հակակոռուպցիոն ռազմավարությունից բխող գործողությունների իրականացման շրջանակներում պարբերաբար տեղի են ունեցել հանդիպումներ դոնոր կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ, որոնց մասին տեղեկատվությունը պարբերաբար հրապարակվել է Արդարադատության նախարարության կայքում:

2. Հանրային քննարկում, շահագրգիռ անձանց և քաղաքացիական հասարակության մասնակցություն

Արդարադատության նախարարի հրամանի մշակման գործընթացում հաշվի են առնվել նաև մի շարք քննարկումների (<https://www.moj.am/article/4077>, <https://www.moj.am/article/4067>, <https://www.moj.am/article/4011>) , արդյունքում բարձրացված խնդիրները:

3. Կատարված աշխատանքների գնահատում

Կատարողականի թիրախ	Ստուգման միջոց	Գնահատման արդյունքները, հիմնավորումներ և մեկնաբանություններ	Կատարման կարգավիճակը
Հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման և նպատակով վերջիններիս և շահագրգիռ մարմինների հետ իրականացվել է քննարկում, դրա արդյունքների հիման վրա մշակվել է դոնորների աշխատանքների համակարգման և ձևաչափի և ընթացակարգ: Մշակվել է	Իրավական ակտի առկայություն Դոնորների աշխատանքների համակարգման նիստերի արձանագրություններ Կիսամյակային և տարեկան մոնիթորինգային և հաշվետվություններ	Արդարադատության նախարարության կողմից մշակվել է «Հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման կարգը և ձևաչափը», որը հաստատվել է Արդարադատության նախարարի 2024 թվականի հունիսի 19-ի N 348-L հրամանով: Նշված հրամանից (https://moj.am/legal/view/article/1764) ստացվում է, որ պետական մարմիններ-դոնոր հանրություն-քաղհասարակություն եռանկյունին, որի մասին խոսվում էր դեռևս Երկրորդ, 2009-2012թթ. հակակոռուպցիոն ռազմավարության ընդունման ժամանակ, այդպես էլ մնում է բարի ցանկություն: «Հանրային քննարկումներ» բաժնում բերված հղումներն այնքան էլ վերաբերելի չեն այս Գործողությանը: Նախ, news story-ներից պարզ չէ, թե արդյոք քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչները մասնակցել են նշված քննարկումներին: Երկրորդ, նշված քննարկումները վերաբերում են միայն «Աջակցություն Հայաստանում արդարադատության ոլորտի բարեփոխումներին» ԵՄ բյուջետային աջակցության II փուլի տեխնիկական աջակցության ծրագրի ընթացքին, այն դեպքում, երբ այս Գործողությունը հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման մասին է, որը ենթադրում է, «Հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման նպատակով վերջիններիս և շահագրգիռ մարմինների» միջև քննարկում, այնուհետև համակարգման նիստ անցկացնելուն, և, վերջում, այդ աշխատանքների արդյունքների արձանագրում: Բացի այդ, պարզ չէ նաև, թե, արդյոք, 2024 թվականին անցկացվել է դոնորների աշխատանքների համակարգման թեկուզ մեկ նիստ: Նկատի ունենալով վերոնշյալ նկատառումները՝ գործողության կատարման կարգավիճակը չի կարող լինել «Կատարված է ամբողջությամբ»: Այն ավելի շուտ կարելի է գնահատել «Կատարված է մասնակի»:	Կատարված է ամբողջությամբ

հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման ձևաչափ և ընթացակարգ, այն համաձայնեցվել է վերջիններիս և շահագրգիռ մարմինների հետ: Հակակոռուպցիոն ոլորտում դոնորների աշխատանքների համակարգման նպատակով վերջիններիս և շահագրգիռ մարմինների հետ իրականացվել է քննարկում, դրա արդյունքների հիման վրա մշակվել է դոնորների աշխատանքների			
---	--	--	--

րի համակարգմա ն ձևաչափ և ընթացակարգ: Դոկումենտի աշխատանքնե րի համակարգմա ն նպատակով անցկացվել է համակարգմա ն նիստ, արդյունքներն արձանագրվել են:			
--	--	--	--

4. Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքները.

Գործողության իրականացմանը խոչընդոտող կամ գործողության կատարումն անհնարին դարձնող կամ գործողության կատարումը ձգձգող հանգամանքներ առկա չեն: